

שער מאמרי רשב"י – פרוש האדרא זוטא קדישא

דע כי מורי ז"ל התחיל לבאר לי אדרא זו של האזינו והיה בדעתו לכלול בביאורה רוב הקדמות של החכמה הזו הנקראת חכמת האמת ואגב גררה היו מתבארים לשונות רבים מן האדרא הזאת וגם מאדרת נשא ולא זכיתי לשמוע רק מעט (ד"ש דמ"ח ע"א) מזעיר כאשר עיניך תחזנה ותראנה והנני מעתיקם פה כפי הסדר אשר הייתי שומע ממנו הדרושים וזה החילי בע"ה:

(ע"ג) בראשונה צריך אני להודיעך ענין השם הזה הנקרא בשתי האדרות האלו והוא עתיקא דכל עתיקין כו' כבר ידעת כי האין סוף האציל את העשר ספירות ואמנם הוא גניז וטמיר בספירת הכתר כנו' בתיקונין. והטעם הוא כי בהיותו טמיר וגניז בכתר אפשר שיתגלה אצלנו קצת הארה ממנו. מש"כ בהיותו מסתלק ח"ו מתוכו והנה בחי' הכתר הזה הנה הוא מתחלק ונכלל בתלת רישין הנז' למטה וז"ל ג' רישין אתגלפן דא לגו מן דא כו' והאין סוף מתעלם ונמצא בתוכם ובהיות האין סוף נמצא ומתעלם בתוכם אז הוא האין סוף נקרא בשם עתיק' דכל עתיקין. וזמ"ש לקמן האי עתיק' קדיש' טמיר וגניז וחכמתא עלאה כו' וכן בעמוד שני של דף זו אמר האי עתיקא קדישא אשתכח בג' רישין כו'. ונמצא כי עיקר שם הזה דעתיקא קדישא הוא הא"ס אלא שגם התלתא רישין הנז' נקראים גם הם בשם עתיקא דכל עתיקין בחינת התעלמות הא"ס בתוכם והבן זה היטב. ונתחיל עתה לבאר ענין העשר ספירות שהאציל הא"ס. דע כי תחילת וראשי כל מה שהאציל הא"ס הם עשרה ספירות השרשיות ומקוריות אשר הם שרש ומקור וחיות אל כל האצילות כולו והם עשרה חלקי הכתר של האצילות ונקרא א"א ואלו העשר ספירות הם נרמזים כאן באומרו כד אתתקן אפיק תשעה נהורין דלהטין מיניה מתקוני כו' והם הם אותם הנז' בפ' נח דס"ה ע"א ובפרשת פקודי דרכ"ו ע"א ודרס"ט ע"א וז"ל וכדין דא נהירו דמחשבה דלא אתידע בטש בנהירו דפריסא ונהרין כחדא ואעתבידו תשעה היכלין והיכלין לאו אינון נהורין ולא אינון רוחין ולא אינון נשמתין ולא אית מאן דקיימא בהו כו'. ואלה שמותם כתר חכמה בינה גדולה גבורה ת"ת נצח הוד יסוד הרי הם תשעה ספירות הנז' כאן. ועוד יש בחינה עליונה מכולן. והיא הנקראת רישא עלאה דלא אתידע כלל כנו' לקמן והיא רישא הראשונה שבחינת רישין הנז' לקמן דאתגלפן דא לגו מן דא כו' והרי עמה נשלמו לעשר ספירות שהם השרשיות ומקוריות והם חיות לכל העולמות ולכל האצילות כולו ואם כן צריך שתדע כי התרין רישין תתאין מאלו

התלת רישין הנז' הנה הם סוד כתר וחכמה הנז' באלו התשעה ספירות והראש העליונה על שתייהן שהיא הנקראת רישא עלאה דלא אתידע היא למעלה מן התשעה ספירות הנז' ועמה נשלמין לעשר ספירות גמורות והנה בחינת המלכות לא נזכרה ולא נתגלית באלו התשעה ספירות השרשיות אמנם אח"ך נגלית המלכות מסוד האי רישא עלאה דלא אתידע העומדת למעלה מן התשעה ספירות שרשיות הנז'. ובוזה תבין מעלת וגדולת המלכות כי היא עטרה בראש צדיק היתה לראש פינה אשר לעתיד תהיה גדולה מן השמש והבן זה. ודע כי אלו התשעה נהורין הנז' אינן יכולין להתגלות למטה מחמת רוב הארתם כלל העולה צריך שתדע שרש כל הדברים האלו כי האין סוף למעלה מן הכל ותחתיו הוא ההיא רישא דלא אתידע שהיא נקראת אצלנו תמיד בשם עתיק יומין ותחתיו הוא אלו התשעה ספירות השרשיות אשר כולם הם בא"א המתפשט ומתלבש תוך עולם האצילות כולו עד סוף נוק' דז"א דאצילות בכל ענין התפשטותם עד למטה עד הנוק' ונמצא כי בהתחבר עתיק יומין שהוא נקרא כללות אחד דרישא עלאה דלא אתידע עם התשעה ספירות השרשיות שהם בא"א יהיו עשר ספירות גמורות שרשיות אבל העליונה מכולן אינה נכנסת בשם ספירה כי אין ספירת הכתר רק בא"א כנו' ונמצא אם כן כי עיקר התלבשות הא"ס בתלת רישין הם עת"י רישא עלאה דלא אתידע ושתי ספירות השרשיות הנקראין כתר וחכמה הם תרין רישין תתאין והרי הם ג' רישין וצריך שתדע כי אלו התרין רישין תתאין הנקראין כתר וחכמה הם הם כתר דאריך אפין ומוחא סתימאה דיליה הנקר' חכמה ושניהם נקראים גלגלתא ומוחא דא"א אבל הבינה דא"א ירדה למטה בגרון דא"א ולכן לא נזכרה בכלל הרישין דא"א כי אינה ראש אלא גרון כמו שנבאר לקמן בע"ה. ולכן לא הוזכר בחי' ראש רק אל רישא של עתיק יומין שהן שלשה ראשונות שבו ונקרא רישא חדא עלאה דלא אתידע וכתר וחכמה דא"א גם הם נקראין ראשין לפי שהם בראשו דא"א. והרי הם תלת רישין דאתגלפן דא לגו מן דא כו' ושאר השבעה ספירות דא"א מבינה שלו ולמטה אינם נקראים ראשים לפי שהם תחת הראש דיליה מן הגרון ולמטה. ועיין בשער ההקדמות בדרוש המתחיל וז"ל ונחזור לבאר בפרטות ענין אלו העשר נקודים איך היו קודם התיקון. ואיך היו אחר התיקון כו' כל ההקדמה הזאת היטב ושם תראה כי כל אלו התשעה ספירות שרשיות הם הנקראים א"א שהוא ספירות של כללות עולם האצילות. ולפי ששלשה ראשונות דעתיק אינן מתלבשות בא"א נקראים (דף מ"ד ע"א) רישא. אך להיותם תכלית החיבור נקראים רישא חדא וכן שתי ראשונות דאריך אינן מתלבשות באבא ואימא. לכן נקראים דיניה לכן נקראים בשם תרין רישין נפרדות ונמצא שהן תלת רישין כנו'. ולכן נבאר בתחילה ענין אלו התלת

אור האוירא הגדול. וכבר נתבאר אצלי ענין זה האוירא שהוא אותו האויר הרוחני המתלקט ומתלבש תוך נקבי הגלגלת כנודע כי הגלגלת כולה נעשית חדר'י חדר'י קטנים ובתוכם שוכן האוירא כדמיו' המוח שבתוך הגלגלת ולמטה בע"ה נבאר ענין זה האוירא מה ענינו וביארתי בסדר התלבשו' עת"י תוך שבעה דגלגלת' דא"א וע"ש. והרי נתבאר ענין תרין רישין תתאין שהם כתר וחכמה השרשיות איך נחלקין לתלת רישין והם גלגלתא ואוירא ומוחא זה למעלה מזה כסדרן ונמצא כי גלגלתא ומוחא הם כתר וחכמה השרשיו' שבא"א והם התרין רישין תתאין מן השלשה הנז' באדרא אבל האוירא היא המשכת רישא עלאה דלא אתידע הנקרא עת"י שנתגלה כאן להחיות להם. ונבאר עתה ענין אלו התלת רישין ששלשתן בא"א מה ענינס. דע כי בכל אחד מאלו התלת רישין יש בו בחי' הכלי ובחי' העצמות שהוא הרוחניות שבתוכו והרי השלשה רישין הם עתה ששה וכל אחד מאלו הששה מתחלק לשלשה בחי' והרי הם ח"י בסוד ח"י העולמים כי מאלו התלת רישין מתפשט החיות לכל העולמים כולם שבאצילות ואלו השלשה בחינות שיש בכל אחד מהם הוא שם יהו"ה ונמצא כי שלשה פעמים יהו"ה בכל אחד מהם הם י"ב והשם בעצמו הרי י"ג. ואלו הם שרש שלש פעמים י"ג י"ג י"ג שמצאנו באלה האדרות כי באדרת נשא דף קכ"ח ע"ב אמר וז"ל האי גלגלתא חוורא דיליה אנהיר לייג עיבר גליפין כו' ד' בסטרא חד וד' בסטרא חד כו' עוד הזכירו י"ג אחרים שם דקכ"ט ע"א וז"ל י"ג נימין דשערין קיימי מהאי סטרא ומהאי סטרא כו' וכאן באדרת האויוו דרפ"ח ע"ב אמר וז"ל בגין דהאי חכמתא סתימאה ביה מתפרש תלת זמנין לארבע ד' כו'. וצריך שנבאר ענין הנז'. דע כי כל דבר עליון יש בו שתי בחי' והם אור פנימי ואור מקיף לו מבחוץ שהוא גדול מן הפנימי ועוד יש אור מקיף לשניה' גדול משניהם ושלשה בחינות אלו הם סוד תלת רישין הנז' כי מוחא סתימאה הוא הפנימי ואוירא הוא המקיף על הפנימי וגלגלתא הוא המקיף הגדול על שניהם גם דע כי הגלגלתא הוא בחי' נשמה ואויר' בחינת רוח ומוחא סתימאה בחינת נפש וזה ענינם. ונתחיל מגלגלתא הנקראת נשמה המקיף הגדול הנה נתבאר לעיל כי בכל אחד משלשה אלו יש שלשה הויות ונמצא שהם ג"פ י"ג כנ"ל. והנה ג' ההויות אשר בגלגלתא הם אלו. כי כאן בגלגלתא הוא הויה' דמילוי יודיין ע"ב כי כל בחי' הויה' במילוי יודין היא בחי' נשמה וכלל זה יהיה בידך כי כאן בא"א כל השמות אשר בו הם ממולאין במילויין. וגם הם מנוקדים גם כן. והנה ההויה' הזו דמילוי יודיין שבגלגלתא כנו' אין ניקוד בו רק בארבע' אותיות ההויה פשוטה אשר בו כזה יו"ד בחולם ה"י בצירי וי"ו בקמץ ה"י בצירי. ועוד יש הויה' שניה המקיף לראשונה והיא גם כן במילוי יודין אבל היא מנוקדת בכל עשר אותיותיה באופן זה כי בשלש

רישין וז"ל האדרא הזאת האי עתיקא קדישא טמיר וגניז כו' תלת רישין אתגלפאן דא לגו מן דא כו' וביאר סידרן ממטה למעלה וזמ"ש רישא חדא חכמתא סתימאה דאתכסיא ולא מתפתחא כו' והיא מוחא סתימאה שבא"א הנקראת חכמה השרשית רישא עלאה עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין. וזו היא גלגלתא דא"א הנקרא' כתר השרשית ולפי שכתר הוא למעלה מחכמה לזה הזכיר כאן ואמר רישא עלאה כלומר שהיא עלאה על התחתונה. רישא לכל רישא רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא כו' וזו היא בחינת רישא עלאה דלא אתידע כלל והיא בחי' עת"י כנ"ל. ואמנם אם תדקדק תמצא שאומר דא לעילא מן דא ודא לגו מן דא. ולא אמר דא לעילא מן דא ודא לעילא מן דא. והטעם הוא כפי מה שאמרנו כי רישא עלאה איננה דומה לתרין הרישין תתאין דמינה לפי שבתוכה מתעלם הא"ס. אמנם אינה דומה להם לפי שהשתי רישין תתאין הם מבחינת כלי אחד ובתוכו בחינת האור העצמי הפנימי ולכן אלו השנים נתלבשו דא לגו מן דא ונעשית זו בתוך זו ממש. אבל רישא עלאה לרוב רוחניות' אינה נתפסת להתעלם תוך רישא תנינא ממש על דרך השניה שנתעלמה תוך השלישית אמנם נשארה למעלה ממנו ולא נתלבשה בתוכה לרוב מעלתה וזמ"ש דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא וסדר הזה הוא ממטה למעלה. והנה גלגלתא שפיר איקרי רישא כן נקרא בכל האדרא בשם רישא חוורא גם נק' כתר כי כתר מלשון כותרת כי היא גלגלתא דמקפת את המוח אבל מוחא סתימא חכמה דא"א שבתוך גלגת' איך נקראת בשם רישא והלא אינה ראש אלא מוח ואמנם לבאר ענין זה צריכין אנו להודיעך שאין הדברים כמשמעותן כי עם היות שאנו קוראים אותם בשם תרין רישין הנה תלתא אינון מלבד הרישא עלאה הנקרא' (ד"ש ע"ג) עתיק יומין כי בזו אין לנו עסק כלל עתה וזכור ענין זה וכל אחד מאלו השלשה רישין יש בה סוד גלגלתא ומוחא כי בפחות משני בחי' אלו לא יצדק בהם שם רישא. והנה הכתר השרשי' הנה יש בתוכו בחי' מוחא והוא סוד ההוא אוירא הנז' בריש ספרא דצניעותא קרומא דאוירא חפייא על ההוא מוחא והענין הוא דהאי אוירא נק' מוחא בערך הכתר הזה אבל בערך החכמה השרשית נעשה האוירא הנז' בחי' גלגלת' אליו כי בערך רישא וגלגת' הנקרא' כתר השרשי' נקראת מוחא ובערך חכמ' סתימאה חכמה השרשית נקראת גלגלתא וענין זה האוירא הוא סוד מ"ש בוהר במקומות רבים ובפ' בראשית יהי אור יהי אור כי יצתה יוד מאויר ואשתאר אור. והנה ההיא רישא עלאה דלא אתידע שהיא למעלה (ע"ב) מכל אלו התלת רישין אחזי נהורא בההוא אוירא שבין גלגלתא למוחא סתימאה דא"א ולכן הושמה אותה הקרומא דאוירא מפסיק ומבדיל בין האוירא אל מוחא סתימאה כדי שתוכל המוחא לסבול

התלת רישין כל אחד מהם יקרא ע"ק ע"ש האיין סוף המתעלם בתוכן ונמצא כפי זה כי עיקר שם ע"ק הוא ברישא עלאה דלא אתידע הנקרא עת"י אלא שגם זו הרישא תנינא דהויא אורא דרישא דא"א נקרא ע"ק ונקרא אין מפני שהנימין והשערות תליין בה כנז' ואעפ"י שאמר כאן דממוחא סתימאה תליין כבר ביארנו זה לעיל שהכונה היא שבתוכן נמשכין אורות מוחא סתימאה אבל הנימין והשערות מרישא תנינא הנקרא אורא הזו. והנה גם ההיא רישא עלאה (ד"ש דמ"ט ע"א) דלא אתידע הנק' עת"י נקרא איין על שם ועתה נבאר כפי הבחינה הראשונה שאין כאן רק תלת רישין והם העליונה הוא עת"י ותריין תתאין הם כתר וחכמה דא"א שהם גלגלתא ומוחא סתימא די ביה ונבאר איך הרישא עלא' הנקרא' עת"י עם היות שאמרנו לעיל דאיהי לעיל' מנייהו ולאז' לגו מנייהו עכ"ז מוכרח הוא להיותו גדול מהם להתלבש בהם אך ההקדמה היא כל הגדול מחבירו מתלבש בחבירו אשר למטה ממנו כדי להאיר בו ולהחיותו אבל אי אפשר לתחתון לסבול כח אור העליון מבחינת ג' ראשונות שבו ולכן אין העליון מתלבש בתחתון אלא השבעה תחתונות שבו לבד הם המתלבשות בתחתון ונמצא כי עת"י רישא עלאה דלא אתידע הכלול מ"ס כנ"ל כי אין בחי' ראש בלתי שתהיה כלולה מ"ס הנה השבעה תחתונות שבו מתלבשין תוך א"א הכולל תריין רישין תחתו' כנז' והוא באופן זה. ובתחילה נבאר לשון פ"ק דספרא דצניעואת דקע"ז (דף מ"ה ע"א) ע"ב וז"ל סטרא דסטרין אתתקן ואזדמן בחד גלגלתא מלייא טלא דבדולחא קרומא דאורא אזדכך וסתים כו' ואח"ך אמר ותליין משבעה דגלגלא עד יקירו דיקירותא הרי שאמר כי תיקוני רישא הוו שבעה וזה פרטן חד גלגלא א'. מלייא טלא דבדולחא ב'. והוא המוחא סתימאה הנקרא' כתר רישא קדמאה דביה. וגבורה דעתיק במוחא סתימאה שהיא חכמה שבאריך הנקרא טלא דבדולחא. ובוה תבין איך הכתר דא"א הוא רחמים גמורים מפני שהחסד דעתיק מתלבש ומאיר בו. אבל חכמה מוחא סתימאה דאריך יש בה דינין אלא שהם שם נכפין וזמ"ש באדרת נשא דף קכ"ח ע"ב. מוחא דעתיקא סתים ושכיך ויתב כחמר טב על דורדייה הרי הזכיר היות שם השמרים שהם הדינים אלא שהם נכפין תחת היין הטוב וזהו מה שתמצא בס' מערכת האלהות כי ספירת החכמה הוא דין והבן זה וזה החסד וגבורה דעתיק יומין נקרא' אורא דכיא ובוצינא דקרדינותא כמו שנבאר בע"ה בענין אבא ואימא וע"ש. והנה בזה תבין כי בוצינא דקרדינותא גניזא בהאי מוחא סתימאה חכמה דאריך אפין ושם היא השרש העליון של בוצינא דקרדינותא שהיא שרש אל כל הדינין והגבורות שבעולם. לפי ששם היא גנוזה גבורה דעת"י כנז' אלא שהדינין אשר שם הם נכפין ונדמין כחמר טב דיתב על דורדייה כנז' אלא שמשם נתפשטה בוצינא דקרדינותא אל אימא עלאה כמו שיתבאר

אותיות יו"ד כל אחד נקודה בחולם ושני אותיות ה"י שתיהן (ע"ג) מנוקדות בצירי ושלשה אותיות וי"ו שלשתן מנוקדות בקמץ ושני אותיות ה"י שתיהם מנוקדות בצירי ועוד יש הוי"ה שצישית המקיף לשתיהן והוא גם כן במילוי יודיין אבל ארבע אותיות הפשוטות הם מנוקדות ע"ד הנז' י בחולם ה' בצירי ו' בקמץ ה' בצירי ושאר שש אותיות המילוי כולם מנוקדים בקמץ והנה שלשה היות אלו הם ברישא קדמאה פנימי וגם היא נחלקת לשלשה היות דמילוי אלפין דמ"ה בסו' פנימי ומקיף ומקיף לשתיהן והם מנוקדות ע"ד ג' ההיות של רישא תנינא שהם סגול במקום צירי אלא שבכאן יש שינוי אחר ג"כ. והוא כי במקום נקודת קמץ הוא כאן פת"ח נמצא כי השנית משונת מן הראשונה כי הוא בסגול במקום ציר"י. והשלישית משונה מן השניה שהיא בפתח במקום קמץ וגם בענין המילויין הם משונות זו מזו כי הראשונה במילוי יודין דע"ב. ורישא תנינא במילוי ס"ג ורישא תליתאה במילוי אלפין דמ"ה. והרי נתבארו שלשה הרישין בבחינת העצמות והרוחניות שבתוכם. ועוד יש בחי' שנית שהיא בחי' הכלים שלהם כנ"ל. והם ממש ע"ד ההיות הנ"ל אלא שבמקום ההיות הם כאן בחי' שמות של אהיה. ובכל רישא מהם יש שלשה שמות אהיה ומסודרים במילוייה' ובנקודיהם ממש ע"ד הנ"ל בג' ההויות' והרי הם בכל רישא מהם ג' הויות' בסוד רוחניות וג' אהייה' בסוד כלי' שלהם ובית קיבול שלהם והם ששה שמות בכל ראש מהם ועולים לחי' העולמים כנ"ל וענין ג' ההויות' של הרוחניות מאלו השלשה יש בהם בחינת י"ג י"ג י"ג. הנה ברישא קדמאה הנקראת גלגלתא דא"א וגם היא נקראת רישא חורא והיא בחינת ספי' הכתר דא"א ובה יש י"ג תיקונין דילה ואינן בבחי' שערות ונימא אית מבוועא דנפיק ממוחא סתימאה ונהיר ונגיד בההוא נימא לנימין דז"א כו' נראה כי הי"ג נימין הם צנורות ומקורות דנפקי מרישא תליתאה הנקראת מוחא סתימאה וכאן אמרנו שהם י"ג תיקונין דרישא תנינא הנקראת אור' והתשובה היא כמ"ש לעיל כי מוחא סתימאה הוא פנימי ואורא הוא אור המקיף שעליו וכאשר יוצא אור המוחא סתימאה לחוץ הוא מוכרח שיעבור דרך אור המקיף עליו ואין האורות מתערבין זה בזה כדמיון הירדן הנמשך ועובר בתוך ים טבריה ואינו מתערב בו ונמצא כי הי"ג נימין דשערי אינן אלא תיקוני רישא תנינא אורא המקיף ובתוכם יוצאין גם אורות של מוחא סתימאה הפנימי ויוצאין לחוץ דרך העברתם תוך צנורות נימין דשערי ולמטה ב"ה במקו' יתבאר שלשה בחי' אלו של י"ג אורחין וי"ג נימין וי"ג חלקי המוחא סתימאה ועתה צריך לבאר מ"ש באדרא זו דרפ"ח ע"ב וז"ל ובגין כך ע"ק אקרי אין דביה תליא אין כל הנהו שערי וכל אינון נימין ממוחא סתימאה תליין כו' והענין הוא כמ"ש לעיל כי עיקר שם עתיקא הוא באין סוף המתעלם תוך תלת רישין אלא שגם

ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום כו' והביאור הוא כי טרם שנתקן עולם האצילות נקראים בשם המלכים דארץ אדום שמלכו ומתו ובחינת אחר התיקון הוא ענין מלכי בני זמשה לפני מלך לבני כל מלכו מלכי אדום דקודם התיקון קדמו אל מלכי יש' שהוא אחר התיקון וכבר ביארנו בפ' נשא דקכ"ח כי בחי' התיקון הוא היות האור נמשך בהמעט דרך צנורו דקי' והם השערו' העליו' ועיי"כ יש יכולת במלכים הנז' שמתו לקבל האור העליון ולהתקן והרי איך עמר נקי שהם השערו' הם בחינת התיקון הד' מן ז' תקוני גלגלת' הנז' בריש ס' דצניעו' כנ"ל והם סוד בני' שהם בחי' נצח והו' בני הת"ת הנק' יש' והו' לפני מלך הוא תקון א'. מלך תיקון ב'. ישר' תיקון ג'. בני' תקון ד'. ונמצ' כי כשבא תיקון הד' הנק' בני' שהם השערו' אז היה כח לקבל האור העליון ע"י השערו' והנה בחי' אלו השערו' אשר הם בבחי' ווי העמו' ביארתי באדרא נשא דקכ"ט ע"ב במ"ש תאנא בגלגל' דריש' תליין אלף אלפין רבוא כו' וע"ש ובוזה תבין מ"ש באדר' נשא דקכ"ח ע"א י"ג נימין דשערין קיימי מהאי סטר' ומהאי סט' כו' כי הם אלו השערו' הנק' עמר נקי תיקון הרביעי דגלגלת' ויוצאין מנצח והו' דעת"י דרך קרו' דאור' שהוא הת"ת דעת"י ולמט' יתב' ענינם באריכות בע"ה והנה הבחי' הב' של נצח והוד דעת"י הנגלין שהם בחי' תרין ירכין נתלבשו בתרין עינין דא"א שהוא התקון הו' הנז' בספר' דצניעות' בשם אשגחא פקחא כו' (ע"ג) והיסוד דעתיק יומין נתלבש במצח דא"א הוא התקון החמישי דשבע דגולגלתא הנקרא רעוא דרעוין. וטעם הדבר למה הפסיק היסוד בין שתי בחי' הנצח וההוד הוא לפי שבחינת נצח והוד הוא בסוד תרין ביעין הם עליונים למעלה מן היסוד ולכן נתלבשו בתרין אודנין שהם למעלה מן המצח אשר בו מלוּבש היסוד דעתיק אבל בחינת נצח והוד בסוד תרין ירכין הם למטה מן היסוד ולכן נתלבשו בתרין עינין שהם למטה מן המצח ולכן המצח הוא התקון החמישי עומד בין שתי בחינות נצח והוד שהם בתקון הרביעי ובתקון הששי ויען נודע כי הנצח וההוד מתגלה בהם ביסוד לכן נקרא זה התיקון החמישי שבו גנוו יסוד דעת"י נקרא מצח ואמרו באדרת האוינו דרצ"ג ואוקימנא דאקרי נצח באתוון רצופין כי מצח ונצח הם שוין כי נקרא מצח ע"ש גילוי הנצח בו כנז'. ולכן במצח יש בו בחי' דינין מפני גילוי הנצח בו שהוא סוד דינין כנ"ל. אלא שמצח דז"א ניכרין בו הדינין כנז' שם דרצ"ג ע"א. וז"ל בהאי מצחא תליין כ"ד בתי דינין כו' אבל במצח דא"א אעפ"י שיש בו דינין הם נכפין תחת הרחמים. וזמ"ש (ד"ש ע"ג) בפ' נשא מהאי מצחא נהרין ארבע מאה בתי דינין כו' וזמ"ש כאן באדרת האוינו דרפ"ח ע"ב מצחא דאתגלי בעתיקא קדישא רצון אקרי דהא רישא עלאה דא סתים לעילא דלא אתידע פשיט חד טורנא יאה ובסימא כו' פירוש כי מצחא דעתיקא קדישא הוא אריך אפין נקרא

לקמן בע"ה והת"ת דעת"י נתלבש בקרומא דאוריא דא"א כי ההוא קרומא הוא כדמיון רקיע המבדיל בין מים למים בין גלגלתא למוחא סתימא' אשר בתוכם חסד וגבורה דעת"י ולכן הת"ת דעת"י המכריע בין חסד וגבורה דעת"י נתלבש בההוא קרומא דאוריא ונצח והוד דעת"י נחלקין לב' בחינות כנודע כי יש נצח והוד טמירין והם תרי ביעין דדכורא שהם טמירין בגויה ויש נצח והוד אתגליין והם תרין ירכין ואמנם תרין ביעין הטמירין הם מתלבשין בתרין אודנין דא"א הנרמזין בספרא דצניעותא בתקון הד' דגלגלא בשם עמר נקי וכמו שנבאר הטעם. ובוזה תבין טעם גדול למה בכל שתי האדרות לא נזכרו בחינת האזנים העליונות דעת"ק והוא לפי דתמן טמירין וגניזין תרין ביעי דעת"י שצריך להעלי' מציאותם וגם במה שנודע כי לעולם הנצח כלול בחסד וההוד כלול בגבורה והחסד והגבורה כבר ביארנו שהם בגלגלתא ומוחא וטמירי תמן ואינן נגלין ולכן לא הזכר מציאו' גם בזה תבין סוד נפלא ראוי להעלימו כי להיותם בחינת תרין ביעין (ד"ש ע"ב) לכן נזכרו האזנים בלשון עמר נקי כנז' והטעם הוא בסוד השערו' הנקראים עמר נקי (ע"ב) על גבי אודנין כי שם מקומם כנז' בתיקונים תיקון א' דקיי"ח ע"ב וז"ל בגוונא דשערא דתלייא מעל אודנין מימינא ומשמאל' כו' ובג"ד צריך לבערא שער' מעל אודנין כו' וכנז' באדר' נשא דקכ"ח ע"א וז"ל ושער' סליק אבתרוי באודנין כו' דנפיק שערא מבתר אודנוי כוליה בשיקולא כו' והבן זה מאד והעלימהו. גם להיות כי הנצח וההוד הם לעולם בחינת כל הדינין וכנז' בפ' צו דל"ב ע"א בענין ערבי נחל שהם נצח והוד והם בחי' כל הגבורות וע"ש ולכן מהם נתפשטו השערות לחוץ כי השערות הם בחי' דינין וגבורות כנודע והו' הטעם שאמרו בס' התקונין ובא דרת נשא כנ"ל דבעינן לבערא שערא מע"ג אודנין לפי שהם דינין ומעכבין אזנים העליונות מלקבל התפלה וכיון ששרשם הם מן האזנים כנז' אשר בתוכם מתלבשים הנצח וההוד דעת"י לכן צריך להסירם מע"ג אודנין כדי שלא יקבלו משם כח וחוזק ויתגברו על הרחמים גם בזה תבין טעם למה השערות יוצאין ממט' למעל' והוא לפי שהם יוצאין מן הנצח וההוד הנז' אשר בתוך רישא דא"א ויוצאין ועולין ממטה למעלה אל הגלגלת ושם מתגלין וצומחין. גם דע כי הנה נתב' שהת"ת דעת"י נתלבש בקרומא דאוריא דא"א והנה הת"ת הוא סוד אות ו' כנודע וכבר ידעת כי השערו' הם סוד ווי"ן כנז' בתקונין דק"ב וקכ"א וגם הנצח והוד דעת"י המתלבשין בתרין אודנין דא"א גם הם בסוד ווי"ן כי לכן נזכרים בשם ווי העמודים כנודע לפי שהם תרין וויין דנפקי מת"ת וא"ו גדולה ונמצא בזה כי צמיחת השערות האלה הם יוצאין מן הנצח וההוד הנז' אשר נקראים ווי העמודים ועולין ממטה למעלה דרך הת"ת העומד בקרומא דאוריא אשר גם הוא נקרא וא"ו ויוצאין ממנה ממטה למעל' לחוץ ע"ג הגלגלת. והו' סוד

ובכיסוי נפלא ולכן הוצרך עוד להתגלות גילוי אחר יותר למטה בפה דא"א ואף גם שם אינו מתגלה אלא בסוד הבל נעלם נו' באדרא נשא דקל"ד ע"א וע"ב וז"ל דתאנא מהאי פומא עילאה קדש קדשים נשבא רוחא כו' ודא הוא טמירותא דכולא דלא תדבק לא לעילא ולא לתתא והוא סתים בסתמא דסתימין דלא אתידע כו' רוצה לומר כי הוא בחינת דעת עליון הנעלם דעתיק יומין הנקרא רישא עלאה דלא אתידע אשר נגלה שם בגילוי מעט ואפילו שם הוא סתום כדקאמר התם ובהאי אתרחיצו אבהתנא לאתלבשא בהאי רוחא כו' וביארנו שם במקומו דעתידין לאתלבשא ביה לעתיד אבל לא עתה ובוזה תבין מ"ש בפ' משפטים דקב"ג ע"א וז"ל אלא דעת גניז בפומא דמלכא כו' הרי שלעולם בחינת הדעת מתגלה בפה ובמה שנתבאר כי אין העתיק יומין מתלבש בא"א רק שבעה תחתונו' שבו תבין טעם למה נקרא עתיק יומין והענין הוא כי מה שמתגלה מנו בא"א אינו רק בחי' שבע' תחתונות שבו הנקראים בכל מקום שבעה ימי בראשית ולרמוז שאינו מתגלה למטה רק בחינת שבעה יומין דיליה לכן נקרא עתיק יומין ואעפ"י שהכתוב אומר ועת"י יתיב כו' ושער רישיה כעמר נקי והנה למעלה ביארנו (ד"ש ע"ד) כי עמר נקי הוא ברישא דא"א הענין הוא כי מכיון ששבעה יומין דעתיק מלובשין בשבעה דגלגלתא דא"א לכן כתיב ביה ושער רישיה כעמר נקי אעפ"י שאינה זו ראשו אלא רישא דא"א אבל מפני שמתגלה בהך רישא דא"א כתיב ביה ושער רישיה כעמר נקי:

והנה אעפ"י שביארנו עד עתה כי עתיק יומין לא נתלבשו שבעה תחתונות שבו אלא בו' תיקוני גלגלת' דרישא דא"א שהוא בחיני' הכתר בלבד דא"א צריך שתדע כי מוכרח הוא שהם מתלבשו' בכל קומת פרצוף א"א ושם הוא עיקר התלבשותם וזה פרטן חסד בגלגלתא שהוא כתר דא"א גבורה במוחא סתימאה חכמה. ת"ת בבינה שהיא הגרון דא"א. נצח הוד יסוד דעת"י בחסד גבורה ת"ת דא"א. ואמנם אח"ך מבחי' היסוד דעת"י נתפשט בנצח הוד (דף מ"ו ע"א) יסוד דא"א. וטעם הדבר הוא במה שביארנו לך בכמה מקומות. ובפ' נשא דקמ"א ע"ב כי נעולם כל בחי' נה"י בכל מקום שהם הם נקראים לבר מגופא ותמיד הם בסוד תוספת ואינם עקריים. ולכן תמיד הם באים מחדש בסוד תוספת ואינם מושרשים שם תמיד וזהו הטעם שבכל נה"י בכל מקום באים בסוד תוספת ואינם עקריים וכן הענין כאן כי מיסוד דעת"י נתפשטו נה"י דא"א וכן הענין בכל נה"י שבכל האצ"י וזכור כלל זה. הכלל העולה הוא כי עיקר התפש' שבעה תחתונות דעת"י הוא בכל שיעור קומת א"א מכתר ועד יסוד שבו אבל ברישא דא"א אין שם רק בחי' חסד וגבורה דעתיק בלבד המתלבשות בכתר וחכמה דא"א וכמו שנתב' אצלנו במקום אחר כי הבינה דא"א לא יכלה לעמו' בראשו אבל ירדה ועמדה בגרון א"א ושם

מצח הרצון אעפ"י שהוא דינין וביאר הטעם שהוא לפי דהוא רישא עלאה דלא אתידע שהוא עת"י פשיט חד טורנא יאה ובסימא הוא בחי' התפשטות היסוד דעת"י בהאי מצחא דא"א והיסוד ההוא נק' רצון וזמ"ש כאן בספרא דצניעותא כי התיקון החמשי נק' רעוא דרעוין רצון כל הרצונות ואמנם היות היסוד נקרא רצון הענין הוא במה שידעת מ"ש באדרת נשא דקמ"ב ע"א דאתגלי חסד עלאה ותלייא בפום חמה שהוא היסוד והוא מה שידעת כי טיפת החסדים הם נמשכים מספ"י החסד אל ספירת היסוד והיסוד נותנן בסוד טיפת הזווג אל הנקבה. ונמצא כי בזה היסוד דעתיק יומין מתגלה בו החסד דעת"י הנק' רצון כי כל חסד הוא רצון בסוד נוצר חסד אותיות רצון חסד כי הוא נשמר ונגנו בתוך היסוד כנו' ובחי' החסד הוזה דעת"י הגנוז בכתר גלגלתא דא"א מתפשט עד היסוד דעת"י הגנוז במצחא דא"א וזה ההתפשטות נקרא טורנא יאה ובסימא והמלכות דעתיק יומין נתלבשה בתיקון השביעי הנק' תרי נוקב' דפרדשקא והיא סוד החוטם דא"א וזמ"ש דרפ"ט ע"א. והכא כתיב ותהלתי אחסם לך. בסוד תהלה לדוד שהיא המלכות אשר נתלבשה בחוט כי כל תהילה היא במלכות אלא שתהלה זו היא במלכות עת"י. והרי ביארנו ענין השבעה תחתונות דעת"י איך נתלבשו בשבעה תיקוני גלגלתא דא"א. אבל שלשה ראשונות של עת"י לא יכול א"א לסובלם ולהליבש בתוכו ולמטה יתבאר בע"ה כי אין זה רק בחינת הארה בלבד אבל התלבשות שבעה תחתונות דעתיק בא"א הוא בכל שיעור קומה שלו וע"ש היטב והוא ענין התלבשות זה דעהו והבינהו ושימהו במקומות אחרים והענין הא דע כי מן העתיק ימין נמשכין נפש ורוח ונשמה אל א"א באופן זה כי מן (ע"ד) המלכות דעת"י שנתלבשה בו נמשך בחינת נפש אל א"א ומן שש ספירות העליונות שהם מהחסד עד יסוד דעת"י אשר נתלבשו גם הם תוך א"א משם נמשך בחי' רוח אל א"א אבל הנשמה שלו אינה באה אלא משצשה עליונות דעת"י והנה לרוב גודל אור שלהם אינו יכול לסבלן בבחינת אור פנימי ונשארו השלשה עליונות דעתיק בבחינת אור המקיף על ראש א"א ועכ"ז בחינת הדעת של עת"י שהוא למטה משלשה ראשונות כתר חכמה בינה דעתיק יומין נתלבש בא"א בהוא אורא אשר לגו מן גלגלתא דא"א ושם היא בבחינת נשמה פנימית אל אריך אפין וזהו סוד ההוא אורא המפסי בין גלגלתא ומוחא והזכרנוהו למעלה בשם רישא תנינא מתלת רישין דא"א והוא סוד האורא הנזכר בזהר בפ' בראשית על יהי אור יהי אור דאסתלק יו"ד מאויר ונשארו אור ולרוב אור זה אורא הוצג אותו הקרום להפסיק בינו למוחא סתימאה ויוכל מוחא סתימאה לסבלו וזמ"ש בספרא דצניעותא קרומא דאורא אודכך וסתים. ואמנם אף גם שנתגלה הדעת דעת"י בהוא אורא ואחזי נהוריה תמן עכ"ז לרוב העלמו הוא שם בתכלית הדקות וההעלם הגדול

דא"א שבו מתלבש גבורה דעתיק כנ"ל והנה גם זה המוחא סתימאה מתפשטת לייג בחינות ותיקונין והם סוד ייג תיקוני דיקנא קדישא דא"א כנו' באדרת נשא דקל"ב ע"ב וז"ל ותנינא כל דיקנא לא אשתכח אלא ממוחא דרישא כו' ובאלו הייג תיקוני דיקנ' מתפשטין גם כן כוחות אורות הגבורה דעתיק יומין ע"ד הנו' בחסד. והנה נמצא כי עתיק יומין מתגלה בכתר וחכמה דאריך אפין שהם תרין רישין דיליה וצריך לדעת שהיה מן הראוי שעת"י יתגלה בכתר והכתר יתגלה בחכמה. והתשובה היא במה שיתבאר לקמן כי אלו התרין רישין מתגלין אח"ך באבא ואימא ואבא ואימא כחדא נפקי כחדא שריין כנו' באדרת האזינו דר"ץ ע"ב. ולכן נהיה הדבר הזה כן למעלה שעת"י יתלבש בשניהם בשוה חסד בכתר וגבורה בחכמה ואז נכלל חסד בגבו' וגבורה בחסד ושניהם בהשוואה אחת. ומטעם זה ג"כ תמצא כי החסד דעתיק יומין דגניז בגלגלתא כתר דאריך אפין. הנה הוא גניז בפומא דאמה דעתיק יומין עצמו שהוא יסוד שלו כנ"ל והוח גנוז במצחא דא"א שהוא אחד מתקוני גלגלתא כנ"ל ועכ"ז מצינו כי משם נמשך ומתפשט בדיקנא דא"א שהיא תקוני מוחא סתימא דאריך כנ"ל ותפשט בתיקון הייג האחרון הנקרא מולא כנו' דרפ"ט ע"א וז"ל וההוא רישא סתימא דברישא דעתיקא דלא אתידע כד פשיט חד טורנא כו' והאי רצון אתפשט לתתא בדיקנא עד ההוא אתר דמתיישבא בדיקנא כו' וכבר לעיל ביארנו ענין זה והוא אומר וההוא רישא סתימא פירוש כי עת"י נקרא רישא סתימא דמתלבשא ברישא דעתיקא שהוא ראש דא"א ואמר כי ההוא רישא סתימא לא אתידע שהיא סוד עת"י כנ"ל ופשיט חד טורנא במצחא הוא סוד התלבשות היסוד שלו במצחא דא"א ובתוך אותו היסוד דעתיק מתלבש חסד דעתיק יומין הנקרא רצון כנ"ל ולכן נקרא מצח רצון. ואמר כי זה הרצון שהוא חסד דעתיק אתפשט לתתא בדיקנא והוא המול הייג האחרון שהוא היסוד דבהאי דיקנא כמו שיתבאר למטה וגם תמצא כי גם בדיקנא נכלל בחי' ההוד בסוד הוד זקן הנו' באדרת נשא דק"ם ע"ב. ותניא הוד עלאה נפיק כו' ואתקרי הוד זקן כו' גם תמצא כי הדיקנא עצמה אינה אלא בבחינת יסוד כי לסיבה זו הנשים אין להם זקן כנודע והרי נתבאר איך אלו התרין רישין גלגל' ומוחא דאריך אפין כלולין זו בזו וזו בזו ולכן גם אבא ואימא המתפשטין מהם הם שוין דא לדא כחדא נפקי כחדא שריין כנ"ל:

(ע"ג) ועתה נבאר בחי' א"א עצמו. הנה ביארנו לעיל מ"ש באדרת נשא דקכ"ח ע"ב וז"ל האי גלגלת' חורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גליפין כו' והביאור הוא במה שנדקדק באדרת נשא דקכ"ח ע"ב שאמר שם האי גלגלתא חורא דיליה אנהיר לייג עיבר גליפין לארבע עיבר בסטרא חד כו' ולמעלה מזה בדף זו עצמה אמר ארבע מאה אלפי עלמין אתפשט חורא דגלגלתא דרישוי כו' ואיך יצדקו שני

נתלבש הת"ת דעתיק כנ"ל ובסוד קבלת שבת ביארנו בענין זה וע"ש. וכל שאר השבעה דגלגלא אינן רק הארות בעצמא ואינו התלבשות עיקרי ולהבין ענין ההארות האלו מה ענינם צריך שנבאר לך ענין אחר ובו נבא אל הביאור. דע כי כל אחד. ואחד מאלו הפרצופים שהם א"א ואו"א וז"א ונוקביה צריך שיהיה בו בחי' של ייג ייג הענין הוא כי כיון שנתבאר לעיל כי לעולם העליון מתלבש בתחתון אבל אינו מתלבש בכלו רק השבעה תחתוני של העליון הם אשר מתנבשו' בכל העשר של התחתון אבל השלשה ראשונות של העליון אינן מתלבשות בתחתון ולכן צריך שיהיו בתחתון בחי' שנשה ספירות אחרות כדי לקבל מן השלשה ראשונות של העליון איזו הארה אעפ"י שאינו התלבשות ממש ולכן מוכרח שהכל יהיו בסוד ייג ייג. ובסוד קבלת שבת ביארנו בענין זה וע"ש. והנה גם למעלה ביארנו ענין התלת רישין דא"א שהם גלגלתא ואורא ומוחא שכלם הם בסוד ייג ייג ועתה אבאר לך ענין גלגלתא ומוחא דא"א שהם בחי' כתר וחכמה שבו איך כל אחד מתפשט בייג תיקונין וגם היות שכל אחד כלולה מעשר בלבד כנ"ל בתחלת הדרוש הזה. הנה גם כן צריך שכל אחת תהיה כלולה מייג. ונתחיל מייג דגלגלתא שהוא כתר דאריך כי הוא מלשון כותרת הסובב ומקיף על מוחא סתימאה. כתר גלגלתא חכמה ובינה תרין אודנין. דעת מצחא גדולה גבורה תרין עיינין ת"ת החוטם המכריע בין קו יושר בין תרין עיינין נצח והוד תרין שפון. יסוד הלשון מלכות הפה. ותרין תפוחין קדישין הם שתי הלחיים. הרי כאן ייג דגלגלתא. ואמנם בספרא דצניעותא כלל אותם בשבעה תיקוני גלגלתא בלבד כנ"ל והענין הוא כי בפרטן הם ייג אבל כאשר נחבר תרין עיינין בבחינה אחת כנו' באדרת נשא דקכ"ט ע"ב וז"ל כתיב הנה עין ה' אל יראיו. וכתיב עיני ה' המה משוטטות לא קשיא הא בז"א הא בא"א ועכ"ד תרין עיינין אינן ואתחזרו לחד עינא כו'. וכן כשנחבר שתי אזנים בתיקון אחד בלבד. וכן תרין נוקבי פרדשקא בתיקון אחד וכיוצא בזה אז יהיו ז' תיקוני גלגלתא לבד על דרך שביארנו לעיל כמו שהזכירם בספרא דצניעותא ונמצא כי הם שבעה תיקוני גלגלתא והם ייג תיקונים והכל אחד. והנה כיון שכל אלו הם תיקוני גלגלתא דאריך אשר בה (ע"ב) נעלם ומתלבש החסד דעתיק צריך שיתפשט אורו בכלם ואז מתפשטין שבעה אורות מן החסד הזה דעתיק יומין בשבעה תיקוני גלגלתא דא"א ויובן זה בסוד מה שביארנו בפ' תרומה דקל"ט ע"א כי החסד נקרא יומם יומא דכולהו לפי שכולל כל השבעה ימים וזהו הביאור ממה שכתבנו לעיל כי שבעה תחתוני דעתיק מתלבשות בשבעה דגלגלתא דא"א. והכונה היא על (ד"ש דף נ' ע"א) שבעה אורות של החסד דעתיק יומין הכולל שבעה ימים שנתפשטו בהם וזכור אל תשכח זה ואל תטעה במה שכתבנו לעיל. ונבאר עתה בחי' מוחא סתימאה

התשעה חוורתי הנמשכים דרך הפנים דא"א שהם הלבנינות שבעור הפנים דאריך מתפשטין עד רישא דז"א ונמשכין עד דיקנא דז"א ונעשה לו תשעה תיקוני דיקניה כנודע וכמו שנבאר בע"ה למטה והנה מ"ש באדרת נשא דף קכ"ח ע"ב דארבע מאות אלפי עלמין אתפשט חוורא דגלגלתא כו' הם בחינת ארבעה חוורתי הנמשכין מצד אחורי רישא והוא כי בזאת ההויה אשר בצד אחר היא ממולאת ביודין ויש במילויה ארבעה יודין וכל יוד כלולה מעשר הרי הם ארבע מאות אבל בהיותם למעלה בא"א הם חשבון גדול כמבואר אצלנו בפ' נשא דקכ"ח ע"ב ולכן הם בחשבון אלפים והם ארבע מאה אלפי עלמין וכאשר יורדין ונמשכין למטה להאיר בתחתונים או אין הצדיקים לוקחין מהם אלא בסוד חשבון קטן של ד' מאה עלמין לבד וזמ"ש ומנהירו דהאי חוורתא ירתי צדיקייא לעלמא דאתי ארבע מאה עלמין כו'. ואומרו הה"ד ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר. הענין הוא עם האמור כי שקל הוא ת"ל והת' הוא סוד הארבע יודין שבהו"יה זו שהם בגמטריא ש"ק של שקל ומספר ההו"יה בעצמה בפשוטה היא ארבעה אותיות והם בגמטריא כ"ו הרי ל' של שקל ולהיותם בחינת חוורא דרישא נקרא כסף לבן ועוד במה שידעת כי הו"יה דיודיין לעולם היא בחסד כי היא בגמטריא ע"ב כמנין חסד והחסד נקרא כסף ולהיות כי אינם ניכרים אלא מלמטה למעלה כי תחילה מתגלית השי"ן שהם השלשה יודין של המילוי ואח"ך הק' שהיא היו"ד הראשונה השרשית שממנה יצאו הג' יודין אחרות ואח"ך שרש ההו"יה עצמה בפשוטה שהיא בגמטריא ל' כנו' וזהו סדר חיבור אותיות שקל. ובענין לבישת השק ביארנו זה באורך בסוד והנה עשו בא וארבע מאות איש עמו וע"ש ודע כי אין שום אחד מאלו הי"ג חוורתי דרישא דא"א נמשך עד ראש דז"א אלא מן חד אורחא אחרא חוורא דאזיל בפלותא דשערי דאריך משם נמשך ארחא אחרא אל רישא דז"א במקום פלותא דשערי דרישא גם כן כנו' באדרת נשא דקכ"ט ע"א. אבל הארבעה נימין דשערי דאחור מגיעין ברישא דז"א ומאירין במוחין דיליה כמו שנבאר לקמן בע"ה בענין סוד התפילין דז"א וע"ש:

ונבאר עתה ענין דיקנא דא"א אשר גם היא כוללת י"ג תיקונין הנה זו הדיקנא היא מתפשטת עד טבורא דלבא דא"א ושם היא התחלת רישא דז"א כמו שנבאר בע"ה האמנם לא כל הי"ג תיקונין דיליה מתפשטין עד טבורא רק שני התקונין הנקראים מזלזא הם היורדין בשקולא עד טיבורא כנו' באדרת נשא דקל"א ע"א ולמטה בענין ז"א יתבאר שלשה בחינות שיש אל דיקנא דא"א בענין שיעור התפשטותה עד איזה מקום הוא מגיע וע"ש וכבר ביארתי לך בפ' נשא דקמ"ז ע"ב בר"מ כי היותם מספר י"ג תיקוני דיקנא הוא לפי שהם שלשה (ד"ש ע"ג) היות שהם י"ב אותיות פשוטו וכנגדם הם י"ג (דף מ"ז ע"א) תיקוני דיקנא

המאמרים האלה אבל הענין הוא כי הנה נתבאר לעיל כי מן הנצח וההוד דעתיק יומין המתלבשים בתרין אודנין דא"א ובתרי עיינין דיליה משם יוצאין וצומחין השערות דרישא שהם הי"ג נימין דשערי הנז' שם דקכ"ט ע"א והנה בחי' החוורתא היא אותו הלבנונית שע"ג העור מקום חלק פנוי מבלי שיער והוא כדמיון הנייר הלבן החלק אשר עליו נרשמין האותיות השחורות בדיו והם השערות באופן כי החוורתא היא הנייר הלבן החלק והשערות הם האותיות שע"ג הנייר הלבן וענין שתי בחינות אלו הוא כמ"ש לעיל כי שתי בחינות יש לנצח והוד דעתיק יומין ולכן נתחלקו בשתי אונים ובשתי עינים דא"א והנה בכל אלו אין בהם שערות אבל כשהם עולים ממטה למעלה ועוברין דרך קרומא דאוריא שהוא מקום הת"ת דעת"י סוד אות וא"ו או נעשים שערות ונימין שהם בחינות ווי"ן ארוכות ולכן מכאן נתהוו בגלגלתא שתי בחי' החוורתא והשערות זה בסוד נייר החלק הלבן הסובל הכתיבה וזה בסוד האותיות הכתובות עצמן ולכן יש בחינת שהשערות הם יותר מעולין מן החוורתי ויש בחינה שהחוורתי מעולים מן השערות וכמו שנבאר במקומו ולכן תמצא כי מן החוורתא מנהירו דיליה ירתי צדיקיא ארבע מאה עלמין דכיסופין לעלמא דאתי כנו' דקכ"ח ע"ב ומן השערות נמשך אל (ד"ש ע"ב) ז"א עצמו כנו' דקכ"ט ע"א ונהיר ונגיד בהוא נימא לנימין דז"א כו'. וכמו שנבאר לקמן בע"ה והנה אלו החוורתי הם נחלקין ל"ג עיבר כנ"ל וסדרן הוא אחר ופנים כי מצד האחור דגלגלתא הם ארבע ומצד הפנים הם שמנה לפי שהם שתי לחיים תרין תפוחין קדישין ושני הלחיים נחלקים לשתי חלקים עד אמצעית החוטם בארכו נמצאים ארבעה חוורתי בכל פן ופן משניהם ואלו הם שלשה בחי' הנז' שם דף קכ"ח ע"ב לארבע עיבר בסטרא חד והוא מצד האחור ולארבע עיבר מסטרא דאנפוי הוא הפן האחד ולארבע עיבר בסט' אחרא הוא הפן השני והחוורתא הי"ג היא למעלה בגלגלתא עצמה וכוללת כל הי"ב חוורתי. ונבאר סיבת התחלקותם לתלת סטרין והוא כי הנה כל מוח נחלק לשלשה חללין כנודע והם בחינת שלשה הויות דע"ב ומילויין ביודין ובפשוטן יש י"ב אותיות והם סוד י"ב חוורתי הנז' והנה ההו"יה האחת נמשכת מצד האחור והיא ארבעה אותיות ארבעה חוורתי ונמשכות משתי בחינות נצח והוד דעתיק הגנוזים בשתי אונים ושתי עינים דא"א שהם ארבעה חלקים וכל אלו הארבעה חוורתי וגם בחינת ארבעה נימין אחרו מן הי"ג נימין דשערות אשר גם הם מתחלקין ל"ג עיבר על דרך החוורתי ומתחברין ארבעה חוורתי וארבעה נימין דשערי דרך האחור ומתפשטין מאחורי רישא (ע"ד) דאריך על גבי כתפין ונמשכין עד רישא דז"א להאיר בו זה בסוד לבנונית העור וזה בסוד שערות הנתלין עליו וכולם הם מתחברין בשקולא ואינם מתפזרין אל הצדדין כנו' שם דקכ"ט ע"א וז"ל דשערי אתפני מעל גבי אודנין ומן

שבדיקנא דעתיקא הוא בחינת היסוד שבהאי דיקנא דעתיקא הכלול מזכר ונקבה ולכן אמרנו לעיל שהחסד דעתיק יומין שבגלגלתא דא"א פשיט נהוריה ביסוד דעתיק יומין הגנוז במצחא דא"א ומשם אתפשט יתיר (ע"ב) עד דיקנא והוא המזל הי"ג שהוא בחינת היסוד של הדיק' דא"א כי לעולם חסד שריא בפוס אמה וזמ"ש באדרת האזינו דרפ"ט ע"א והאי רצון אתפשט לתתא בדיקנא עד ההוא אתר דמתייש' בדיק' וכבר נתבאר זה לעיל וע"ש אבל המזל הח' הוא סוד הת"ת (ע"י בשה"כ במנחת שבת) שבדיק' והי"ג הוא היסוד שבדיק' כלול זכר ונקבה ונמצ' כי הח' הוא זכר והי"ג הוא נקבה ולכן אבא מקב' מן השמיני ואימא מן הי"ג. ונבאר עתה ענין התלבשות והתפש' קומת פרצו' א"א בכל שאר פרצו' האצ"י הנה ביארנו לעיל כי הט' ספי' דא"א הם סו' מ"ש בתחיל' אדרת האזינו דרפ"ח ע"א וז"ל כד אתתקן אפיק ט' נהורין דלהטין מיניה בתיקוניו כו' והם הם אותם הנו' בסוף פ' פקודי דרצי"ט ע"א וז"ל באותם ט' היכלין דלאו אינון היכלין ולאן אינון נהורין ולאן אינון רוחין כו' ואלו הם לבושי' לההוא רישא עלאה דלא אתידע הנק' עת"י אשר בהתחברו עם אלו הט' ספי' דא"א הם י"ס שהם השרשי' והמקו' אל כל האצ"י כולו ולמטה בענין ז"א נבאר בע"ה למה אין ספי' מלכות בא"א ואיך יצאו ממנו שאר הפרצו' של אור"א כו' ואיך נאצלו ממנו בלתי יהיה בו בחי' מלכות והנה א"א זה שהוא סוד אלו הט' ספי' שרשי' (ד"ש ע"ד) ומקוריות הנה הוא מתפשט בכל האצ"י כולו ומתלבש בכל הפרצו' אשר שם ומסתיים התפשטו' עד נוק' דז"א דאצ"י כמו שנבאר בע"ה ותחי' נבאר סדר התלבשו' בכל אלו הפרצו' ואח"ך איך האצילים מבלי שיהיה בו בחי' מלכות נקבה. ולכן נבאר דרך קצרה כללות כל אצ"י הנה עת"י נקרא חד רישא עלאה דלא אתידע אבל הוא י"ס שלמות והג' ספירות ראשו' שלו נשארים בסוד אור המקיף ע"ג מוחין פנימיים דא"א והדעת שלו בסוד אוריא דגלגלתא דא"א בסוד נשמי' פנימית דא"א וז' תחתונות דעתי' נתלבשו בסוד אור פנימי דא"א באופ"ז חג"ת ונה"י דעתיק בתוך כח"ב חג"ת דא"א וג' פרקין תתאין דנה"י דעתיק בלבד הם נתלבשו בתוך נה"י דא"א ונעשו בחינת רוח לא"א ומלכות דעתיק במלכות דא"א בסוד נפש דא"א אח"ך א"א ב' ראשו' שלו דברישא דידיה שהם כתר וחכמה שבו הם נשארים מגולו' בלי התלב' ועמדו בסוד אור מקי' אל המוחין פנימיים דא"א כתר לאבא וחכמה לאימא ובינה דא"א שהיא הגרון שלו נתלבש בב' גלגלו' שהם ב' הכתרים דא"א חציו הימיני באבא וחציו השמאלי באימא וחור"ג דא"א נעשו ב' מוחין פנימיים דחכמה ובינה דאבא וחכמה ובינה דאימ' חסד לאבא וגבו' לאימ' ודעת דאריך ממנו נעשו ב' דעו' בא"א ומחציו העליון שבת"ת דאריך שהיא עד הטיבור דלבא דאריך נעשו ב' גופות אור"א שהוא הז' תחתו' שבכל א'

והתיקון הי"ג האחרון כולל כולם ויש בו שלשה היי"ת אחרות גם כן שבהם י"ב אותיות אחרות והנה השלשה הויו"ת הם בגמט' ע"ח כמנין מזלא או כמנין מזל עם המלה עצמה וזהו סוד התני' הי"ג הנק' מזלא להיותו כולל שלשה הויו"ת שבו. וכן התיקון השמיני שגם הוא יורד בשקולא עד טיבורא נקרא מזלא כנגד שלשה הויו"ת העליונות שבי"ב תיקוני דיקנא. ואמנם צריך שתדע כי אלו השלשה הויו"ת הראשונות והתחתונות כולם הם במילוי יודין שהם בגמטריא ע"ב ולקמן בענין אור"א יתבאר איך שניהם יונקים מאלו השני מזלות שהם מזל העליון תיקון השמיני ומזל התחתון תיקון השלש' עשר אבא מן השמיני ואימא מן השלשה עשר ודע כי מזל השמיני הוא סוד אות א' אחת שצוירה יו"ד וא"ו יו"ד אבל מזל השלשה עשה הוא סוד א' שצורתה יו"ד וא"ו דל"ת כנז' בתקונין דמ"א ע"ב כי שני ציורים לאו' אלף או יו"י או יו"ד ולהיות כי המזל השמיני צורתו יו"י לכן יונק ממנו אבא דכורא ומן המזל השלשה עשר שצורתו יו"ד יונק אימא כי אות דלת היא נקבה והנה המזל השמיני נחית בשיקולא עד טיבורא ולכן גם בו נכללו כל הי"ג תיקוני דיקנא שהם י"ב ועמו הרי י"ג ואמנם הי"ב המתגלים בו הם צורת הו' שבאמצע אות א' שבו כנז'. וכבר נתבאר כי כל ו' היא כפולה כזה ו"ו והרי הם י"ב ועוד יובן זה במה שהודעתיק' בשער שמות הספירות בענין ווי העמודים שנרמזים באות ו' שבאמצע אות א' שבשם צבאות אשר בנצח הוד הנחלקת לשתי וויין כזה א' וכן הוא הענין ממש כאן והמזל השמיני הוא כולל את כל הי"ב בשתי מציאות האחד הוא בערך היותו עליון מהם ומשפיע בהם וזה נרמז בסוד יו"ד עלאה שבאות א' והשני הוא בערך היותם הם כלולים בו והוא מקבל מהם וזה הוא בסוד יו"ד תתאה שבאות א'. וכפי האמת שתי בחינות אלו אינם רק דבר אחד. ונמצא שבהתחברה עם הי"ב הנרמזים באות ו' שבא' יהיו י"ג לבד והנה אלו הי"ב שבו הם נחלקים לשלשה הויו"ת שבהם י"ב אותיות פשוטות אמנם אמנם מילוי שלשתן הם ביודין והם שלשה פעמים ע"ב ע"ב ע"ב שמשפרם רי"ו אבל המזל הי"ג הוא ציור א' של יו"ד וא"ו דל"ת כנז' והיא גם כן על סדר המזל השמיני אלא שלהיות צורתה בסוד הדלת לכן שמות הי"ב שבו הם שלשה שמות אהי"ה אהי"ה אהי"ה שיש בהם י"ב אותיות פשוטות אבל מילויין הוא גם כן במילוי יודין ע"ד הנז' בהויו"ת שבמזל השמיני ולהיות כי המזל השמיני הוא בחינת יהו"ה. והמזל השלשה עשר בחי' אהי"ה אם כן מוכרח הוא שהמזל השמיני יתלבש תוך מזל השלשה עשר ע"ד התלבשות יהו"ה באהי"ה וכן הענין גם כן באבא ואימא היונקין משניהם כי גם הם סוד יהו"ה ואהי"ה וזה מתלבש בזה. ובוה תבין כי התיקון הי"ג נרמז בשלש עשרה מדות של ויעבור בחינת נקבה והוא סוד שם אהי"ה במילוי יודין שהוא בגמטריא ונקב. וכבר נתבאר לעיל כי זה המזל הי"ג

דלבא כשיעור קומת או"א וחופף ומכסה עליהם וזהו מה שביאר ואמר ובמזלא תליין ואתכלילין ביה להיותם מכוסים וטמונים תחתיו ולכן אין אבא ואימא יכולין להודוג אם לא על (ד"ש דנ"א ע"א) ידי דעת עליון שהוא המזל דתי"ג והמזל דתיקון ח' דדיקנא דאריך המתפשט ומכסה עליהם והוא כולל את שניהם ואינון אתכלילו ביה ואבא עיקר יניקתו ממזל השמיני העליון כנ"ל ואימא ממזל הי"ג התחתון ולפי ששני המזלות האלו נחתין כחדא בשיקולא חדא עד טיבורא דלבא ומכסין על או"א לכן אמרו באדרת האזינו בדר"צ ע"ב כחד נפקין כחד שריין לא איפסיק דא מן דא כו' ואמנם לפי שאבא יונק מן העליון ואימא מן התחתון לכן אמרו בדר"צ ע"א הני אב ואם כלילין ומתחבראן דא בדא ואב טמיר יתיר כו' כי יש יתרון קצת לאבא על אימא וכבר ביארנו למעלה כי כמו ששתי המזלות הם סוד ידוד ואהיה כן או"א הם ידוד ואהיה וכל אחד יונק (ע"ד) מבחינה שלו ולקמן נבאר בע"ה ענין הגו' איך אי אפשר שיודווגו אבא ואימא אלא על ידי שתי מזלות האלו. והטעם הוא כי מבחינת תקוני דיקנא שבין שתי המזלות נעשין סוד מוחין לאבא ואימא ונשלם שיעור קומתם ואז יכולין להודווגו וע"ש והבן זה מאד ובוזה תבין ענין איך נכללין או"א במזלא כי ממש נעשה להם בבחינת מוחין ואז גם כן נעשין להם בבחינת נצח הוד יסוד שלהם ע"ד הגדלת ז"א ממש כמבואר במקומו וביארנוהו לעיל בפ' נשא דקמ"א ע"ב ובוזה תבין מ"ש באדרת האזינו דר"צ ע"א אב ואם מהאי מוחא נפקו וביה תליין וביה אחידן פירוש כי הנה ביארנו לעיל כי י"ג תיקוני דיקנא דא"א נמשכין ממוחא סתימאה דיליה וכיון דאו"א תליין ממש ואחידן באלו שני המזלות דדיקנא דנפקי ממוחא סתימאה נמצא כי ממוחא עצמו נפקו ואומרו וביה תליין וביה אחידן ירמזו בוזה אל מ"ש למעלה כי הנה הם נאחזים ממש ומלכשין את בינה וחסד וגבורה וחצי ת"ת דא"א ובחינה זו אמר וביה אחידן ובערך היותם מכוסים ומלוכשים תוך דיקנא יקרא דיליה אמר וביה תליין. והרי נתבאר איך אבא ואימא מלוכשין תחת דיקנא יקרא דאריך אפין הנמשכת ומתפשטת דרך פנים עד טיבורא דלבא וזהו הטעם למה אין דיקנא באבא כמו שיש לא"א ולז"א לפי שדיקנא דאריך חופה עליו וגם שערות הראש אין לו לפי שהנה הם לצורך יציאת האורות דרך אור חוזר כנודע כדי שיהיו בסוד אור מקיף וכבר יש לאבא בחי' אור מקיף מבחינת מזלא דדיקנא דא"א דאתכליל ביה אבא כנו'. והנה עוד יש בחינת אחרת והם אותם ארבע' חורתי וארבעה נימין דרישא דגלגלתא דאריך אפין המתפשטין דרך אחוריו של א"א וגם הם מתפשטים עד טיבורא דליביה ונמצאין אבא ואימא מכוסין פנים ואחור בדיקנא ובהנהו נימין וחורתיא דאחור. ומכח שני ההארות האלו דפנים ואחור נאצלו שם או"א כמו שנבאר בע"ה:

מב' מחס' שבהם ועד המלכות שבהם. נשאר עתה מטיבו דלבא דא"א ולמטה וזה ענינו כי מן מחצית תחתון דת"ת דא"א נעשה גלגל' דז"א שהוא כתר שבו ונמצאו חו"ג וחצי העליון דת"ת דא"א המלוכשי' בתוך או"א כנו' עומדין בסוד אור מקיף ע"ג מוחין פנימיים דז"א ומנה"י דא"א נעשו מוחין פנימיים לז"א. ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל כי נה"י דא"א נעשו מוחין מקיפים אל מוחין פנימיים דז"א אבל נה"י דאו"א נעשו ג' מוחין פנימיים דז"א ומן היסוד דא"א נתפשט כל גופא דז"א שהם שבעה תחתיו שבו ומן המלכות דא"א נתפשטה נוקבא דז"א ומן נה"י דז"א נעשו שלשה מוחין פנימיים דנוקבא דז"א:

(ע"ג) ועתה לבאר הכל דרך פרטות. הנה נתבאר למעלה כי אריך אפין מתלבש בכל האצילות כולו ויש לו פרצוף עשר ספירות. והנה מצינו באדרת נשא דק"ל ע"ב וז"ל דיקנא דהיא תליא בשערוי עד טיבורא דלבא. נראה מזה דיש לאריך אפין בחינת התפשטות גופא דיליה גם כן. ומצינו הפך מזה באדרת האזינו דרפ"ח ע"א וז"ל ודאי בהאי עתיקא לא אתגלייא אלא רישא בלחודו כו' וכן בדף רפ"ט ע"ב אמרו האי ע"ק כו' ובגין דאיהו רישא עלאה לכל עילאין לא אדכר אלא רישא חדא בללן גופא לקיימא כולא ולמעל' מזה אמר וכד האי מזל' תלייא בשיקולא עד טיבורא כו' הרי כל אלו הם מאמרים חלוקים ויובנו כמ"ש לעיל כי האמת הוא שיש לו פרצוף גמור ברישא וגופא כלול מ"ס אבל אינו נגלה מכולו רק רישיה לבד ושאר גופו מתלבש ומתפשט בתוך שאר הפרצופים ונכסה ואינו נגלה רק הראש לבד וזמ"ש בדרפ"ח לא אתגלייא. ובדרפ"ט אמר לא אדכר ובשום מקום מאלו לא אמר שאין בו אלא רישא אלא שלא נזכרה ולא נגלית והבן זה. והטעם הוא כי נשאר ראשו בסוד אור מקי' אל מוחין פנימיים דאבא ואימא כנו' ואי אפשר לבחי' עליונה להתלבש בתחתונה אלא השבעה תחתונות שבה לבד כנ"ל. ואמנם נחלק שיעור קומת אריך אפין לשנים כי אבא ואימא מתחילין להלביש את א"א מן הגרון שבו עד חצי העליון דת"ת שבו והוא מקום טיבורא דלבא דא"א במקום שמסתיים דיקנא דא"א ומטיבורא דליבא דא"א ולמטה מתלבש תוך ז"א ונוקביה. ובוזה תבין טעם למה ז"א הוא נקרא לב מפני שמתחיל מטיבורא דלבא דא"א. ונמצא כי או"א מלבישין את הגרון דא"א עד טיבורא דליביה. ודיקנא דא"א נמשכת ומתפשט' על או"א וחופפת עליהם ומסתיימין כחדא או"א ודיקנא דאריך. וזמ"ש באדרת האזינו דרפ"ט ע"ב וז"ל. אתנהירו תלת רישין עלאין. תרין רישין וחד דכליל לון ובמזלא תליין ואתכלילין ביה כו' והענין הוא כי כמו שביארנו לעיל ענין תלת רישין עלאין שהם עתיק יומין עם כתר וחכמה דא"א שהם רישא דיליה כן כאן יש תלת רישין אחריו והם תרין רישין דאו"א וחד רישא דכליל לון הוא בחי' מזלא דדיקנא היורד ומתפשט עד טיבורא

הוא הפרק האמצעי והפרק המחובר עם הכתפות הוא הפרק התחתון מכולם ויש בזה שלשה סיבות האחת היא לפי שפרק המחובר לכתף פונה אל האחור בצד ראשי הכתפות אבל הפרקים האחרים הם פונים לצד פנים ועליהם נאמ' וכל אחוריהם ביתה יותר מן ראשי הכתפות שאעפ"י שהם ביתה קצת אבל אינו כמו אלו והשנית היא לפי שהידים יש כח באדם להגביהם ולהעלותם עד המו' משא"כ בפרק הסמוך ומחובר בכתף שאינו זו ממקומו כלל וכמו שנתבאר אצלנו בסדר פרצוף לאה חיד נעשית על ידי ברכת כהנים בנשיאות כפים וגם זהו סוד ענין נשיאות כפים בעת נטילת ידים כי החסד והגבורה שג בחינת שני פרקי הידים ימין ושמאל נעשים מוחין והבן זה. והשלישית היא לפי ששני הפרקים של שתי הזרועות המחובר' בגוף הנה הם מחוברים ממש שם בגוף ומהם נעשים תרין עטרין בדעת של ז"א אשר ראשו נאחו בגופא דא"א כמו שנבאר בע"ה ונמצא כי מן החסד דא"א אשר נחלק לתלת פרקין נעשה חכמה דאבא מפרק היד דחסד דאריך ומפרק הזרוע דחסד דא"א נעשה בינה דאבא ומן הזרוע השמאלית גבורה דאריך מפרק היד נעשה חכמה דאימא ומפרק הזרוע נעשה בינה דאמא ונשארו תרין פרקין תתאין שהם שני הפרקי' המחובר' (ע"ב) בשתי הכתפות דאריך ומאלו נעשו תרין עטרין בדעת דז"א כמו שנבאר בע"ה. וזהו מ"ש באדרת האוינו דרצ"ב ע"ב בחללא דגלגלתא כו'. אחסנתא דאבוי ואימיה ותרין גניזין דלהון דמעטרין כולהו ברישיה וכו' וכן בדרצ"א ע"א וז"ל מאי ירותא דא תרין עטרין דהו גניזין בגויהו ואחסינו לבן דא מסטרא דאבוי הוה גניז בגויה חד עטרא דאקרי חסד כו' והם סוד שתי הפרקים תתאין דחסד וגבור' דא"א המחוברים בשתי כתפות והו גניזין באו"א והורישם לז"א ודי בזה. וכבר אמרנו למעלה כי להיות שחסד וגבורה דעתיק יומין הגנוזים בכתר ובחכמה דאריך מאירים באבא ואימא לכן מחסד וגבורה דא"א נתהו שני מוחין דחכמה ובינה דאבא ושני מוחין דחכמה ובינה דאימא חסד באבא וגבורה באימא. ואלו החסד והגבורה דא"א הגנוזים באו"א בתוך מוחין שלהם הם נקראים אוירא דכינא ובוצינא דקרדינותא בכל ספר הזוהר לפי שהאויר והאור הם בסוד החסד והוא בחסד הראשון אשר בא"א וכן הגבורה דאריך נקרא' בוצינא דקרדינותא רוצה לומר נר החזק והקשה והתקיף והיא השרש של כל הגבור' והדינין כולם אלא ששם בא"א הם נכפין כנ"ל וזמ"ש באדר' האוינו דרצ"ב ע"ב מבוצינא דקרדינותא נפק כו' ומתערב באוירא דכינא כו' ובסוד גלגלת דז"א נבאר מאמר זה בע"ה. ואמנם גם למעלה בחסד וגבורה דעתיק הגנוזים בכתר וחכמה דאריך יצדק שם זה דאוירא דכינא ובוצינא דקרדינותא כי שם הוא שורש כל החסדים ושרש כל הגבורות ונמצא כי גבור' דעת"י הנקראת בוצינא דקרדינותא גניז גו מוחא סתימא דאריך ומשם נתפשטה עד אימא וגניזא במעוי דאימא בסוד

ונתחיל לבאר ענין אבא ואימא הנה כבר ביארנו מקומם היכן הם והנה אף עפ"י שאמרנו כי התחלת הכתר שלהם הוא מן הבינה דא"א אשר מקומה בגרון דאריך עכ"ז דע כי גם מן הכתר והחכמה דאריך נמשך שפע וחיות אליהם מן הכתר אל אבא ומן החכמה אל אימא וכן מן החסד דעתיק הגנוז תוך כתר דאריך נמשך לאבא ומגבורה דעתיק הגנוז במוחא סתימא דאריך נמשך לאימא. ואמנם מן הבינה עצמה דאריך שהיא בגרון שבו משם התחלת אבא ואימא ומן הבינה הו נעשו שתי גלג' שהם שני כתרים דאבא ואימא חצי הימני לאבא וחציה השמאלית לאימא כי כבר הודעתי במקום אחר וגם יתבאר לקמן כי כל צד הימין דאריך הוא בחינת דכורא שבו וכל צד השמאלית הוא בחי' נוקבה שבו ולהיות כי שני הכתרים שלהם נעשו מספירה אחת בלבד שהיא הבינה דאריך לכן אמרו בר"ץ ע"ב דאבא ואימא כחדא נפקין כחדא שריין ומעלתן שוה אלא שזה דכורא להיותו מצד הימין דאריך שהוא דכורא וזו נקבה להיותה מצד השמאלית והנה גם הת"ת דעתיק יומין הגנוז תוך בינה דאריך מתחלק לשנים (דף מ"ח ע"א) חציו הימין לאבא וחציו לאימא. ובוה תראה כי לעולם כל גלגלתי דעלמא נעשים מבחינת הת"ת. הרי שהת"ת נעשה כתר שהוא גלגלתא כי הרי מת"ת דעתיק נעשו שני גלגלות שהם שני הכתרים דאבא ואימא. וכן מת"ת דז"א נעשה כתר וגלגלת נוקב' דז"א כמו שיתבאר בע"ה. גם תראה איך בבחינת הת"ת נמצא מ"ש רז"ל ענין שני המלכים המשתמשים בכתר אחד כי מת"ת דעתיק נעשה שני כתרים דאבא ואימא כנו' וכן הת"ת דא"א חציו העליון לגופא דאבא ואימא וחציו התחתון לכתר וגלגלת ז"א ונמצאו אבא ואימא וז"א שני מלכים משתמשים בכתר אחד וכן הת"ת דז"א נחלק לשנים כי חציו העליון הספיק להיעשות כל גופא (ד"ש ע"ב) דז"א עצמו עד סיומו וחציו התחתון היה לכתר דנוקביה כמבוא' במקומו והרי כי ז"א ונוק' הם שני מלכים המשתמשים בכתר אחד ודי בזה. אבל החילוק שביניהם הוא כי הת"ת דעתיק הגנוז בבינה דא"א מתחלק לארכו חציו הימין לאבא וחציו השמאלית לאימא אבל הת"ת דא"א נחלק לשנים לרחבו כי חציו העליון לאו"א וחציו התחתון בז"א וכן הת"ת דז"א נחלק לרחבו חציו העליון לגופו ולעצמו וחציו התחתון לכתר דנוק'. גם בזה תבין מ"ש בתקונין דק"ל וקצ"ד ובמקומות אחרים כי כל כתר איהו מסטרא דאימא ומסטרא דשם אה"ה. ויובן עם הנו' כי זו הבינה דבגרון דא"א נעשית כתר לאבא ואימא. והנה מן החסד והגבורה דאריך נעשו שני מוחין לאבא ושנים לאימא באופן זה כי נודע כי בכל זרוע יש תלת פרקין וכנו' בפ' ויחי דרמ"א ע"א. בסוד חסד חסדים גבורה גבורות וסדר מעלתם הוא הפך מן הנראה והוא כי פרק היד והאצבעות הוא הפרק היותר מעולה ועליון והוא נקרא הפ' הראשון והזרוע עצמו

שתימך באים בסוד תוספת ואמרו בזה ב' בראשית שהם לבר מגופא. ושעם הדבר הוא זה כי להיות שלעיל ביארנו שאי אפשר אל אריך אפי' להלביש את עת"י בתוכו אלא השבעה תחתונות שבו בלבד. וכיון שמתחילת רום האצילות נהיה כן נמצא שאין קיום והארה אל א"א אלא לשבע' ראשונות שבו ושלושה אחרונות שבו שהם נצח הוד ויסוד שבו אין להם הארה וקיום ולכן צריכין לבא בסוד תוספת ונמצא שממש ואילך בכל שאר הפרצופין של האצילות היה על הסדר הזה כיון שאין העליין מתלבש בתחתין אלא שבעה התחתונות שבו בלבד וכל הנה"י של כל הפרצופין כולן באים בסוד תוספת וזכור ענין זה. ועתה צריך שנבאר איך היה ענין התוספת הזה ואיך נתוספו הנה"י בא"א ולבאר זה צריך שנבאר לך מאמר אחד ב' תרומה דקס"ז ע"ב בדרוש בריה דרב ספרא וז"ל שארי חייך האי רבייא וחדי כו' אדם קדמאה גליפו דציורא ודיוקנא דגופא לא הוה בנוקבא כו' אינון אתוון אגלימו גו משחתא כו'. דע כי לצורך תיקון פרצוף דז"א ונוקב"י הוצרכו שני מיני זווגים אבל לצורך תיקון פרצוף או"א הספיק זוג אחד והטעם הוא כמ"ש למעלה כי או"א מכוסין ומכופין בשתי הארות גדולות שהם הארת הדיקנא דא"א החופפת עליהם מצד פנים והארת אותם ארבע נימין דשערין וארבע חוורתין דריש' דא"א דנחתי בשיקולא דרך אחורי כתפין דא"א ונמצאין או"א מלובשים תוך שתי ההארות הגדולות האלו ובהכרח הוא שימשך אור גדול מהם באמצע שניהם ועל ידי כן נעשו או"א ולא הוצרכו לזווג עליין של א"א לתקנם אבל עדין היה חסר מהם בחינת המוחין וגם בחי' נה"י שלהם כנו' ולהשלים בהם החיסרון השני הוצרך א"א להזדווג להשלים חסרונן כמו שנבאר. אבל ז"א ונוקב"י שאין בהם שום הארות מאלו הנה"י לפי שהדיקנ' והנימין דשערי דא"א מסיימין בטיבורא דלבא דא"א אשר משם מתחיל פרצוף ז"א ולכן הוצרכו שני מיני זווגים. האחד הוא להאציל את עיקר מציאותם ממש. והשני הוא לתת להם מוחין ולהוסיף בהם (ע"ד) נה"י החדשים כנו' וכמו שיתבאר במקומו בע"ה. ובהו יובן מאמר הנ"ל דפ' תרומה כי אדם קדמאה הוא או"א כי זכר ונקבה שניהם נקראים אדם אחד ואלו לא הוצרכו לזווג עליין דא"א כדי להאציל מציאותם ועיקרם אבל נאצלו ונתקנו גו משחתא הם סוד התפשטות השערות דדיקנא ונימין דשערי דא"א אשר מכח הארתם נתהוו או"א באמצעם מבלי צורך זווג (ד"ש ע"ד) זכר ונקבה עליונים אבל אדם תניינא שהם כללו' ז"א ונוק' אפילו לענין מציאותו עצמו הוצרך זווג עליין דא"א ודאור"א שלשתם ביחד כדי להאציל מציאותו מעיקר' כמו שיתבאר היטב במקומו וע"ש ואין המאמר מדבר על בחי' המוחין שלהם אלא על התחלת אצילות מציאותם הראשון המוכרח של או"א ושל ז"א יניק' ודי בזה:

גבורה דאריך הגנוזה גו אימא ובה תבין כל מאמ' פקודי דרכ"ד ע"ב ענין בטש בוצינ' דקרדינותא גו מחשבה כו' והנה גם הנצח והוד דעת"י הגנוזים תוך חסד וגבורה דא"א יש בהם שית פרקין וגם הם מתחלקים ע"ד הנו' ונמצא כי שני פרקים העליונים הם בחכמה וחכמה דאור"א. ושני פרקי אמצעיים הם בבניה ובניה דאבא ואימא ושני פרקין תתאין שהם פרקי הרגלים נשארים גנוזין תוך תרין פרקין תתאין של חסד וגבורה דא"א המחוברים עם הכתפות כנ"ל וכולם נשארו בסוד תרין עטרין דדעת דז"א כמו שנבאר בע"ה במקומו ומן חצי העליון של ת"ת דא"א וסדר החלוקה כך הוא. כי הת"ת תחלק לחצאין הם ג' ג'. וג' הם לאור"א זה הוא החצי עליון ושנים מהם מתהווים ב' דעות לאור"א. והחלק הג' מתהווים לב' גופין דאור"א. ועל ידי זווג הפה נעשה נה"י שלהם כדלקמן, נעשין שתי דעות דאבא ואימא וכל שאר תשלום (ד"ש ע"ג) גופם עד סיום רגליהם. והענין הוא כמה שנתבאר בתקונין בענין וקרא זה אל זה כי הת"ת נקר' זה והוא כנגד י"ב פרקין שיש בו כמנין זה והוא כי הת"ת נקר' ו"ו והם תרין ווי"ן ו' זעירא ו' גדולה והת"ת הוא ו' גדולה בסוד שש קצוות שבו שהם כנגד שית פרקין דבתרין דרועין והיסוד הוא ו' זעיר בסו' שש קצוות שבו שהם כנגד שית פירקין דבתרין ירכין ובהו תבין מ"ש ב' בראשי' דמ"ד ע"ב בענין היכל הרצון וז"ל האי רוחא אתכליל בשית וקיימא בשית כו' רוצה לומר כי שש היכלין כלולין בהיכל הזה שהוא סוד הת"ת כי לעולם כך הוא שבת"ת או ביסוד יש בחינת ו' בכל אחד מהם והנה אם תחלק זה הוא"ו של הת"ת חציה לאבא ואימא וחציה לז"א נמצא כי חצי הוא"ו הם שלשה חלקים הניתנים לאבא ואימא. (ע"ג) והם חוורין להיות וא"ו אחת במילואה כזה וא"ו וג' אותיות אלו הם ניתנים לאבא ואימא ומאלו השלשה חלקים עליונים דת"ת נעשים כל פרצופי או"א מן שתי הדיעות שלהם ועד סיום רגליהם. ואמנם סדרן שמעתי בשתי פנים ממורי ז"ל ואיני זוכר איך מתישבים שניהם. האחד הוא כי מן החלקים הנקראים ו"ו, מן אות ו' הראשונה נעשה גופא דאבא. ומן ו' האחרונה של המילוי נעשה גופא דאימא. ומן א' של המילוי נעשו שתי היסודות (אפשר דצ"ל דעות) דאור"א. ופעם אחרת שמעתי באופן אחר כי מן שתי הווי"ן נעשו שתי דיעות מן ו' הראשונה דעת לאבא ומן ו' אחרונ' דעת דאימא ומן האלף שבאמצע נעשו כל שתי גופים דאבא ואימא באופן זה כי תח"י ממנו נעשה גוף אבא כולל חג"ת שבו וגוף אימ' כולל חג"ת שבה ואז נתרבה השפע ונעשו גם כן ג' אחרים שהם נה"י דאבא ונה"י אימא ואמנם ענין זה שאמרנו כי נתרבה השפע ונעשו גם כן נה"י דאבא ואימא צריך ביאור רחב ובו יתבאר הקדמה מוכרחת לדעת אותה בענין הנצח וההוד והיסוד בכל מקום שהם הם בסוד תוספת ואינם עיקרים קבועים תמיד וצריך לדעת מה זה היה ענין נצח והוד ויסוד

בו"א ונוקביה שיש לכל אחד מהם פה אחת בפני עצמו נמצא שהם כפולים ויש תרין רוחין זכר ונקבה בפה הזכר ותרין רוחין זכר ונקבה בפה הנקבה והם ארבע רוחין בזכר ובנקב' והם סוד ארבע אותיות אהב"ה הנרמזים בפ' תרומה דקמ"ו ע"ב וע"ש היטב. ונחזור עתה לעניינינו כי א"א נזדווג מיניה וביה בבחינת זווג הנשיקין שבפיי לצורך א"א. ואמנם אבא ואימא תמיד הם נכללים במזלזא כי שם הם עומדים בשני המזלות לבדם והם השמיני והשלשה עשר דתליין בשיקולא עד טיבורא אבל יש הפרש אחד והוא כי לפעמים אין אבא ואימא חסרים רק מן נה"י אעפ"י שנכללו במזלזא ואז צריך שא"א יזדווג מיניה וביה בזה הזווג העליון של פיו ואז נכללין אבא ואימא גם באותם הארבעה תיקונין שעומדין בין התיקון השמיני אל תיקון השלש' עשר יחד וכולם מתחברין ואז נכללין א"א בכלולן והענין הוא לפי שהנה אבא ואימא בחינת גלגלתם הם בגרון דאריך אפיין. והנה כאשר נביט באדם התחתון כאשר כופף ראשו למטה אז הגרון נחפה ונכסה בתוך סיוס הלחיים ואינו נגלה וכאשר זוקף ראשו כלפי מעלה אז כל הגרון מתגלה ונראה ואינו נכלל (ד"ש דנ"ב ע"א) בכלל סיוס הלחיים. והנה כאשר זה הזווג הנשיקין בפה דאריך נעשה אז כופף ראשו למטה ועל ידי כן נמצא כי הגרון דא"א הוא כולל כל אבא ואימא מבחינת הראש שלהם עד בחינת נה"י שלהם הנעשין מוחין ברישא דז"א כנודע. ואז גם כל אלו התיקונין כולם שהם מן התיקון השמיני עד השלשה עשר שהם ששה תיקוני דיקנא תתאין נכללו כולם יחד. ואעפ"י שהארבעה התיקונין האמצעיים אינם ארוכים כמו שני המזלות עכ"ז על ידי כפיפת הראש יורדין למט' ואז נכללין אבא ואימא ככולם ונעשים בסוד המוחין שלהם ועל ידי כן מתרבה השפע ונעשים גם בחינת נה"י שלהם כי בתחילה מן החלק השלישי של חצי הת"ת העליון דא"א נעשו שתי גופין לאבא ואימא בבחינת חג"ת שלהם בלבד ועתה על ידי ריבוי השפע הזה מתיקוני דיקנא דאריך במוחין שלהם נעשו מן החלק השלישי הנו" גם בחינת נה"י דאבא ודאימא ונשלמו לגמרי. וזמ"ש באדרת האזינו דרפ"ט ע"ב וכד האי מזלזא תלייא בשיקולא עד טיבורא כו'. כנראה דיש פעמים כך ויש זמן שאינו כך והוא החילוק הנ"ל שיש פעמים שכופף ראשו כו'. וכמו שנבאר בענין דרוש היסוד דז"א איך נאצל וע"ש שלשה בחינות שיש בענין הזה. והרי נתבאר איך מן חצי העליון דת"ת דאריך נעשו שתי דיעות ושתי גופות דאבא ואימא ומתרין פרקין עלאין דחסד דאריך נעשו תרין (ע"ב) מוחין חכמה ובינה דאבא ומתרין פרקין עלאין דגבו' דאריך נעשו תרין מוחין חכמה ובינה דאימא ונשארו תרין פרקין תתאין דחסד וגבורה דאריך שהם הפרקי' הסמוכים מחוברים בגוף ואלו נשארו להיותם בחינת תרין עטרין בדעת דז"א כמו שנבאר בע"ה. ועתה נבאר בחינת גילוי עתיק יומין באבא ואימא כי לעיל ביארנו

ועתה נבאר ענין נתינת המוחין ותוספת נה"י דא"א איך היה על ידי זווג דא"א ותחילה צריך שתדע כי שני מיני זווגים יש בא"א וכן בכל השאר זווג אחד הוא עליון מאד הנקרא בחינת נשיקין רוחא ברוחא מפומא לפומא. והשני הוא בבחינת היסודות של הזכר והנקבה אבל עדין צריך לדעת כי הרי א"א הוא אחד ואין שני לו זכר בלתי נקבה כי הנקבה לא ניכרה בהפרש מן הדכורא אלא מאבא ואימא ואילך. אך הענין ביארנוהו בדרוש אחר כי גם בא"א יש זכר ונקבה והוא כי כל צד הימין דא"א הוא בחי' דכורא וכל צד שמאלו הוא בחינת נוקבא אבל מא"א ואילך נפרדו הזכר מן הנקבה ואין כאן מקום ביאור דבר זה ונמצא כי בין בזווג העליון דבגו פומא הוא כלול זכר ונקבה צד ימין שבו בצד שמאל שבו וגם הזווג התחתון שביסוד שבו כלול מזכר ונקבה צד ימין בצד שמאל. ומעתה נבאר איך נזדווג א"א זווג עליון דנשיקין לתת מוחין בא"א ולהוסיף בהם בחי' נה"י חדשים כי זווג התחתון של היסוד דא"א לא הוצרך לצורך א"א הנה לעיל ביארנו כי הבינה דא"א לא עמדה בראשו אבל ירדה למטה בגרון דא"א ונודע כי בגרון יש בה אותיות אחה"ע. והם סוד חמש גבורות שיש בבינה דא"א העומדת שם בגרון והחיד דא"א הוא סוד החכמה בסוד חכמה חיד מה ויש בו אותיות גיכ"ק שהם חמש חסרים של הזכר ואז מזדווג החיד והגרון זכר ונקבה בסוד החסד והגבורה ע"י היסוד שבפה שהוא ברית העליון של הנשון המזווג שניהם. וזה הזווג נקרא זווג דנשיקין ונמצא זווג הזה בכל הפרצופין שבאצילות בא"א ואו"א וז"א ונוק' וזה הזווג דנשיקין קודם תמיד אל הזווג התחתון של היסודות וזווג הזה נרמז באדרת האזינו דרצ"ה ע"ב חכו ממתקים וכלו מחמדים ושם נתבאר ענין אחה"ע וגיכ"ק וע"ש ובוזה תבין מ"ש ז"ל כי מכל דבור שיוצא מפיו של הקב"ה נברא מלאך אחד כמש"ה וברוח פיו כל צבאם לפי שהוא זווג ממש גמור גם בזה תבין מה שביארתי לך בריש פ' בראשית ד"א בענין ההוא זרעא דאזדרע במ"ב זווגין ושם ביארנו שהם סוד אותיות אחה"ע שהם בגימט' שני פעמים מ"ב וזמ"ש מ"ב זווגין והם סוד הגבורות הנקראים מיינ נוקבין. גם זהו הסוד שרמזו בתלמוד היכי דמי לאלתר כגון בעוד שהרוק לתוך פיה פירוש כי הנה מבשרי אחזה אלוה וכמו (דף מ"ט ע"א) כשמזדווגים זכר ונקבה בהכרח מתמצה הרוק ומתהווה בתוך פיהם והוא סימן הזווג כך הוא למעלה בחינת הנשיקין עליונים. אמנם דע כי זווג זה של הנשיקין עליון ורוחני הוא מאד וכבר הארכנו בדרוש זה במקום אחר בכל הצורך. אבל נבאר כאן קצת ממנו והוא כי אעפ"י שאמרנו שזווג זה של הנשיקין נמצא בכל הפרצופין כולם הנה יש הפרש בזה והוא כי הנה בא"א אשר אין לו נקבה נפרדת ממנו נמצא כי זווג הנשיקין שבו אינו רק בפה אחד בלבד, ולכן אינם נמצאים שם רק תרין רוחין והם אחה"ע וגיכ"ק נקבה וזכר אבל באבא ואימא או

הנצח דאריך ונכלל בחסד דאבא ועלה הוד ונכלל בגבורה דאימא ועלה היסוד דאריך ונחלק לשנים חציו הימני נכלל בתוך יסוד דאבא וחציו השמאלי נכלל ביסוד דאימא ואז נודווג יסוד דאריך מיניה וביה ימין בשמאלי. וגם נודווג אבא באימא ושימש חציו הימני דאריך ביסוד דאבא בסוד מים זכרים. וחציו השמאלי ביסוד דאימא בסוד מיין נוקבין ובוה יתורץ טעם אל מה שביארנו באדרת נשא דקל"ה ע"ב כי אין האשה מתעברת מביאה ראשונה. ובתחילה צריך לתת בה חד רוחא. והנה מצאנו הפך כי יעקב אמר על ראובן כחי וראשית אוני שהיתה טיפה ראשונה וממנה נעשה ראובן גם מצאנו בדברי רז"ל כל מיעכות של בית רבי תמר שמם ולא הוצרכו אל ביאה ראשונה. אבל הענין מובן עם הנו' כי הנה הא"א להיותו זכר בלי נקבה והזווג שבו הוא מקצתו אל קצתו מיניה וביה צד ימין עם שמאל לכן לא הוצרך לעשות כלי בנקבה אבל עכ"ז הוצרך להיותו חציו היסוד שלו בתוך דאבא בסוד מים זכרים. וחציו ביסוד דאימא בסוד מיין נוקבין אבל לא הוצרך לעשות הכלי בנקבה ומזה נמשך אל יעקב ואל אותם מיעכות של בית רבי להיותם בלי ביאה ראשונה לעשותם כלי ואז מכח שלשה טיפין אלו הנצח הוד יסוד דאריך הגנוזים תוך חג"ת דאימא ואבא אז אפיק אבא חד טיפה קטנה לבר ועייל לה במעו דאימא ותמן גו מעו דאימא נגדל בסוד העיבור ואתעביד ז"א בבחי' ו' זעירא שבתוך צורת אות ה' ראשונה דשם קדישא בלתי ראש של זו הו' כלולה מתלת בלבד לפי שאינה באה אלא מכח שפע תלת נה"י דא"א בלבד. וכבר נודע כי חג"ת נקראת ו' גדולה ונה"י נקראת ו' זעיר' ולכן נקרא אז ז"א ו' זעירא בהיותו בעיבור במעו אימא להיותו נמשך משפע נה"י דא"א כנז' ואז בסיום אותה ו' זעירא היתה נוקביה דז"א שם בסוד פסיעה לבר ברגל אותה הוא' כמבואר אצלנו בפ' בלק דר"ג ע"ב בפסוק אשורנו ולא עתה כו'. ואמנם צריך שנבאר לך ענין זה העיבור הראשון דז"א כי הנה שלשה בחינות היו בזה העיבור הראשון וזה פרטן.

הבחינה האחת היא כי הז"א היה עתה בסוד תלת לבד שהם נצח ות"ת ויסוד דא"א. ובאלו היו כלולין כל שש קצוות ז"א. ואז היתה נוקבא דז"א רביעית אליו בסוד פסיעה לבר תחת ו' זעירא דתוך ה"א ראשונה והיתה בסוד ההוד של א"א ואעפ"י שאין נוקבא דז"א רק מבחינת פרק תחתון ההוד בלבד דא"א כמו שנבאר עתה. עכ"ז אנו מכנים עתה אל המלכות כל בחי' ההוד דא"א עם שאין לה רק חציו כנז' והנה ענין זה נרמז במ"ש בפ' אמור בר"מ דצ"ט ע"ב שורה כ"ג ענין השופר דאפיק קול כליל מאשא ורוח' ומיא שהענין היא בחינת הזווג הנו' בנה"י דא"א ששם נתהוו שלשה דז"א בלבד בסוד ו' זעירא בסוד אש ומים ורוח וכמו שביארתי בענין חטא קין והבל בקרבנותיהם שהקריבו צמר ופשתים וע"ש. וראה ודע איך נתחלק ז"א

בחינת נצח והוד דעתיק הגנוזים תוך חסד וגבורה דא"א איך גם הם הארבעה פרקי' עלאין מאירים באבא ואימא במוחין דילהון. והשני פרקין תתאין נשארים לצורך תרין עטרין דז"א. ואמנם גם היסוד דעתיק יומין מאיר באבא ואימא ובו"א כדוגמת מה שביארנו בת"ת דאריך אפין שכלול מששה בחינות שהם ששה קצוות שבו. וכן הענין ביסוד דעתיק כי גם היסוד נקרא ו' זעירא כולל שש קצוות כמבואר אצלנו באדרת נשא דקמ"ג ע"א במ"ש תאנא כתיב וצדיק יסוד עולם דכליל שית בקרטופא כחדא כו' ונחלקין ממש ע"ד הת"ת דאריך אפין שלשה עליונות לאבא ואימא ושלשה תחתונות לרישא דז"א כמו שנבאר בע"ה:

ועתה נבאר ענין התלבשות אריך אפין מטיבור' דיליה ולמטה בז"א וכבר ביארנו ענין האור הפנימי והאור המקיף של ז"א ונוקביה דרך קצרה למעלה. ובתחילה צריך שתדע אותה ההקדמ' שביארתי לך במקומות רבים כי שלשה בחינות היו בז"א. הראשונה נקראת עיבור ואז היה בבחינת תלת כלילין בתלת. והשנית נקראת יניקה ואז היו בו ששה קצוות נגלים. והשלישית נקראת עיבור השני של גידול המוחין שיש בו עשר ספירות גמורות. ונתחיל לבארם עתה ובוה נבאר גם כן מה שאמרנו למעלה בענין הפרש שיש בין או"א לז"א ונוקביה כי אבא ואימא מציאותם הראשון היה שלא על ידי זווג אריך אפין והמוחין שלהם היה על ידי זווג אריך אפין העליון הנקרא זווג דנשיקין. אבל זעיר אפין היו בו שני עיבורים ויניקה אחת באמצעם וזה ענינם כי הזווג הראשון שהוא כדי להמציא את מציאותם העיקרי הוכרח להיות על ידי אריך אפין עצמו לפי שמכחו נעשה ונאצל כל האצילות כי כולן לבושים אליו כנ"ל. אבל הזווג היה על ידי אבא ואימא לתת לו מוחין. ולכן נבאר תחילה ענין העיבור הראשון הנקרא בחינת תלת כלילין בתלת איך היה על ידי זווג דאריך אפין בבחי' זווג התחתון של היסוד שבו הכולל זכר ונקבה בסוד צד ימין וצד שמאל כנ"ל והיה באופן זה כי הנצח וההוד ויסוד דא"א שהיו למטה משיעור קומת אבא ואימא נתעלו למעלה בתוך חג"ת דאבא ואימא ולא בתוך חג"ת דא"א עצמו כי הרי החג"ת דאריך נתעלו והיו בבחי' מוחין דאו"א כנ"ל אבל נתעלו נצח הוד יסוד בתוך חג"ת דאבא ואימא ונמצאים אז היותם בבחינת תלת כלילין בתלת. כי נכללו תלת נה"י. תוך תלת חג"ת דאבא ואימא. וזהו סוד מ"ש בפ' בשלח דף ג' ע"א בההיא תוספתא תלת רוחין דהו' כלילין בתלת היו שקיעין כו' ושם ביארתי במקומו וע"ש. ונמצא כי נצח הוד יסוד דאריך אפין הם סוד תלת טיפין דסגול שמהם נעשה אדם תתאה שהוא הזעיר אפין כמ"ש בתיקונין תיקון ס"ט דק"ח וע"ש (ד"ש ע"ב) (ע"ג) והנה צריך לבאר היטב ענין העליה הזו והוא כי הנה חציו הת"ת התחתון עלה ונכלל עם חציו העליון של הת"ת דא"א עצמו שבתוך או"א כנ"ל. ועלה

בדעת. ונבאר ענין הגרון דו"א מהיכן נעשה ויובן זה כמ"ש לעיל וגם יתבאר לקמן בסוד זמן היניקה בענין הדדים של הבינה היאך נעשו ושם ביארנו כי תרין פרקין קדמאין דנצח והוד דא"א נתעלו למעלה במקום חג"ת דא"א ושם נשאר תמיד לעול ועד מקוד' שנתהו ונעשו איברי ז"א (דף נ' ע"א) ופרצופו בסוד העיבור ושם נשאר אח"כ תמיד לעול' אבל היסוד דא"א נשאר למטה לצורך זוג של עיבו' ז"א כנ"ל. ונדע כי מקום היסוד הוא למעל' באמצע בין תרין פרקין עלאין דנצח והוד ונשאר היסוד למטה נשאר מקום חלל באמצע ואז מכח אותה ההארה שנשארה שם מבחינת היסוד שהיה שם בתחי' באמצע שני פרקין עלאין דנצח והוד משם נתהווה הגרון דו"א ומשם התחיל מציאותו והו' סוד מ"ש בזהר בפ' אמור דצ"ט ע"ב קול דנפיק מגו שופר כי שם הוא בבחינת אויר בלבד בבחינת קול כלול מתלת' שהם אש רוח מים היוצא מן הגרון ומשם נתפשט למטה והבן זה והנה לפי שהגרון הזה נתהווה מבחי' אותו החלל שהיה במקום היסוד מתחילה. לכן אמרו רז"ל במסכת סוטה פ' בתרא כי ימצא חלל באדמ' כו' מהיכן מודדין אותו ממקום שנעשה חלל מצוארו כי לפי שזה הצואר נעשה ממקום החלל לכן נקרא הצואר בסוד חלל. ואמנם בחינת הכתר דו"א הוא בחינת חצי היסוד דעת' הגנוז בחצי התחתון דא"א וזה נשאר שם בבחינת כתר דו"א ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל כי חצי היסוד הנז' הוא בחינת נשמה של המוחין של ז"א הנעשין לו מחצי הת"ת התחתון של ז"א כנ"ל ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל כי מחצי הת"ת התחתון דאריך נעשו תלת מוחין דו"א ואינו יודע לישב מאמרי' אלו אם לא שנא' שהיה כ"ז בזמני' מחולפין ואין בידי לברר ולבאר. והרי ביארנו כל בחינת זמן העיבור הראשון דו"א. ואמנם אחר אשר היה ז"א בסוד תלת כלילין בתלת ע"ד הנ"ל להיותו נמשך מכח שלשה טיפין דסגול' דנה"י דא"א הכלולין תוך חג"ת דא"א ואמנם אח"ך על ידי העיבו' נתארכו טיפין אלו ונעשו לז"א בהיותו תוך מעי אמו מסוד הבינה שנשה אחרים ואז נולד ויצא לחוץ כלול משש קצוות שהם מחסד ועד יסוד שבו. גם נתב' איך זה העיבור הראשון היה ע"י זוג א"א עצמו בבחי' זוג תחתון שבו שהוא ביסוד שבו מיני' וביה הכלול זכר ונקיב' אבל היה על ידי התלבשותו תוך חג"ת דא"א ואז אבא הוציא אותה הטיפה הקטנה ונתנה בסוד זוג אל אימא והגדילה במעוי דאימא שנגמר בו כל הבחינות הנ"ל:

ונבאר עתה זמן הלידה והיניקה ותחילה נבא' איך נתהוו בחינת הדדים אל אימא להניק את בנה ז"א ואגב גררא איך גם באדם יש דדים אלא שהם קטנים ואין בהם חלב. וגם נבאר למה ניתנו הדדים במקום החזה ולא במקום אחר. והענין הוא כמ"ש לעיל כי בהתעלות נה"י דא"א תוך חג"ת דא"א לצורך הזוג לעיבור ראשון דו"א ואז מרוב האור

לתשעה ספירות כי מן חצי הת"ת התחתון דאריך אפין נעשית חכמה דו"א ומן היסוד דא"א נעשה (ע"ד) בינה דו"א אבל מוח הדעת אין לו בהיותו בסוד העיבור ושני פרקין עלאין דנצח והוד דא"א נשאר למעלה בסוד דדים דאימא כמו שנבאר בענין היניקה. נשאר שני פרקין אמצעיים ושנים תחתונים. והנה מן האחד האמצעי הימני דנצח נעש' חסד ונצח דו"א. ומן השני האמצעי הוה נעשה גבורה והוד דו"א ומן האחד התחתון דנצח נעשו ת"ת ויסוד דו"א ומן האחד התחתון דהוד נעשית נוקבא דו"א וזמ"ש באדרת נשא דק"ל ע"ב דכד יפוק דא נפקין עימיה תלתא רוחין דכלילין בגו תלתא אחרנין וזמין קב"ה לאפקא חד רוחא דכליל מכולהו כו' והענין הוא כי אלו תלת רוחין דכלילין גו תלת הם סוד שלשה פרקים הנז'. שני אמצעיים דנצח והוד ופרק אחד תחתון דנצח דאריך אשר מהם נתהוו ו' קצוות ז"א כנו'. ורוחא רביעאה הוא פרק התחתון דהוד דאריך שמשם יצתה המלכות נוק' דו"א כלולא מכל תלת רוחין הנז' וזו תתגלה לעתיד ביומי מלכא משיחא כי אז תהיה המלכות נתקנת ושלימה וממנה הוא מלך המשיח ולכן כאשר יתעורר מלך המשיח ויבא שהוא בהתעורר זה הרוחא רביעאה ואז ישיגו כל הבריות חכמה שלמה כי אז תהיה אור הלבני' כאור החמה כו'. הבחינה השנית היא שז"א ונוק' הם עתה בבחינת שבעה כי הז"א הוא ששה לפי שלוקח (ד"ש ע"ג) ארבע פרקין אמצעיים ותתאין דנצח והוד דא"א. ועוד לוקח בחינת חצי תחתון דת"ת וכל היסוד דא"א הרי הם ששה כנגד ששה קצוות שלו והמלכות היתה למטה בסוד פסיעה לבר בסוד תחתון דהוד הרי הם בחינת שבעה שהם ששה קצוות ז"א והמלכו' שביעית אליו. הבחינה השלישית היא בחינת תשעה והענין הוא כי נודע הוא כי התינוק אף גם בהיותו במעי אמו בסוד עיבור יש לו בחינת מוחין גם כן. אלא שמה שלא הכנסנו בחשבון באלו השתי הבחינות הנז' הוא. מפני שהמוחין של זמן העיבור הם כלא היו צפי שאינם ראויין להוליד אבל אם נרצה להכניס בחשבון ומספר יהיה החשבון תשעה באופן זה כי כשנמנה ארבעה פרקים דנצח והוד דאריך אשר נעשו מהם שש קצוות דו"א ונעשית גם נוקביה כנו' הרי הם שבעה שש קצוותיו והמלכות שביעית ונמנה גם חצי ת"ת ויסוד דאריך שנעשו חכמה וביני' אל ז"א כי הדעת אין בו והרי הם תשעה ספירות ואם נחבר כל אלו הבחינות הם ח"י כנגד חי העולמים. והנה כל שלשה בחינות אלו הם בזמן עיבור הראשון והכל מציאות אחד אלא שיש בו שלשה בחינ' חשבונ' כנו' וכולם הם מציאות אחד והרי ביארנו התפשטות ז"א בימי העיבור. וצריך לבאר ענין מוח הג' הנקרא דעת ונאמר כי אין מוח דעת בקטן עד שיהיה לו י"ג שנים לפי שאין ביאתו ביאה מתחילה ולכן אין לו צורך שיהיה בו מוח הדעת כי הדעת הוא המחבר והמזווג חכמה ובינה שבו וכיון שאינו ראוי להוליד אין לו צורך

דא"א נשאר שם למעלה תמיד במקום החזה דאבא ואימא נצח באבא והוד באימא ומכח זה נמשך חלב אל התינוק והוא כי הנה נשמת ז"א הם נה"י דאריך אפין כנ"ל וכיון שאלו השני פרקים הם היותר עליונים נמצא כי ממבחר נשמתו הוא ניזון. והענין הוא במה שנודע אצלנו כי נצח והוד הם בחיני דינין בכל מקום שהם כמו שביארנו לעיל בסוד עמר נקי שערות דרישא דא"א הנמשך מנצח והוד דעת"י. ובהיותם למטה הם דינין ולכן הם דם ובהתעלותם למעלה הם מתמתקין ומתהפכי ללובן החלב ואז יונק הולד מהחלב ההוא ומתגדל וכנודע גם כן באדם התחתון כי הדם עולה ומתהפך לחלב. ועתה (ע"ג) נבאר פה גידול הולד על ידי היניקה הנה כשנולד ז"א ויניק החלב הנו משדי אמו הנ"נ אז מה שהיה תחילה בזמן העיבור בסוד ו' קטנה שבתוך ה' ראשונה בלתי ראש נגדל ונעשה ו' גדולה שהיא אות ו' דבשמא קדישא שאחר הה"א הראשונה. אבל עדין איננו רק בבחינת שש קצוות לבד והם כנגד מה שיש בא"א לצורך ז"א והם חצי התחתון דת"ת והיסוד כולו וארבעה פרקין אמצעיים ותתאין דנצח והוד דאריך אפין הרי הם שש בחינות שמהם נתהוו שש קצוות ז"א. ואמנם צריך שתדע כי בצאתו מבטן אמו ונולד עדין הוא כמו בתחילה בזמן העיבור כי צריך עדין להגדיל איבריו ולתקנם וגידול ותיקון הזה הוא מיום שנולד עד תשלום תשעה שנים. והשיעור הזה הוא שיגדיל ויתקן כל התשעה ספירות שבו כמו שמצינו אותה בבחינת השלישית של זמן העבור וע"ש והנה הם ששה קצוות שבו ושלושה מוחין הרי תשעה ספירות שבו. ועכ"ז נחזור להסדירם כאן. מחצי ת"ת התחתון דאריך נעשה בז"א (ד"ש דנ"ג ע"א) מוח חכמה. ומן היסוד מוח בינה ושני פרקים עליונים דנצח הוד נשאר תמיד לעולם בחזה אר"א במקום הדדי כנ"ל ומפרק האמצעי דנצח נעשו חסד ונצח דז"א ומפרק אמצעי דהוד נעשו גבורה והוד דז"א ומפרק תחתון דנצח נעשו ת"ת ויסוד דז"א ומפרק תחתון דהוד נעשית נוקבא דז"א ולהיות כי המלכות לקחה פרק אחד שלם לכן נעשית פרצוף גמור אח"כ בסוד נוקבא דז"א כנודע אבל שאר הפרקים כל אחד הוצרך להוציא שתי בחיניו כנז' כי מפרק אמצעי דנצח נעשו חסד ונצח דז"א. וכן בשאר. גם בזה תבין מ"ש בתיקונין דאיהו בנצח ואיהו בהוד. וכמו שביארנו בתפלת ימי החול בשחרית דז"א יורד בנצח והמלכות עולה בהוד והטעם מובן עם הנז'. גם תבין ענין מגדל הפורח באויר הנז' בדברי רז"ל. והוא בחינת היסוד של א"א שנשאר בבניה דז"א והוא כמ"ש לעיל בענין מציאות גרון דז"א מהיכן נעשה ואמרנו כי מקום היסוד הוא באמצע בין תריין פרקין קדמאין דנצח והוד וכיון דתריין פרקין קדמאין דנצח והוד עלו בחג"ת דאבא ואימא ושם נשאר תמיד ואמנם היסוד ירד למטה בבניה דז"א ונמצא כי היסוד הוא פורח באויר ואין לו על מה לסמוך כי מקום סמיכתו ואחיזתו הוא למעלה בין תריין פרקין קדמאין

הרב והעצום שנמשך בנה"י דא"א כדי שיודג ויאציל וימציא (ד"ש ע"ד) בחינת אצילות ז"א ונוקביה אז נמשך מן האור ההוא בחג"ת דאבא ואח"ך בחג"ת דאימא ואז אותה הארה בקעה בת"ת דאבא ובת"ת דאימא במקום החזה שלהם ויצתה לחוץ ובלטו האורות לחוץ כעין דדים בולטים והיה זה בין באבא בין באימא וטעם היותם שתי דדים הוא כמ"ש לעיל כי הנצח דא"א עלה ונכלל בתוך החסד דאבא וההוד דאריך בתוך (ע"ב) הגבורה דאימא והנה נצח והוד אחידין דא בדא וכשעלה הנצח דאריך היה כלול מן ההוד דאריך וכשעלה ההוד היה כלול מן הנצח ולכן נעשו שתי דדים בחזה דאבא ושני דדים בחזה דאימא. ואם תאמר והרי מקום עיבור הולד הוא בבטן דאימא ולא בחזה ואם כן למה מקום הדדין היו למעלה בחזה. והתשובה היא במה שנודע כי האדם התחתון או האש איננה נמשלת אל דמיון אבא לבדו או ז"א לבדו או אימא לבדה או מלכות לבדה. אמנם האדם התחתון רומז אל כל העשר ספירות דאצילות הכולל, כל האצ"י ביחד מרום אריך אנפין עד סיום נוקבא דז"א. ולכן אעפ"י שמקום עיבור ז"א היה בבטן האימא אין לצייר ולהעריך זה הציור אלא בערך כל האצילות כולו יחד. ונמצא כי כשנתעלו נה"י דא"א בחג"ת דא"א כנז' נמצא שהיה אז ז"א בחג"ת דא"א שהם נה"י דא"א והנה חג"ת דא"א הוא באמצעיתם ובמחציתם ממש לפי שכח"ב שלהם הם למעלה ונה"י למטה והחג"ת הם באמצעם ממש. והנה כל אורך קומת א"א הם למעלה בחצי העליון דגופא דא"א מן הגרון שבו עד הטיבור של הלב שבו וכאשר תעריך זה תמצא כי יהיו דדי אימא באמצע חצי העליון דגופא דא"א והוא במקום החזה שבו. ונודע כי א"א הוא שיעור כל קומת האצילות כולו ולכן בו אנו משערים ולא באימא עצמה כנז'. ובוזה תבין הפרש שיש בין דדי האשה לדדי הבהמות והחיות. והוא כי להיו' שהאשה היא בחינת אדם כולל כל האצילות כנז'. לכן באו הדדים שלה במקום החזה לסיבה הנז' אבל הבהמות והחיות שהם בחינות פרטיות ואינם כוללים כל העול' כמו האדם לכן היו דדיהם במקום בטנם כפי הראוי לפרטיות שלהם כנ"ל. ונבאר טעם היות דדי האשה גדולות ודדי האיש קטנות. והענין הוא כי בהיות ז"א תוך אבא לא היה רק לפי שעה בסוד טיפת זרע קטנה ואח"כ נתנה אבא לאימא ושם נגדל' אותה הטיפה בסוד העיבור ונעשה עובר שלם בצורת ו' זעירא שבתוך הא' ראשונה כנ"ל. ולכן הארת אבא היתה מועטת והיו בליטת דדיו קטנים ובליתת דדי האשה גדולות מרוב האור שהאיר בה. גם בטעם זה יובן כי בדדי האיש אין חלב לפי שהיתה ההאר' ההיא עוברת לפי שעה. אך הארות אימא התמיד' שם כל ימי העיבור ולכן היה בה חלב מרוב השפע. ובוזה גם כן יובן בחינת החלב מה ענינו ומהיכן נמשך וגם איך על ידו נזון הולד בהיותו יונק משם. והענין הוא כמ"ש לעיל כי תריין פרקין קדמאין דנצח והוד

י"ב גבולי אלכסון ובחציו התחתון י"ב אחרים הרי הם כ"ד כנגד כ"ד חדשי היניקה. ולפי כי לא נעשה הדבר הזה אלא על ידי שני (ד"ש ע"ב) חצאי הת"ת לכן נתחלקו ל"ב הישנים לשני חצאין י"ו בלחי עליון וי"ו בלחי התחתון. והנה סברת האומר בגמרא שזמן ימי היניקה הם י"ח חדשים הוא כי הוא סובר בשלמי חצי התחתון דת"ת אשר בז"א ראוי להיותו י"ב לפי שהת"ת הוא שני ווי"ן כזה ו"ו ואת ו' שניה היא בז"א וכשנתלבשה נעשית בסוד ו"ו כפולה שהם י"ב. אבל חצי העליון של הת"ת לא נתלבשה בו התחתון ואינה רק ו' אחת והרי הם י"ח חדש. ואחר עבור שתי שנים של זמן היניקה ונתגדלו תרין מוחין דיליה אז מכח היניקה ההיא מתפשט כח למטה בו ספירות תחתונות שהם שש קצוות דז"א עצמו והמלכות שביעי' אליו וזה נעשה בשבעה שנים אחרות והרי נשלמו תשעה שנים. ואחר שגדלו כל אלו אז נמשך בו בחי' יסוד דעתיק יומין שבתוך חצי תחתון דת"ת דאריך. ואז נתקנו המוחין ואז ז"א ראוי שיבואו לו המוחין האחרים הראוין להולדה כמו שנבאר בעז"ה ואז תהיה ביאתו ביאה. ואמנם רז"ל אמרו קטן (דף נ"א ע"א) בן תשע שנים ויום אחד ביאתו ביאה והענין הוא כי התשעה שנים הם כנגד תשעה בחינות שאמרנו שהם חכמה ובינה וחג"ת ונה"י ומלכות. והיום האחד הנוסף על תשעה השנים הוא בחינת גלגלתא דיליה כתר שבו וטעם הדבר למה אינם עשר שנים גמורות הוא לפי שבחינת הגלגלתא אינה נעשית בו עד אחר העיבור השני שנעשה בסוד זווג אבא ואימא לצורך גדלות המוחין דז"א כמו שנבאר בע"ה ואז תיכף בתחילת שנה העשירית ביום הראשון אז מתחיל ענין העיבור השני הזה נעשי' לו אז בחינת גלגלתא ואז הוא בן תשעה שנים ויום אחד אז ביאתו ביאה כיון שנשלם בחינת גלגלתא דיליה. ודע כי היסוד דא"א הוא נשמה אל ז"א ונוקביה ובימי היניקה מוח בינה דז"א אשר בתוכו יסוד דא"א נתפשט אל ל"ב אנהים שבבינה ונעשו בחינת ל"ב שינים. ואח"כ עד תשלום תשעה שנים נתפשט עוד בכל שש קצוות הזכר ובמלכות ועתה יקשה עלינו מה שביארנו בכמה מקומות כי בזמן היניקה עד בא זמן עיבור השני אין בז"א רק בחינת שש קצוות ואיך אמרנו עתה שיש שתי מוחין הנקראים חכמה ובינה. אבל הענין הוא כי אין מתגלים בו עתה רק בחינת ששה הקצוות אבל בחינת המוחין הם בו עתה בכח ולא בגילוי גמור כי עדין אין כח במוחין האלו להוציא טפה הראויה להוליד עד יעברו תשעה שנים ויום אחד כי אז התחיל זמן עיבור השני כנ"ל וכמו שנב' בע"ה וטעם הדבר הוא כי עד עתה בשתי שנים האלו נגדלים איבריו והמוחין שבו לצורך עצמותו ממש אבל עדין אין בהם כח להוליד תולדות אחרות עד אשר ימשכו להם מוחין ממוחין דא"א שנעשו מחסד וגבורה דא"א כנ"ל במקומו ואז אלו הבנים ז"א ונוקביה יהיו כדמיון אביהם ואמם להוליד גם כן הם ויחזרו

דנצח והוד כנו' והרי הוא נפל למטה בבניה דז"א. והרי שאין לו על מה לסמוך. והיותו נקרא פורח באויר ואינו נקר' נופל הוא כי היה מן הראוי לפול למטה במקום שעומדין ארבע פרקין תתאין דנצח והוד דא"א שהוא במקום שש קצוות דז"א אבל ההארה הנמשכת לו מלמעל' מאותם תרין פרקין קדמאין שנשארו באבא ואימא הם המעמידין אותו בבניה דז"א ושם אינו לא למעלה במקומו הראוי לו ולא למטה עם שאר פרקין דנצח והוד אבל נשאר תלוי ופורח באויר בבניה דז"א כנו' מחמת ההארה והשפע הנמשך לו מאותם תרין פרקין עלאין הנז' וממשיכין אותו שם אעפ"י שאינו עולה ממש עמהם במקומם ובחי' אותו האור העליון הנקרא בחינת אויר הנמשך לו מהם נשאר תלוי ופורח באויר. גם בזה תבין ענין בינה הנקראת גם כן מגדל הפרח באויר. בסוד היתר נדרים (ע"ד) פורחין באויר ואין להם על מה שיסמוכו והנדרים הם בבניה. והענין הוא כי היסוד דאריך הוא בבניה דז"א ולכן היסוד והבינה שניהם נקראים בשם זה. והרי ביארנו לך ענין תשעה ספירות אשר בז"א אעפ"י שלא מנינו הדעת לפי שאין צורך בו אלא לזמן ההולדה כנ"ל. ונתחיל לבאר איך כל אלו ה' ספירות נתקנים ונגדלים מזמן היניקה ועד תשלום תשעה שנים והוא כי בתחילה על ידי היניקה שיונק מאותו החלב הנמשך מאותם תרין פרקין עלאין דנצח והוד דאריך אשר בחוזה אימא נגדלים תרין מוחין חכמה ובינה דז"א כי דעת אין בו לפי שאין צורך לו אלא לענין ההולדה כנ"ל ויען אין בו עדין מוח הדעת לכן אי אפשר לתקן היטב מוח החכמה שבו כיון שאין בו עדין מוח הדעת לזווג החכמה והבינה ועל כן בחינת התיקון הזה עיקרו אינו אלא למוח הבינה בלבד אלא שמתחילה נתקנים בחינת ל"ב נתיבות מוח החכמה אחר היותם בבניה אשר בהיותם שם הם נק' ל"ב אלהים דמעשה בראשית. וזהו הטעם אל צמיחת ל"ב שינים שבפי התינוק בשתי שנים ראשונים שהם זמן היניקה כ"ד חודש שהם שתי שנים כנגד תיקון שני מוחין חכמה ובינה וזהו סוד ולבן שינים מחלב כי השינים הם מבחינת ל"ב נתיבות ל"ב נתי' החכמה בהיותם בבניה שהם חמשים שערים כמנין ו' של ולבן וזהו ולב ו' שינים נמשכים לז"א מחלב מסיב' החלב שיונק והרי ביארנו מספר השינים שהם ל"ב כנגד ל"ב נתיבות חכמה אשר בבניה ומספר שתי השינים הם כנגד שני המוחין אבל ענין כ"ד חדשי היניקה שבשתי השנים הוא לפי כי כשעלה חצי הת"ת התחתון דאריך ונתחבר עם חציו העליון אשר בתוך אבא ואימא ונעשו ת"ת אחד שלם. וכבר ידעת כי הת"ת יש לו י"ב גבולי אלכסון שהם בגמטריא ו"ו ובהיותו למעלה הוא וגם תרין פרקין דנצח והוד האירו ונעשו מהם בחי' החלב כנ"ל. וכשחזר אח"ך חצי הת"ת התחתון וירד למטה בחכמה דז"א כנו' אז יצאו בחינת ל"ב נתיבות החכמה ההיא בסוד ל"ב שינים והנה בחצי ת"ת עליון יש בו כל

למעלה בסוד נצח הוד יסוד דאבא ואימא ושם פוגע תכף בסוד המילה העליונה יסוד דאבא ונעשין לו מוחין משם וראוי להוליד. אבל התינוק התחתון שהם נשמות התחתונים אעפ"י שכיון שעברו עליו ט' שנים ויום אחד נשלם פרצופו עכ"ז עדין הוא צריך לעלות למעלה לקבל המוחין הראוין להוליד ובעלותו פוגע תחילה במקו' הערלה העליונה החופפת על המילה הקדושה. והנה הם שלשה ערלות כנגד שלש שנים יהיה לכם ערלים כו' וצריך שיעברו עליו עוד שלש שני ערלה ואז הוא בן י"ב שנים ויום אחד ואחר כך צריך עוד השנה הרביעית להיות פרוי קדש הלולים כנודע. ובמלאות השנה ההיא הרי הוא בן י"ג שנים ויום אחד ואז עולה בסוד מיין נוקבין אל מלכות העליונה כשאר נשמות התחתונים אבל בפחות מזמן י"ג שנים ויום אחד אין שום נשמה יכולה לעלות בסוד מיין נוקבין כלל. ועתה נבאר תועלת שתי הבחינות הנז' שהם עליית מיין נוקבין של נשמות הצדיקים ועלית מיין נוקבין דו"א ונוקביה. ונתחיל מנשמות התחתונים שהם מיין נוקבין אל המלכו' הנה כבר ביארנו כי על ידי היניקה התחילו ז"א ונוקביה לתקן פרצופם עד תשלום תשע' שנים ונגדלו כל צרכם אבל בחינת המוחין שלהם היו עדין חסרים ולא היו ראוין לביאה. ולכן צריכין נשמות התחתונים להשלים בחינה זו כמו שנבאר. (ע"ג) והוא כי הנה המלאכים שרשם מן היצירה אשר שם הוא שרש ששה קצוות ולא עוד כנודע כי שית ספירן מקננן במטט"רון ולכן אין המלכות צריכה להתעבר בנשמות המלאכים לפי שאינה צריכה אליהם כי כבר יש בה כח שש קצוות על ידי היניקה אשר משם הוא שרש המלאכים מבחינת שש הקצוות. אבל נשמות הצדיקים סתם נשמה היא מן הבריאה. ויש נשמות יותר גבוהות והם מן האצילות כנודע. אמנם היותר קטנות במעלה הם מן הבריאה. והבריאה היא בסוד ג' ראשונות שהם המוחין. ולכן המלכות העליונה היא צריכה להתעבר מן נשמות הצדיקים אשר שרשם מן הבריאה מקו' המוחין ואז תוכל לעלו' ע"י למעלה באו"א ונוקחת המוחין הראויין אליה והו' סוד טעם העלאת מיין נוקבין על ידי הנשמות תחתונות והבן זה. עוד יש טעם אחר והוא קרוב ונמשך עם הטעם הנז' הוא כי הנה ז"א עדין אין בו רק שש קצוות כי הנה הוא סוד ו' דשמה קדישא. וכדי להוליד נשמות צריך שיתן בתחילה בביאה ראשונה בחינת ההוא רוח' דשביק בה בעלה כנודע אצלנו אשר על ידו תוכל הנקבה להעלות מיין נוקבין. והנה איננו יכול עדין לתת בה כי אם רוחא כליל משש קצוות שלו לבד. ולכן איננו יכול להוליד כי עדין אין בו רק המוחין הצריכין לעצמו ולא לאחרים כי זהו סוד טעם מ"ש רז"ל בגמרא קטן זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים ולשוכל להוליד נשמות התחתונים צריך שיתחדש בו תוספת כח במוחין שלו מצד המוחין העליונים שהם אבא ואימא. ואז יוכל להוליד נשמות ולזכות לאחרי' ולסיבה זו הוכרח עלית

במדרגת אבא ואימא להוליד נשמות התחתונות ע"ד אבא ואימא. ונבאר עתה ענין העיבור השני לצורך מוחין דהולדה ובוה יובן מ"ש בפ' אחרי מות דס"ה ע"ב שורה כ"ד וז"ל ותרין בנין דינקא להו אימא ואתעברת מנייהו ואפיקת לון לבתר כו'. והנה הלשון הזה קשה מאד להולמו דהל"ל דאתעברת מנייהו בקדמיתא ולבתר דינקא להו כי העיבור קדם אל היניקה ועוד דמשמע דלבתר דהו בנים ממש בפועל חזרה להתעבר מהם וצריך להבין כל זה: אבל הענין יובן עם הנ"ל כי כבר נולדו בראשוני וינקא לון ולבתר הכי אחר תשעה שנים חזרה ואתעברת מנייהו בסוד עיבור שני לצורך המוחין דהולדה כנז' ואח"כ אפיקת לון כו' ותחילה נבאר בחינת עיבור השני הזה איך אפשר להיות כי הרי בצלם אלהים עשה את האדם ומבשרי אהוה אלוה והרי אין ענין הזה יכול להיות באדם התחתון שיחזור בסוד בטן אמו אחר שנולד. ואמנם להבין זה צריך שנבאר ענין מיין נוקבין ועלייתם הנזכרים בכל מקום מה עניינם: דע כי בחינת המיין נוקבין של ז"א ונוקביה הם נשמות הצדיקים שהם נקראים בנים שלהם בסוד בנים אתם לה' אלהיכם ובחינת המיין נוקבין של או"א הם ז"א ונוקביה בנים שלהם וכמו שביארנו (ע"ב) כי בכל לילה ולילה עולין נשמות התחתונים בסוד בידך אפקיד רוחי בעת השכיבה ומתעברת מהם נוקב' עלאה דז"א בסוד חדשים לבקרים רבה אמנותיך. ותועלת העליה ההיא ענינה היא כדי לחדש את הנשמות ההם ולתת כח בהם ולהאיר בהם וענין החידוש הזה הוא מה שמחדש ומתקן (ד"ש ע"ג) את המוחין שלו שהוא בחינת הנשמה שלו היושבת במוח כנודע. וכן ז"א ונוקביה בני אבא ואימא עולין בסוד מיין נוקבין למעלה באבא ואימא כדי לחדש המוחין שלהם ולהוסיף בהם הארה וזו ההעלאה היא מה שאנו קוראין אותה עיבור השני של המוחין דהולדה והבן זה. והנה יש חילוק בין נשמות הצדיקים אל ז"א ונוקביה כי נשמות הצדיקים אינם עולות בסוד מיין נוקבין למעלה בז"א ונוקביה אלא בלילה בזמן השכיב' כנ"ל לפי שאין שליטת המלכות אלא בלילה אבל ז"א ונוקביה עולין בסוד מיין נוקבין ביום ובלילה בסוד קריאת שמע דערבית ודשחרית עד אימא עלאה כמבואר אצלנו והטעם הוא לפי שזווגא דאבא ואימא לא פסיק לעלמין ולא מתפרשאן. ושליטת אימא עלא' הוא ביום ובלילה דתדיר אידי ביחודא כחדא עם אבא עוד יש חילוק אחר והוא כי נשמות התחתונים אינן יכולות לעלות בסוד מיין נוקבין בלילה כנז' אלא עד שיהיה מבן י"ג שנים ויום א' ומעלה אבל ז"א ונוקביה יכולין לעלות כיון שיש להם תשעה שנים ויום אחד כי אז כבר הוא שלם בכל פרצופיו כנז' ואינו חסר ממנו אלא בחינת כח במוחין שלהם שיהיו ראוין להוליד ולכן עולין אז בסוד מיין נוקבין ונוספת הארה וכח במוחין שלהם ונתקנים ואז יכולין להולי' והטעם הוא לפי שז"א כיון שנשלם פרצופו בתשעה שנים ויום א' עולה

העליון להשפיע בתחתון מדריגה אחר מדריגה. וזה הדרוש הוא שרש לכל הדרושים הנאמרים בענין מיינ נוקבין ושמרהו והבינהו היטב אבל מהות המיינ נוקבין מה הם נתבאר באדרת נשא דקל"ה ע"ב. וגם בפ' פקודי דרנ"ד ע"ב. והרי נתבאר איך ז"א בהיותו בן תשעה שנים ויום אחד כבר הוא ראוי לביאה כי כבר עלה אז תכף בתחילת שנה העשירית בסוד מיינ נוקבין ואז מתחילין המוחין ליכנס בו אבל לענין היותו נקרא איש גמור איננו נקרא עד היותו בו י"ג שנים ויום אחד כי אז עברו עליו ארבע שנים אחרות ונכנסו בו ארבע המוחין שהם כתר וחכמה בינה ודעת ואז נקרא איש שלם לגמרי כנודע כי אין איש פחות מבן שלשה עשר ויום אחד. ובוה תבין ענין שתי שערות שצריך שיביא אחר י"ג שנים ויום אחד והוא במ"ש לעיל בעלית ז"א ונוקביה בסוד מיינ נוקבין באבא ואימא כי אז פוגע בנה"י דא"א אשר משם נעשים לו המוחין כמו שיתבאר בע"ה. ולהיות שכבר עלה ביסוד דא"א לכן גם כן מתחיל אז ב"א בחינת זקן התחתון אשר במקום היסוד של ז"א עצמו והם בחי' שתי השערות הנז' בדברי חז"ל. אבל זקן העליון דז"א אינו מתחיל עד היותו בן עשרים שנה כמו שיתבאר לקמן בע"ה:

ולכן נבאר עתה בחינת הארבעה מוחין האלו הבאים בארבע שנים הנז' שהם מתשעה ויום אחד עד שלש עשרה ויום אחד ואח"כ נבאר מה נעשה בו מ"ג שנים ואילך עד תשלום עשרים שנה. הנה ביארנו למעלה כי נתעורר יסוד דא"א מיניה וביה כי הוא כלול מזכר ונקבה והנה גם הנה"י דעת"י הגנוזים בסוד נשמה תוך חג"ת דא"א הגנוזים תוך א"א כנ"ל גם הם מתעוררים ומזדווגים ואז נכללים נצח דעתיק בהוד שלו והוד שלו בנצח שלו ואז יורדים הטיפה ההיא הכלולה (ד"ש דנ"ד ע"א) מנצח והוד דעת"י הגנוזים (דף נ"ב ע"א) בחסד וגבורה דא"א וגורמין זוג גם אל א"א כנ"ל. ואז נמשך מן המוחא סתימאה דא"א דרך תרי מזלות דדיקנא אל מוחין דא"א המלבישים את חסד וגבורה דא"א הגנוזים תוך חכמה ובינה שלהם כנ"ל כי תרין פרקין עלאין שהם בחינות הידים דא"א הם בחינת חכמה ובינה דא"א ואלו התרין פרקין עלאין נקראי' אחסנתא דאבוי ואימיה כנז' באדרת האוינו דרצ"ב ע"ב לפי שאלו התרין פרקין הגיעו לחלקם ונחלתם ומשם נמשכת טיפה אחת מא"א כלולה משתי טיפות ומהם נעשין תרין מוחין דחכמה ובינה ב"א. ואמנם תרין פרקין תתאין דחסד וגבורה דאריך שהם בחינת הזרועות המחוברים בשתי הכתפות אלו נשארו לחלקן דז"א כנ"ל ונעשין נשמה אליו ואלו נקראים תרין עטרין ואלו ירדו למטה ונתהוו שניהם בסוד מוח השלישי של דעת דז"א הכלול מחסד וגבורה שהם תרין פרקין הנז' ולפי שהתרין עטרין הם מתרין פרקין תתאין וחכמה ובינה שבו נמשכו מתרין פרקין עלאין לכן מקום הדעת הוא תחת חכמה ובינה. ואם תאמר והרי אלו

מיינ נוקבין של הנשמות בכל לילה אל המלכות העליונה כי על ידי הנשמות התחתונות עולים גם הם ז"א ונוקבי' ולוקחין בחינת המוחין הראוין להוליד. אחר שביארנו איך על ידי עלית מיינ נוקבין של הנשמות במלכות (ד"ש ע"ד) נותנין כח ב"א ונוק' לעלות גם הם בסוד מיינ נוקבין עד אבא ואימא נבאר עתה מה הוא התכלית של עליה זו. דע כי על דרך שביארנו כי ז"א איננו יכול לתת רוחא בגו נוקביה רק כפי כחו ואינו יכול ליתן אלא כפי מה שיש בכחו שהם שש קצוות והנה גם אבא איננו יכול לתת רוחא בגו נוקביה רק כפי כחו. והנה גם הוא איננו שלם כי הרי אין בו רק בחינת כח וחסד וגבורה וחצי העליון של ת"ת דא"א ואין להם עדין אחיזה ותפיסה במוחין דא"א כלל ולכן צריך שבתחילה יקבלו גם הם א"א כח ממוחין דא"א כדי שאח"כ יתנו גם הם כח במוחין דז"א ונוקביה. ולכן על דרך שביארנו שז"א ונוקביה הוצרכו אל נשמות הצדיקים שיעלו בסוד מיינ נוקבין לקבל הם המוחין שלהם. כן א"א צריכין אל ז"א ונוקביה שיעלו בסוד מיינ נוקבין כדי שיוכלו גם הם לקבל המוחין שלהם מן א"א ופקח עיניך וראה טעם הדבר הזה וסודו מה הוא ואיך הדבר הזה הוא מוכרח והענין הוא כי הנה נתבאר לעיל כי היסוד דא"א הוא נשמה בתוך ז"א ונוקביה ומתלבש בתוכם. ולכן צריך שיעלו ז"א ונוקביה למעלה בא"א ואז יעלה גם היסוד דא"א למעלה עמהם בא"א. והנה הוא זכר ונקבה כנ"ל ומזדווג מיניה וביה. ואז מתעורר המוחא סתימאה דא"א כי מבשרי אחזה אלוה שהתעוררו היסוד התחתון גורם התעוררות במוח האדם להמשיך (ע"ד) טפת ההולדה ואז מוחא עלאה סתימאה דאריך אפין מתעורר ונותן כח טיפה במוחין דא"א ולא שהמוחא סתימאה נותן הוא בעצמו כח בא"א כי גדל מעלתו מאד. אבל הענין הוא במה שנתבאר למעלה כי כל גילוי המוחא סתימאה הוא ב"ג תיקוני דיקנא דאריך אפין ואז על ידי התעוררות יסוד תחתון דאריך מתעורר המוחא סתימאה ואז נמשך הכח של מוחא סתימאה בדיקנא ושם יש שני המזלות שהם השמיני והשלשה עשר והשמיני הוא בחינת ת"ת שבזקן והי"ג הוא בחינת היסוד הכלול מזכר ונקבה. ואז משפיע המזל השמיני שהוא זכר הנקרא דעת שבו אל המזל השלשה עשר שהוא נקבה. ואח"כ נותנת הטיפה ההיא אל אבא ואימא הנשפיעין משתי מזלות האלו כנ"ל. ואז בהיות ז"א ונוקביה בסוד עיבור תוך א"א מתעורר מזל דדיקנא בהתלבשותו תוך א"א ואז מורישין מוחין הראוין להוליד ברישיהון דז"א ונוקביה. גם בוה תבין ענין הסריס שאין לו הדרת פנים זקן שהרי היסוד הזה דא"א בהתעוררתו גרם התעוררות שתי המזלו' דדיקנא עלאה כנז'. ובסוד נבאר כי גם נצח והוד דעתיק יומין מתעוררין גם הם ועיין שם. וזכור דרוש זה של המיינ נוקבין של נשמות התחתונים ושל ז"א ונוקביה מה תועלתם ואיך הכל נקשר ומעורר התחתון לעליון וחוזר

בענין אוירא דכייא ואשא דכייא וע"ש. אך הענין הוא זה דע כי באלו המוחין דז"א יש ששה בחינות הבחינה הראשונה היא בהיות אלו המוחין למעלה במקומם בתוך אבא ואימא במוחא פנימיים שלהם. הבחינה השנית היא כי על ידי אותה ההארה דמזלא קדישא המאיר בהם כנ"ל נתוספה בהם הארה ומתנוצץ אורם ויוצא לחוץ בסוד אור המקיף כנגד המוחין הפנימיים כי (ד"ש ע"ב) כבר הודעתך כי כל אור כלול מפנימי וממקיף. הבחי' השלישית היא כי עוד נמשך הארתם עד למטה בנצח הוד יסוד דאימא ושם נכנסו בפנימיותם ומתלבשים שם בתוכם. הבחינה הרביעית היא כי שם נתנוצצה הארתם בחוץ בסוד אור מקיף ע"ד הנ"ל והנה האור המקיף הזה הוא עיקר מציאות של האור המקיף דז"א העצמי שבו והוא עומד כאן למעלה בחוץ נה"י דאימא ומכאן הוא בחינת אור מקיף אל רישא דז"א. הבחינה החמישית היא בדרדתם למטה ונכנסין הארתם בתוך פנימיות תלת חללי דגלגלתא דרישא דז"א. והנה כל אלו הבחי' אין בנו כח להשיגם. אבל הבחינה הששית יש בנו כח להשיגה. וענינה היא כי גם שם מתנוצצת הארת המוחין שבתוך שלשה חללי דגלגלתא ויוצא הארתם לחוץ בסוד אור המקיף גם כן מבחוץ וזו הבחינה הששית אשר אנו משיגים אותה היא סוד מצות תפילין ולכן נתחייבנו במצוה זו כי יש בנו כח להשיגה. ונמצא כי ששת בחינות האלו הם שלשה פנימיים וכנגדם שלשה מקיפים ואל תחשוב כי ח"ו נעקרים ממקומם ויורדים למטה מדרגה אחר מדרגה אבל הכונה היא כי מחמ' ריבוי ההארה הנפלאה אשר בהם נתוסף בהם כח. ומאירים בכל ששת הבחינות הנז' ושרש כולם קיים במקומם כי דרך הקדושה להשאיר שורש במקומה אף על פי שיורדת למטה ונמצא כי ששת הבחינות הנז' כולם קיימות ועומדות כאחד יחד כולם. ואמנם בענין הארבע הארבע מוחין עצמם יש הפרש בין אלו לאלו כי תרין מוחין הנקראים חכמה ובינה דז"א הם נמש' בו מן הארה הנמשכת בהם מן אותם תרין פרקין עלאין דחסד וגבורה דאריך הגנוזין גו חכמה וחכמה דאבא ואימא כנ"ל והם עצמם עומדים למעל' במקומם אבל בחינת המוח השלישי הנקרא דעת כלול תרין עטרין הם עצמם יוצאין ונמשכים עד רישא דז"א הם עצמם עצמותם ממש ולא הארתם בלבד אבל בהיותם תוך אבא ואימא נתלבשו שם מכח אור' ואחר התלבשם (ע"ג) שם ירדו למטה ונתלבשו תוך רישא דז"א כנ"ל. וזכור אל תשכח כי כל אור הפנימי נכנס בתחילה ואח"ך מכתו נתנוצץ האור ויצא בסוד מקיף ונמצא כי הפנימי הראשון קדם אל המקיף הראשון ואחר המקיף הא' נעשה הפנימי השני ואח"ך נעשה המקיף שבו ואח"כ הפנימי הג' ואח"ך המקיף הג' שהוא סוד התפילין כמו שנבאר למט' בע"ה וכל אלו הבחי' הם הארו' הנמשכו זו מזו וזו מזו וכולם קיימות וכבר ביארתי במקום אחר שלשה בחינות הראשונות ולא אוכל עתה להאריך בהם כי

התרין עטרין הם תרין פרקין תתאין עצמם דא"א שירדו בתוך דעת דז"א וחכמה ובינה הם נמשכין מטיפה הנמשכת מאחסנתא דאבוי ואימיה. ואינן הם עצמם אלא טיפה הנמשכת מהם אם כן גדול כח הדעת מכח חכמה ובינה. והתשובה היא כי אלו שני עטרין אינן בז"א כמו שהם בלי התלבשות אבל בתחילה נתעבשו בתוך מוחא דאור'א ובהיותם מלובשי' שם ירדו למטה אבל חכמה ובינה שלו הם טיפין ממש שירדו מאותם תרין פרקין הנקרא אחסנתא דאבוי ואימיה שהם יותר עליונים ובודאי כי יותר מאירים אלו העליונים מאותם התרין עטרין כיון שירדו מלובשים אעפ"י שירדו הם עצמם ולא טיפות בלבד הכלל העולה הוא כי תרין מוחין חכמה ובינה דז"א הם טיפין הנמשכין מתרין פרקין עלחסד וגבורה דא"א והם הארה שלהם ולא הם עצמם ובתוך אלו הטיפין מלובשין גם כן הארת תרין פרקין עלאין דנצח והוד דעת' הגנוזים בתרין פרקין עלאין דחסד וגבורה דא"א כנ"ל ולא הם עצמם אבל הדעת מוח השלישי דז"א הוא מתרין פרקין תתאין דחסד וגבורה דא"א הם עצמם ולא הארתם אלא שהם מלובשים במוחין דאבא ודאימא כנ"ל. ובתוך אלו התרין פרקין דחסד וגבורה דאריך ירדו גם כן תרין פרקין תתאין דנצח והוד דעת' גניזין בתוכם הם עצמם ולא הארתם והרי נתבאר איך ז"א נקשר גם עם עת' בבחינת תרין פרקין תתאין דנצח והוד שלו והם עצמם נשמה אליו בתוך הדעת דז"א גם נאחו עמו על ידי חצי היסוד התחתון דעתיק יומין הגנוז תוך חצי התחתון דת"ת דא"א אשר ממנו נעשה הגלגלת והכתר דז"א כנ"ל וכמו שנבאר בע"ה. ובה תבין מ"ש באדרת האזינו דרצ"ג ע"א בענין מצחא דז"א וז"ל וכד האי מצחא אתגלייא מתערין מאריהון דדינין כו' ומצח אוקימנא דאקרי נצח באתון רצופין כו'. והענין הוא כי להיות תרין פרקין תתאין דנצח והוד דעת' בבחינת נשמה אל הדעת דז"א לכן אתערו תמן במצחא דיליה שהוא כנגד מקום הדעת בחינת הדינין כנ"ל כי כל בחינות נצח והוד בכל מקום שהם הם דינין ונמצא כי הנצח נגלה במצח והנה נתבאר ענין הארבעה (ע"ב) מוחין דז"א שהם שתי טיפות הנמשכות מתרין פרקין עלאין דחסד וגבורה דא"א שבתוך חכמה ובינה דאבא ואימא ואלו נקראים אחסנתא דאבוי ואימיה שנעשים בז"א בחינת חכמה ובינה שבו ועוד דעת כלול מתרין עטרין שהם תרין פרקין עצמם תתאין דחסד וגבורה דאור'א כל זה בדרך קצרה. ואמנם להרחיב הדרוש הזה צריך שנבאר סוד התפילין וכדי לבארם צריך להבין דברי המאמר הנז' באדרת האזינו בדרצ"ב ע"ב שורה כ' וז"ל בחללא דגולגלת' נהירין תלת נהורין ואי תימא תלת ארבע אינון כמה דאמינ' אחסנתא דאבוי ואימיה ותרין גניזין דילהון דמעטרין כולהו ברישיה ואינון תפילין דרישא לבתר מתחברן בסטרוי ונהרין ועאלין בתלת חללי דגולגלתא כו'. כבר ביארתי לשון זה למעלה באדרת נשא דקל"ה ע"ב

בחינת שלשה כלים דנה"י דאימא אשר בתוכם מתלבשים האורות הנזכרים הנקראים ארבעה מוחין פנימיים. השלישית היא בחינת ז"א עצמו אשר בתוכו מתלבשין הג' כלים דנה"י דאימא אחר היות מתלבשין בתוכן האורות הנקראים מוחין כנו' וכל ג' בחינות האלו הם בחינה אחת בלבד הה' כנו' הנקראים מוחין פנימיים דז"א ושתי הבחינות שהם המוחין ונה"י דאימא כבר הם מבוארים. ונבאר בחינה השלישית שהיא בחי' ז"א בעצמו איך נכנסו בו שתי הבחינות הנז' ואיך הגדיל ע"י ונעשה איש שלם. הנה הנצח וההוד דאימא כל אחד כלול מתלת פרקין כנודע אבל היסוד אין בו רק תרין פרקין האחד הוא היסוד והשני הוא העטרה שבו כנודע וכשנכנסו נה"י דאימא תוך ז"א כבר ביארנו לעיל כי בזמן היניקה עד תשלום תשעה שנים אין בו רק שש קצוות בלבד מחסד ועד היסוד שבו. כי הנה הוא בסוד ו' דשמא קדישא ואעפ"י שנתבאר שם שהיו אז שלשה ספירות ראשונות ושלשם תשעה ספירות כבר ביארנו שם כי השלשה מוחין היו לו אז בכח ולא בפועל. והנה נתבאר אצלנו במקום אחר כי המלכות היא חצי מדת ז"א כי הנה היא יוצאה מן החוזה שלו ולמטה וכן ז"א היא חצי שיעור מדת אימא עלאה כי הנה הוא מתחיל מן החוזה דאימא ולמטה ונמצא כי אורך נה"י דאימא הם כשיעור אורך חג"ת ונה"י דז"א שהוא כפלים כמוהו ונמצא כי שלשה נה"י דאימא מתלבשים בששה קצוות דז"א ושיעור קומתם שוה והנה החסד והנצח דקו ימין דז"א יש בכל אחד מהם שלשה פרקין והם שית פרקין וכשנכנס נצח דאימא לתוכם נמצא כי פרק ראשון דנצח דאימא מתלבש בתרין פרקין ראשונים דקו הימין דז"א ונעשו ספירת החכמה דז"א ופרק השני דנצח דאימא נתלבש בתרין פרקין אמצעיים דקו ימין דז"א ונעשו חסד דז"א ופרק התחתון דנצח דאימא נתלבש בתרין פרקין תתאין דז"א בקו ימין ונעשה נצח דז"א וכיוצא בזה נתלבשו שלשה פרקי דהוד דאימא בשית פרקין דגבורה הוד דז"א שבקו שמאלי ונעשו לו בינה וגבורה והוד ושתי פרקי היסוד דאימא נתלבשו בתוך ת"ת ויסוד דז"א שבקו אמצעי ואז כמו ששני פרקין עלאין דחסד דז"א נתעלו ונעשו חכמה דז"א. גם אלו נתעלו והת"ת נעשה בחינת הדעת והיסוד נתעלה ונעשה ת"ת דז"א. ונמצא כי מתרין פרקין עלאין דחסד דז"א ומתרין פרקין עלאין דגבורה ומתרין פרקין עלאין דת"ת דז"א נתעלו ונעשו תלת חללי גלגלתא שבהם נתלבשו ג' פרקין עצאין דנה"י דאימא ובתוכם מלובשים ג' מוחים הנקראים חכמה ובינה ודעת שהם פנימיות ונשמה אל חכמה ובינה ודעת דז"א ומפרק תחתון דחסד. ומפרק עליון דנצח דז"א וכן מפרק תחתון דגבורה ומפרק עליון דהוד דז"א וכן מפרק (דף נ"ג ע"א) תחתון דת"ת ומן היסוד דז"א נתעלו ונעשו חסד וגבורה ות"ת דז"א ובתוכם נתלבשו תלת פרקין אמצעיים דנה"י דאימא אשר היו בתוכם מלובשים פנימיות ונשמה דז"א

אם נבאר עתה שלשה הבחינות התחתונות שהם אור המקיף מוחין לנה"י דאימא אשר משם ממקומם נעשין בחינת אור המקיף האמתי על רישא דז"א ובהיותם שם למעלה מקיפים מלמעלה על כל הגלגלת דז"א ועל המוחין הפנימיים שבגו חללי גלגלי שהם הבחינה החמשית והוא מקיף וחופף על כלם ממוחין ובהיותם שם הם בבחינת ארבעה מוחין נפרדים זה מזה וניכר בהם היותם ארבעה מוחין ונקראים חכמה ובינה חסד וגבורה הנזכרים בהקדמת בראשית ובפ' ואתחנן ובפ' נשא דקל"ה ע"ב בענין אורא דכ"י ואשא דכ"י ביארתי באורך לשון המאמר ההוא איך בסוד אור המקיף העליון הזה הם ארבע מוחין כנו' ובהכנס אה"כ בבחינה החמישית גו תלת חללי גלגלתא דז"א נעשין שלשה מוחין בלבד כי נתחברו תרין עטרין ונעשו חד מוחא דדעת ואל זה רמו מאמר אדרת האזינו הנ"ל בדרצ"ב ע"ב. שהזכיר שתי בחינות האחת הוא ענין אור המקיף הנקרא בשם תפילין דרישא אעפ"י שהוא יותר עליון עכ"ז כיון שדומה אל אור המקיף התחתון דתפילין כנ"ל והוא המושג אלינו לכן קראו בשם תפילין דרישא ואה"כ כנגד הפנימי אמר לבתר מתחבראן בסטרוי ונהרין ועאלין בתלת חללי גלגלתא כו' והיא הבחינה הה' הנ"ל:

ונבאר עתה ענין זו הבחינה החמישית שהם המוחין הפנימיים האמתיים דז"א ובו יתבאר למה נעשו שלשה מוחין בלבד. הנה ביארנו לעיל כי כל אלו הבחינות קיימות יחד כולן והנה מן הבחינה הרביעית שהיא אור מקיף האמתי של כל רישא דז"א בהיותם למעלה ממוחין של נה"י דאימא עלאה כנ"ל. והנה זה האור המקיף הנז' נשאר שם תמיד ונמשכה קצת הארה ממנו מכל ארבעה המוחין אשר שם מקיפים ורצו להימשך ולהיכנס בסוד אור פנימי דמוחין דז"א והם עצמם נשארו למעלה ואז ירדו ונמשכו ונשתלשלו שלשה נה"י של אימא למטה והלבישו את המוחין הפנימיים האלו שנמשכו מן האור המקיף כנו' ובהיותם (ד"ש ע"ג) מלובשים אותם הארבעה מוחין חזרו להעשות שלשה בלבד. כי תרין מוחין הנקראים חכמה ובינה אחסנתא דאבוי ואימיה נכנסו החכמה בנצח דאימא והבינה בהוד דאימא ותרין עטרין גניזין נתלבשו יחד שניהם ביסוד הבינה וכיון שהוגבלו בתוך הכלי הזה נתאחדו ונעשו מוח אחד בלבד הנקרא דעת כלול מתרין עטרין הנקראים חסד וגבורה כנ"ל. ונמצא כי עיקרם ושרשם של אלו המוחין נשארו בסוד אור המקיף הנ"ל. ואלו המוחין אינם רק בחינת הארה בלבד נמשכת מהם תוך הארבע מוחין עצמם הם ובאו מלובשים תוך נה"י (ע"ד) דאימא ובהיותם מלובשים בתוכם הם נכנסים תוך רישא דז"א בתלת חללי גלגלתא דיליה. והרי נתבאר ג' בחינות שיש באלו המוחין הפנימיים דז"א הנקרא בחינה החמשית מן ששת בחינות הנ"ל ואלו הם שלשה בחינות הנז' אשר בוז הבחינה החמישית. האחת הם בחינת המוחין עצמם שהם האורות נמשכות מאו' המקיף כנ"ל. השנית הם

הנז' והוא כלול מתרין עטרין כצ"ל ואלו תרין עטרין נעשו בו מוח השלישי הנקרא דעת ברישא דז"א ואח"כ (ע"ב) אתמשיך ועייל לגו בגו דגופא ומלייא כל אינון אדרין ואכסדראין כו' וצריך לדעת מה שינוי יש בדעת משני המוחין האחרים כי בו נאמר דמלי כל אדרין ואכסדראין אבל הענין יובן עם הנ"ל כי היסוד דאימא הוא קצר ומסתיים בחזה דז"א. ולכן כאשר הדעת יורד ומתפשט גו גופא אינו כשני המוחין האחרים שלהיותם מלובשים תוך נצח והוד הארוכי דאימא לכן אינם מתפשטין אלא דרך הקוים בלבד כל אחד בקו שלו כנ"ל. אבל הדעת שאינו מלובש ביסוד דאימא מן החזה ולמטה לכן בהתפשטותו למטה מתפורר אל כל הקוים שלשתם בכל ששה קצוות ז"א כמבואר אצלנו בסדר התפשטות חמש החסדים בז"א וע"ש וכן בפי' שלח לך דק"ע ע"א במ"ש דעת' אחיזא בשית דרגין כו' וע"ש. וזמ"ש גם כן באדרת נשא דקל"ו ע"א מחללא תליתאה נפקי אלף אלפין אדרין ואכסדראין כו' הה"ד ובדעת חדרים ימלאו. והרי הוכחנו איך עיקריות שלשה המוחין הם בריש' אבל אח"כ מתפשטין בכל גופא כנ"ל. וזמ"ש ג"כ באדרת האזינו דרצ"ב ע"ב לבתר מתחברן בסטרוי ונהרין ועאלין בתלת חללי דגלגלתא ונפיק כל חד בסטרוי ומתפשטי בכל גופא כו' גם באדרת נשא דקל"ו ע"א אמר ואילן תלת מתפשטין בכל גופא כו' ולקמן בביאור המוחין דנוקבא דז"א נבאר ענין שינוי אחד שיש בין הדעת אל החכמה והבינה וע"ש. ובוה תבין טעם למה אימא עלאה נקראת מדה והוא כי היא הנותנת קצבה ושיעור ומדה בכל הספירות דז"א בעת התפשטותה בתוכו כנ"ל כי כשנכנס פרק אחד דנצח שבה נעשית ספירה אחת דחכמה דז"א וכשנכנס פרק האמצעי נעשה ספירת החסד דז"א מפרק התחתון דחסד ומפרק העליון דנצח עם שאינם מבחינה אחת וכן כיוצא בזה בשאר כל הספירות דז"א כנ"ל. גם בזה תבין מ"ש בתיקונין דפ"ט ע"א בהקדמה וז"ל ואתפשטותא דה"א עלאה עד הוד באת י' איהו כו'. גם בשאר מקומות מצינו בזה דאימא עלאה עד הוד אתפשטת והענין הוא עם הנ"ל כי התפשטות נצח הוד יסוד דאימא תוך ז"א בסוד המוחין הנ"ל לא הגיע התפשטותה רק עד ההוד דז"א אבל היסוד דז"א לא נעשה מן אימי כי לא התפשט יסוד שלה אלא עד שם כנ"ל כי היסוד דאימא נקרא (ד"ש דנ"ה ע"א) אוירא בסוד מגדל הפורח באויר שהזכרנו למעלה. והענין הוא כי יסוד הזכר הוא ארוך וכולט וממשיי והוא מפני שהזכר הוא בסוד החסד המתפשט בתוכו וריבוי הארת החסדים גורמין שפע גדול ביסוד שלו וכולט לחוץ מרוב הארתו. אבל יסוד הנקבה הוא קצר מאד והוא יסוד אויר וחלל ואינו ממשיי לפי שהנקבה היא בסוד הגבורות המתפשטין בתוכה כנודע ואין הגבורות מאירות כמו החסדים. כי הנקבה נקראת חשך כנודע ואין בה כח להיות היסוד שלה בולט ולכן נשאר בסוד אויר. ולכן נפסק

מבחינת המוחין הנז' ומתרין פרקין תתאין דנצח ומתרין פרקין תתאין דהוד דז"א נעשו נצח והוד דז"א ובתוכן מלובשין תרין פרקין תתאין דנצח והוד דאימא ובהם מלובשין פנימיות ונשמה דז"א מבחינת המוחין הנז' כמו שנבאר אבל היסוד לא נתקן עדין בז"א לטעם הנ"ל כי אין שיעור התפשטות ביסוד דאימא תוך ז"א רק עד החזה שבו בלבד שהוא בת"ת ואח"ך נבאר ענינו מהיכן נתקן ובוה יובן מ"ש בפי' משפטים דקכ"ב ע"ב וז"ל רישא דמלכא אתתקן בחד גבוי כו' וזה מורה על הנ"ל כי הז"א הנק' מלכא הנה רישא דיליה שהם הד' מוחין הנז' (ד"ש ע"ד) הנמשכין לו עתה מלמעלה נתקנו ונכנסו ונתלבשו בחסד וגבוי שלו עצמו כנ"ל כי תרין פרקין קדמאין דילהון נתעלו ונעשו בחינת חללי דגלגלתא חכמה ובינה ואומרו אתתקן ר"ל כי נעשה למוחין הנז' בחי' כלים ממש הנק' תקונין כנודע אצלנו בריש אדרת נשא דקכ"ח ע"א ונעשו חסד והגבוי שלו ונתקנו בבחי' כלי' וחללי גלגלת' להלביש בתוכם אורו' המוחין הנק' ריש' דמלכא. והטעם הוא כי ז"א עצמו אינו רק ו' קצוות בלי רישא והוא הנק' מלכא וריש' דהאי מלכא הם המוחין הנעשים לו באינת רישא ומה שלא זכר גם את הת"ת כי גם ממנו נעשה כלי שלישי למוח הדעי' הטעם הוא כי הת"ת הוא מכריע בין חסד וגבוי וכן מוח הדעי' שבתוכו מכריע בין חכמה ובינה והנה הוא נכלל בתוך חסד וגבוי ולכן לא זכר רק את החסד ואת הגבוי

בלבד גם טעם אחר לפי שהיסוד דאימא המתלבש תוך הת"ת שנעשה בחי' דעי' אינו ממשיי כי הנה אינו רק בחי' אויר בלבד כמו שנבאר בענין היסוד דז"א ולכן לא זכר רק את החסד ואת הגבוי אשר בתוכם נתלבשו תרין מוחין דחכמה ובינה ואינם נתבאר כי המוחין הנז' שהם הפנימיו' והנשמה אל ז"א נתפשט בכל ג' קוים דז"א עד נצח והוד שבו וקשה לזה שאם כן איך באדרא קראם מוחין אבל הענין הוא כי עיקרם ומציאותם הם למעל' ברישא אבל גם הם מתפשטין בכל גופ' דז"א וזמ"ש באדר' האזינו דרפ"ט ע"ב אתגליף האי חכמת' ואפיק חד נהר' כו' ועייל ברישא דז"א ואתעביד חד מוח' ומתמן אתמשך ונגיד בכל גופא כו' הרי כי בתחי' אתעביד מאחסנת' דאבוי שהוא חכמ' דאבא חד מוח' שהוא מוח הימין הנק' חכמה דז"א כי זה המוח נעשה ראשון לפי שבתחי' נכנס נצח דאימא גו רישא דז"א ואח"כ נתמשך ונגיד בכל גופא ר"ל בכל קו הימין שלו ואח"ך נכנס ההוד דאימא גו רישא דז"א בקו שמאל שבו וכנגדו אמר אתגליף האי חכמת' ואתמשך כו' כי הוא בחי' אחסנת' דאמיה הנק' חכמה דאימא עלאה וזו החכמה דאימי' אתגלפא ואפיקת חד. מוחא אחרא והוא הנעשה בינה דז"א ואח"כ נכנס היסוד דאימא בקו אמצעי שבו וכנגדו אמר ההוא אחרא ההוא נהירו דאתמשכ' מינייהו אלין תרין משיכין כו' הוא מוח הדעת הנמשך משני המוחין

השפע שנשפע באברהם שהוא חכמת ז"א שהוא סוד החסד הראשון מזה נתקן אבר היסוד ונתגלה בז"א. ולהיות כי על ידי היסוד הזה מזדווג ז"א עם המלכות הנקראת מ"ה לכן נקרא אברהם אבר מ"ה שהוא גורם חיבור יסוד במלכות. והנה להיות כי הדעת דז"א הוא סוד תרין עטרין שהם (ע"ד) תרין כתפין דא"א כנ"ל שהם תרין פרקין תתאין דחסד וגבורה דא"א המחוברי בגופו והם סוד הכתפי שלו לכן נמשך מזה הדעת כח ביסוד דז"א כדי למיהב חד רוחא דיהיב בעלה באיתתא בביאה ראשו לעשותה כלי כנ"ל. וכנ"ל בסבא דמשפטים דצ"ב ע"ב כמבוי שם אצלנו. וזה הרוחא הוא סוד בנימין הצדי הנק' נפשא דרחל בסוד ויהי בצאת נפשה כו' ולכן בירך משה לבנימין ובין כתפיו שכן והבן זה כי משם מקומו ודע כי הדע' נכנס לגו גופא דז"א באדרין ואכסדראין כנ"ל ואמנם מתרין מוחין חכמה ובינה דז"א הנמשכין מתרין (ד"ש ע"ב) פרקין עלאין דחסד וגבורה דא"א הנקרא אחסנתא דאבוי ואימא כנ"ל משם נמשך האר' פנים בז"א מצד אורא בסוד יאר ה' פניו אליך תרין פנים תרין תפוחין ימין ושמאל. והנה עתה נבאר ענין גלגלתא דז"א מהיכן נעשית וכברה ארכנו בזה בפ' נשא דקל"ה ע"ב וע"ש וזמ"ש שם וניצוצא קאים ושארין ונפיק אורא דכ"א ומתגלגלא ואתפשט ונפיק חד גלגלתא כו'. והענין הוא כי בוצינא דקרדינותא היא הגבורה דעתיק יומין שנתלבשה במוחא סתימאה דא"א וזו הבוצינא היא שרש כל הגבורות כולם שבעו' כי היא הגבורה הראשונה שבכל האצילות אלא ששם הם דינין נכפין תחת הרחמים וממותקים וממוחא סתימאה נתפשטה באימ' כנ"ל כי החסד דעתיק גניו בגלגלת' דאריך משפיע באבא והגבור' דעת' דגניו במוחא סתימאה דאריך משפיע באימא. ולכן למטה היא בדוגמה זו אבא נאצל בחסד דא"א ואימא בגבורה דאריך. וגם אלו השנים שהם חסד וגבורה דאריך נקראים אורא דכ"א ובוצינא דקרדינות' אלו השנים אורא דכ"א ובוצינא דקרדינותא שהם חסד וגבורה דאריך נתחברו ואפיקו חד גלגלתא דז"א בחי' הת"ת דא"א כנ"ל כי רישא דז"א הוי מן חצי הת"ת דא"א כי הת"ת ההיא עומד תחת אורא דכ"א ובוצינ' כנו' והם אפיקו להאי גלגלתא והבן זה. והרי נתבארו ענין המוחין פנימיים דז"א איך נעשו מהתפשטות נה"י דאימא שנתפשטו עד סוף ז"א ונעשו בו בחינת מוחין. ואמנם בתוך פנימיות אלו המוחין דז"א המתפשטין בז"א נתפשטו גם כן בחינת חצי ת"ת התחתון ונה"י דא"א עד סיום ז"א והיו שם אלו בחינת נשמה אל המוחין ההם ונמצא כי ז"א מלביש את אימא ואבא ובתוך כולן מתלבש א"א מחצי הת"ת שבו ולמטה והרי נתבאר איך נקשרי' כל ארבע' פרצופין עם א"א והוא תופס כל שיעור קומת האצי' ובתוכו של א"א מתעלם ומתלבש גם בחי' עת"י ע"ד הנ"ל והוא נשמה לכל הנשמות ההם:

בחוה ז"א ולא נתפשט עד היסוד דז"א לתקנו בשאר הספירות שבו. (ע"ג) וצריכין לבאר איך נתקן היסוד דז"א כי כבר ביארנו שהת"ת והיסוד הראשונים שבו נתעלו ונעשו בחינת דעת ות"ת ואם כן מהיכן נאצל היסוד דז"א אבל הענין יובן במ"ש למעלה בענין זוג עליון דא"א הנקרא זוג דנשיקין שנזדווג לתת מוחין אל אבא ואימא ולהוסיף בהם נה"י חדשים ושם ביארנו קצר הענין וכאן נרחיב בו קצת יותר. דע כי שלשה בחינות יש בא"א האחת היא כאשר ראשו היא כתקנ' לא זקופה ולא כפופה. השנית היא כשראשו זקופה מאד שאז הדיקנא דיליה נגבהת למעלה. השלישית היא כאשר כופף ראשו למטה כי אז דיקנא דיליה נשפלת ויורדת למטה עד רישא דז"א כמו שנבאר לקמן ואז אורא שהכתר שלהם הוא מן הגרון דא"א הנה אז הוא נכלל בכלל רישא דא"א ממש וע"י זה נעשה להם בחי' מוחין ובחי' נה"י שלהם החדשים כנ"ל בדרוש אורא וכמו שהוא שם ענין כפיפת ראש א"א כדי להוסיף נה"י באורא כן על ידי כפיפת ראש א"א מוסיף בחינת יסוד בז"א אבל יש הפרש ביניהם כי לתת נה"י באורא צריך שא"א יכוף את ראשו וכל התקונין שיש מן המזל השמיני עד המזל הי"ג כנ"ל בדרוש אורא אבל לתת בחי' היסוד לבדו בז"א אין צורך רק שיכוף את ראשו בבחינת אותו המזל הי"ג האחרון לבדו שהוא גם כן בחינת יסוד של דיקנא דאריך כנ"ל ונחית עד רישא דז"א ממש ואז משפיע שפע אור גדול במוחין דז"א ומשם נמשך אור רב למטה ונתוסף בו בחי' היסוד ולא עוד אלא שאינו שוקע כיון הנקבה אשר אורו מועט לפי שהוא אורות גבורה כנ"ל אבל זה שהוא אור חסד גדול נעשה יסוד בולט וארוך מרוב האור נוסף בן מן המזל עצמו דדיקנא דאריך המגיע עד ראשו שלא ע"י אורא אלא מן המזל עצמו ודבר זה הוא אור נפלא מאד וענין זה נרמז אצלנו בביאור ברכת אבות במלות קונה הכל כי ע"י ירידת המזל הי"ג הנקרא ונקה מדה אחרונה מן הי"ג מדות והוא בגמטריא אהיה במילוי יודין כמספר קונה וכמספר ונקה וע"י זה המזל קונה הכל שהוא היסוד דז"א ובורא אותו קנין חדש ממש. והענין הוא באופן הזה כי הנה נתבאר לעיל כי החסד והגבור' דז"א נתעלו ונעשו בו בחינת חכמה ובינה שבו שהם המוחין ונמצא כי כשא"א כופף ראשו והמזל הי"ג נחית עד רישא דז"א. הנה הוא מאיר בחכמה שבו שהוא הראשון המקבל שפע אור המזל הנז' והחכמה הזו היא סוד החסד הראשון כנו' והוא הנקרא אברהם וממנו נמשך האור בשאר ספירות דז"א עד הגיעו אל ספירת היסוד שבו וקונה אותו מחדש כנו' וזמ"ש בפ' ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ כי ע"י אברהם הנז' קונה המאציל העליון את השמים ואת הארץ כי על ידי זה היסוד שקנה והאציל מחדש בז"א כנו'. וזמ"ש בפ' בראשית דף ג' ע"ב דכד אתא אברהם אתהדר בר"א לאבר ואתגליא האי אבר. והענין הוא כי על ידי

ונתחיל לבאר ענין אותם הארבעה נימין דשערין הנמשכין מאחורי רישא על רישי כתפין למיגד ברישא דז"א מה ענינם. ואח"כ נבאר שאר התשעה חוורתי דדרך פנים וענין דיקנא דא"א הנמשכת דרך פנים וענין אלו הארבע נימין דאחורי רישא הם גורמין בחינה הששית דאור מקיף דמוחין דז"א שהם סוד התפילין כנ"ל. וזה ענינם דע כי אור המקיף הזה של הבחינה הששית דומה אל האור המקיף דבחינה הרביעית כי אותו אור המקיף הוא מקיף מכנגד נה"י דאימא אשר המוחין דז"א מלוכשים בתוכם בפנים והנה הוא למעלה מעל רישא דז"א ומקיף כל ראשו וגלגלתו וכל המוחין פנימיים אשר בתוכו. אבל אור המקיף הזה דבחינה ששית (ע"ב) הוא יוצא מן הארת המוחין הפנימיים דבגו רישא עצמה דז"א ואם מן המוחין יצא והוח גרוע מהם איך יקיף אותם בבחינת אור מקיף אשר הוא גדול מן האור הפנימי ולכן איננו מקיף כי אם בחינת פנים דז"א בלבד ויצא מן המצח בין העינים ומשם עומד ומקיף את הפנים אשר תחת העינים והם בחי' תפילין ממש וזמ"ש באדרת האזינו דרנ"ב ע"ב ונהיר אנפוי ואסהיד באו"א גווי דאנפוי כו'. וזהו סוד והיו לטוטפות בין עיניך ואעפ"י שבאדרא הזו נראה שאינו מדבר אלא בבחינת הדעת זה יתבאר לקמן כי עיקר יציאת אור המקיף הוא במצחא מכנגד הדעת כי שם מקום הבקיעה בצאת האור מבפנים על ידי הכאת קוצא דשערי דאריך מן האחור כמו שיתבאר. ולהבין ענין התפילין האלו נבאר מ"ש שם באדר' נשא דקכ"ט ע"ב ודקל"א ע"ב בענין נימין דשערי דרישא דאריך שנמשכין על כתפין בגין לנגדא ממוחא דיליה למוחא דז"א. וצריך להבין למה אלו השערו' נמשכין דרך האחור ולא דרך פנים או למעלה על גבי רישא ממש באמצע הראש דיליה. ועוד כי הרי נתבאר לעיל כי אין מתחיל ז"א רק מטיבורא דליבא דאריך ולמטה וא"כ איך אותם הנימין מתפשטין עד רישא דכתפין והרי היה ראוי שיתפשטו עד למטה בטיבור' דליבא כדי שימשכו שפע ברישא דז"א המתחין שם גם צריך שנבאר מ"ש באדרת נשא דק"מ ע"א וז"ל תלת מוחין דהוו בו"א ואשתכחו בג' חללי דגלגלתא דרישא וחד מוחא שקיט על בוריה דכליל כל תלת מוחי דאתמשך מיניה משיכאן שקילן בשערי חוורי להאי ז"א לתלת מוחין דביה כו' וצריך לדעת מהו זה המוח הרביעי הכולל שלשתם ונמשך בשערי חוורי עד רישא דז"א אבל הענין הוא כי הנה נתבאר לעיל שאעפ"י שז"א מלביש את א"א מחצי הת"ת שבו ולמטה כנ"ל נמצא כי הוא אחיד ממש ביה ובערך היות הי"ג נימין וי"ג חוורתי דרישא חוורתא שהוא סוד הכתר עצמו דא"א נמשכין עד רישא דיליה להשפיע בו נמצא כי תלייא ביה שאינה אחיזה ממש רק הוא נתלה בסוד השערות והחוורתי ההם ונמצא כי בבחינה זו (ד"ש ע"ג) גדלה מעלת ז"א כי הוא יונק מן הכתר עצמו דא"א על ידי י"ג חוורתי דנפקי מיניה אבל אור"א יונקים מחכמה דא"א בלבד ע"י י"ג תיקוני דיקנא הנמשכים ממנה. אבל עכ"ז בערך שאינו מקבל שפע אבא עצמו רק ע"י אור"א המלבישין את אריך והוא מלביש אותם בבחינה זו אור"א גדולים מז"א:

ואחר שביארנו כללות כל ז"א נחזור עתה לבאר בחי' הששית של המוחין דז"א הנק' אור המקיף שלהם התחתון ובו נבאר גם כן בחינת דיקנא דז"א כי גם היא בחינת איר מקיף. ובתחיל' צריך שנודיעך מה שנתבאר לעיי בענין אור"א שהם מכסין ומחופין תוך שתי מיני שערות דא"א שהם שערות דרישא דאריך אותם ארבע נימין דשערין דתליין מצד אחורי רישוי ונגדין עד רישא דז"א ושערו' דיקנא דא"א של שתי המזלות הנמשכים דרך פנים עד טיבורא דליבא דא"א אשר שם התחלת ריש' דז"א ונמצא כי שערות דארבע נימין המתפשטין עם ארבע (דף נ"ד ע"א) חוורתי דאחור רישא דא"א נמשכין ברישא דז"א ואור"א עד מקום העורף שהוא אחורי מוח השלישי הנקרא דעת דז"א וגם שערות דיקנא דאריך מתפשטין דרך פנים ומתחברין בפני ז"א ושם נעשית דיקנא דז"א ושתי בחינות אלו נזכרו באדרת נשא בחינה הראשונה בדקל"ה ע"ב וז"ל דרישא אריכון על כתפוי למיגד לרישא דז"א כו' וכן בדקכ"ח ע"ב ודקכ"ט ע"א. והבחינה השנית בדקכ"ט ע"א וז"ל תאנא כד נחית מן דיקנא יקרא עלאה קדישא משחא דרבו קדישא לדיקנא דז"א וכו'. ואעפ"י שלמעלה ביארנו כי כל השערות נמשכין מן הגבורות והדינין עכ"ז בערך ז"א הם רחמים גמורים יותר מן הרחמים והחסדים שבז"א ולכן מאלו השערות דא"א נמשכת השפעה והארה אל רישא דז"א אבל אינן מגיעין רק עד רישא בלבד ושאר כל גופו דז"א אין שערות דא"א מכסין עליו כמו שמכסין על אור"א כנ"ל וזהו סוד ואנכי איש חלק ובכל גופו אין בחינת שערות א"א מגיעין עד שם וכמבואר אצלנו בכונת תיקון לבוש השק והאפר ע"ש ובוזה תבין מ"ש באדרת האזינו דרצ"ב וז"ל אב ואם מהאי מוחא נפקי וביה תליין וביה אחידן ז"א בע"ק תלייא ואחיד כו' וכבר בענין אור"א התחלנו לבאר ענין זה וכאן נשלים ענין זה כי אור"א עיקר השפעתם הנמשכת להם מן א"א הוא על ידי שתי המזלות דדיקנא דיליה כנ"ל ואתם המזלות נמשכים ממוחא סתימאה נפקו כנ"ל אבל ז"א בעת"ק עצמו תלייא ואחיד רוצה לומר כי הנה בערך מה שהוא מלביש את א"א מחצי התחתון דת"ת שבו ולמטה כנ"ל נמצא כי הוא אחיד ממש ביה ובערך היות הי"ג נימין וי"ג חוורתי דרישא חוורתא שהוא סוד הכתר עצמו דא"א נמשכין עד רישא דיליה להשפיע בו נמצא כי תלייא ביה שאינה אחיזה ממש רק הוא נתלה בסוד השערות והחוורתי ההם ונמצא כי בבחינה זו (ד"ש ע"ג) גדלה מעלת ז"א כי הוא יונק מן הכתר עצמו דא"א על ידי י"ג חוורתי דנפקי מיניה אבל אור"א יונקים מחכמה דא"א בלבד ע"י י"ג תיקוני דיקנא הנמשכים ממנה. אבל עכ"ז בערך שאינו מקבל שפע אבא עצמו רק ע"י אור"א המלבישין את אריך והוא מלביש אותם בבחינה זו אור"א גדולים מז"א:

כ"ו דאינון הו"ו ארבע פרשיות שבתפילין והרי נתבאר טעם תליית הנהו שערי דרך אחר כדי להכות שם ולהוציא האורות המקיפי שהם ארבע פרשיות דתפילין מכנגדם במצח דז"א ואמנם לפי ששרש אלו הארבע פרשיות הם השני מוחין דאז"א והתריץ עטרין לכן הונחו ארבע פרשיות אלו בארבע בתים בתפילה של ראש דז"א לפי ששורשן הם ארבע מוחין משא"כ בתפלה של יד שארבעתם בבית אחת כמו שנבאר לקמן בע"ה. והנה בתקונין בהקדמ' בד"ט ע"א אמרו שם כי אהיה הם ארבע בתי דתפילי ויהו"ה ארבע פרשיין דתפלי כ"ו. גם נתבאר שם ענין הרצועות של ראש ושל יד באורך. וצריכין אנו לפי זה בקיצור והענין הוא במה שביארנו כי שני אורות מקיפין יש למוחין דז"א אחד למעלה על ראשו שהוא קודם שנכנסו בו המוחין הפנימיים והשני הוא במצחו בסוד התפילין אחר שנכנסו בפנימיותו וחזרו לצאת במצחו כנ"ל ונמצאו שלשה בחינות אור מקיף עליון ואור פנימי ואור מקיף שני ושלשתם נרמזו בענין תפי' כיון שהם הבחינה האחרונה מכולן צריך שיתגלו בה כל שלשה הבחינות ובסוד האחד ועשרים אזכרות שיש בתפילין נרמזו בחי' אור המקיף העליון כמו שהודעתך (ע"ד) כי כל אור מקיף הוא שם אהי"ה כמנין כ"א אזכרות הנז' אשר לרוב מעלתם נתעלמו ולא נתגלו עד אחר שנכנסו בסוד ארבעה מוחין פנימיים שהם כנגד בחי' ארבעה פרשיות התפילין. אבל עיקר מציאותם הוא למעלה בבחינת אור המקיף אלא שהם מתגלים למטה בתוך הפרשיות כשירדו ונתלבשו למטה במוחין בתוך שלשה חללי גלגלתא. וארבעה הפרשיות הם כנגד ארבע אותיות ההו"ה שהם בחינת הארבע המוחין שנתלבשו תוך ז"א בארבע חללי גלגלתיה ואז אינם בסוד שם אהי"ה המורה על בחינת אור המקיף כנז' אלא בבחינת אור פנימי שהם ארבע המוחין עצמן שנכנסו גו תלת חללי גלגלתא ואז הם בסוד שם יהו"ה והם סוד ארבע הפרשיות. אמנם כבר נתבאר כי גם נרמזו בארבע פרשיות האלו ניצוצות אור המקיף העליון והם האחד ועשרים אזכרות לפי שבמקומם לא יכלו להתגלות ואח"כ חזרו הארבעה מוחין לצאת לחוץ בסוד ארבעה בתים דתפילין כי אז בבחינת אור המקיף תחתון ולכן הם בחינת בתים מקיפין ומלבשין בתוכם ארבע הפרשיות והם כנגד ארבעה אותיות אהיה כנ"ל כי כל אור מקיף הוא שם אהי"ה והרי נרמזו בתפילין רישא דז"א בשלשה בחינותיו התחתונות שהם מקיף ופנימי ומקיף תחתון וכנגד שני מציאות האלו שהם בחינת היותם ארבע מוחין בחוץ ושלשה מוחין בהיותם בפנים לכן נעשו שתי שינין בתפילין של ראש אחת של ארבע ראשים ואחת של שלש ראשים:

ונבאר עתה ענין הקשר של תפלה של ראש מה ענינה (ד"ש דנ"ו ע"א) כבר הודעתך ענין יעקב שנשא רחל ולאח והוא בחינת ז"א שיש לו שתי נשים לאה ורחל זו למעלה

בפנים בתוך כולם ואין ז"א נדבק בו ונוגע בו כלל ואותם השערות דאריך הם צנורות ומבועין דנגדין שפע ואור גדול ממוחא סתימאה דביה למטה בז"א ואותם ההארות יוצאות דרך פיות השערות לחוץ במקו' סיומם למטה ואז אותם הקצוות של השערות המסיימי ומגיעים אחורי העורף דז"א שהוא באחורי הדעת שבו אותם ההארות היוצאים משם מכים שם בחוזק בעורף דז"א ובוקעים המקום ההוא ונכנסים אל תוך המוחין ומ"ש באדרא דמתפשטין הנהו נימין עד רישא כתפין דאריך אין הכונה למעלה באריך עצמו דאם כן היכי קאמר בגין לנגדא למוחא דז"א והרי הוא רחוק מהם מאד אבל יובן זה עם מ"ש לעיל כי תרי פרקין תתאין דחסד וגבורה דאריך הם הנקראי רישי כתפין דיליה שהם תרין עטרין דבדעת דז"א כנ"ל. ושם בדעת מקום עמידת תרין רישי כתפין ועד שם מגיע הנהו קוצין דשערי ויוצאין אותם האורות משם ומכים ובוקעים ונכנסים תוך המוחין דז"א. (ע"ג) ואמנם אמיתות ביאור לשון זה נתבאר בברכת אבות ד"ט דראש השנה במלת אלהינו ואלהי אבותינו וע"ש היטב. ודע כי יש הפרש בין הדעת דז"א אל הדעת דנוקביה כי דעת דז"א עומד למעלה בראשו מכריע בין חכמה (ד"ש ע"ד) ובינה שלו והטעם הוא במה שנתבאר אצלנו כי נה"י דאימא הכלים הם דאימא והמוחין שבתוכם הם אורות דז"א עצמו אבל הכתר דז"א הכלי שלו והאורות שבתוכו הם חצי התחתון דת"ת דאימא והם מושאלין לז"א להיותם כתר בו וכיון שהם אורות מעולים מן אימא לכן יש בהם כח להמשיך מוח הדעת ההוא למעלה בראש אעפ"י ששרשו הוא מן תרין כתפין דא"א שהם מבחי' שש קצוות גופא אבל בנוקביה דז"א שהכתר שלה הוא מת"ת דז"א בלבד אין בו כח להעלותו למעלה בראש שלה כיון ששרשו הוא מבחי' גופא כנ"ל. ולכן נשאר דעתה למטה בין שתי הכתפות שלה כמו שיתבאר במקומו. והנה מחמת רוב האור ההוא מוחא סתימאה דאריך דכליל תלתא מוחי היוצא דרך צנור' השערות ונכנס תוך מוחין דז"א מרבה בהם או' ומתנוצץ אורם ונוקב במצחו ויוצאין לחוץ ארבע מוחין מקיפין ומה שהיו בתחילה בפנים שלשה מוחין בלבד היה מפני שהחלל הג' מחבר תרין עטרין ועושה אותם מוח אחד שעל דעת ועתה בצאתם לחוץ חוזרין ונפרדין נשנים כמו שהם באור המקיף העליון דעל כל רישא דז"א שהיא הבחינה הרביעית. והרי נשלמו הארבע מוחין מקיפין לחוץ במצח והם עצמם בחי' ארבי' פרשיות שבתפילין ולהיות כי התחלקותם לארבע מוחין הוא ע"י המשכת אור מוחא דא"א דכליל תלת מוחי דאתמשכו מינה משיכין דנהורין שקילין רוצה לומר שקולות ויורדות במשקל ישר דרך הנהו שערי חוורי דרישא חוורא דרך אחר לכן על ידו נעשו ארבע פרשיות בתפילין ונכנס הוא בכלל הארבעה אעפ"י שאינו הוא עצמו אלא הארתו כנז'. וזמ"ש באדרת האזינו דק"מ ע"ב בענין תלת מוחין וחד מוחא שקיט על בורייה

הארבע מוחין למטה ונודע כי הארבע מוחין נתלבשו בנה"י של אימא כנ"ל. והנה אם נחלקים לשתי חלקים ימין ושמאל תהיה חלוקתם כך כי בבחינת הנצח והוד ויסוד דאימא. הנה היסוד כולל תרין עטרין דדעת שהם חסדים וגבורו ולקמן יתבאר כי עיטרא דגבורה כולו או רובו ניתן אל הנקבה ועיטרא דחסד כולו או רובו ניתן בז"א ומה שנשאר ממנו נמשך ביסוד שבו וניתן שם. ושם עומד אותו חסד שירד שם. לכן אין היסוד של הבינה נזכר כאן רק הנצח וההוד שלה בלבד ואלו הן תרין רצועין ימנית ושמאלית. וצריך שתדע כי בכל מקום שיש בחי' נצח והוד בכ"מ שהם עליהם נאמר והקרנים גבוהות והאחת גבוהה מן השנית כמבוא' בהקדמת התיקונים ד"ט ע"א. ובפ' פנחס בר"מ דרכ"ח ע"ב. והענין הוא כי ספי' הנצח של אי"א ושל או"א ושל ז"א כולם הם יותר קצרות משיעור ספירת ההוד שבהם כי ספירת ההוד מתפשטת למטה מן הנצח ונמצאת ספירת הנצח הקצר' שהיא גבוהה יותר למעלה מספירת ההוד. וטעם הדבר הוא במה שנודע כי הנצח הוא בסוד התפארת וההוד בסוד המלכות כמ"ש בס' התקונים איהו בנצח ואיהו בהוד וזהו סוד שנקראים הנצח וההוד שחקים שהם שתי ריחיים זו על גב זו הטוחנות מן לצדיקים שהם צדיק וצדק. והרי איך הם זו על גב זו לפי שזו גבוהה מזו. ונמצא כי כאשר אימא עלאה המשיכה הנצח שלה בתוך ז"א לתת בו מוחין כנו'. והנה הנצח שבה נכנסה תחילה ולא המשיכה רק עד טיבורא דליבא דז"א. (ע"ב) (ד"ש ע"ב) וזהו הטעם של רצוע' הימני' שתהיה קצרה ושיעור' עד החזה בלבד כי הרצועה הזו שהיא רצועת נצח היא לצורך זעיר אפין עצמו כנו' דאיהו בנצח ועיקר מציאות ז"א הוא עד החזה שבו כי משם ואילך מתחיל בנין נוקביה. ואח"כ נכנס הוד דאימא ונתפשטה עד למטה בהוד דז"א כדי להשלים בנין המלכות. כי הנה מוח הבינה של הנקבה נעשה מן הוד זעיר אפין כנודע. ונמצא כי אימא עלאה הנקראת בינה נמשכה עד מוח הבינה שבמלכות. ולפי שבטיבורא שלים כנו' באדרת נשא דף קמ"א ע"ב לכן שיעור הרצועה הזו היא עד טיבורא. וזמ"ש בתקונים דף ט' ע"ב ואתפשטותה דבינה עד הוד אתפשטת. כי לשון הזה מורה על מה שאמרנו כי ההוד שבה היא אשר נתפשטה יותר משיעור הנצח. גם בזה תבין טעם שיעור הנז' בהקדמת התקונים בדף ט' ע"א בענין הרצועות ושיעורן. גם תבין כי מאמר זה של התיקונים חולק עם מאמר ר"מ ר"פ פנחס דף רכ"ח ע"ב כי כאן נאמר דרצועת ימין קצרה והשמאל ארוכה. ושם אומר להפך. אבל הענין הוא כי בפ' פנחס מדבר בבחינת המניח את התפלין כי הארוכה מימין ושל שמאלו קצרה אבל בבחי' אימא עלאה עצמה הוא להפך כי הנה הימין שבה הוא השמאל שבו והשמאל שבה ימין שבו:

וזו למטה כי רחל מתחלת מן החזה שבו ולמטה ולא מתחלת מאחורי הדעת שבו עד החזה שבו והנה ענין זו העליונה הנקראת לאה היא בחינת הקשר של תפלה של ראש וטעם אצילותה שם הוא כמ"ש למעלה כי המוחין דז"א ירדו מלובשין בתוך נה"י דאימא תוך שלשה חללי גלגלתא דז"א. והנה אין ספק כי המלכות דאימא שהיא למטה מן היסוד דאימא גם היא ירדה ונכנסה לתוכו והיא שם דבוקה ומחוברת בדעת דז"א אבל אינה בכלל מוחין שלו גם ידעת כי כל אור שבעולם יש לו בחינת אור חוזר ואם כן זה האור שבלט במצח ויצא בסו' תפלה של ראש מוכרח הוא שיהיה לו אור חוזר אחוריו שהוא בעורף אשר שם עומדים הנהו קוצי דשערי דא"א ומכים ומאירין שם כנ"ל כי מכחם יצא אור תפלה של ראש ועתה יש לו אור חוזר עד שם ונמצא כי אור ארבע פרשיות תפלה של ראש חוזר ונכנס לפנים השלשה המוחין הפנימיים ובלטו אורן לחוץ דרך אחור במקום העורף ונעשה האור ההוא בחינת קשר של תפילין דראש בצורת ד' שהיא סוד ד' דאחד והענין הוא כי בהכנס אור החוזר אל תוך המוחין הפנימיים אז האירו ארבעה אורות אלו שם בפנים ונתלבשו באותה ד' שהיא המלכות דאימא ולכן נקראת ד' כנגד הארבעה אורות אלו המתלבשים בה ואז נוקב הארתם לחוץ בעורף ונעשה שמה אותו הקשר של תפלה דראש ושם מתגלית בחינת אותה המלכות דאימא ובתוכה מלובשין ד' האורות הנז' של הארבע (דף נ"ה ע"א) מוחין ולפי שאין שם רק מציאות אותה המלכו' לבד לכן אין הקשר ההוא אלא בחינת עור אחד לבד ואין שם שום פרש' וכתובה כלל לפי שהפרשיות הם בסוד מוחין והעור בסוד המלכות והואיל ואין שם מוחין ממש לא יש שם רק בחינת עור בלבד. והנלע"ד בזה הוא כי זה הקשר הוא אור מקי' דמוחין דלאה ואינו לאה עצמה והוא כדמיון תפלה של יד שהוא אור מקיף דמוחין דרחל וזה מוכרח לעניות דעתי וכמו שביארתי לקמן בתפלה של יד שיוצאת מהכאת קוצא דשערי דעיבור דז"א שהם ד' הציציו' וכן יש ארבע ציציות דנימין דמוחין דיניקה המכים בראש לאה ומוציאין בה אור מקיף דמוחין בסו' קשר וכמ"ש בדרוש הציציות בענין נימין דיניקה שנמשכין על רישא דלאה: ונבאר ענין הרצועות של תפלה של ראש איך נמשכות מן הקשר הנז' ואיך מתחברות למטה עם התפלה של יד דע כי כל מה שיש בתפלה של ראש שהיא ברישא דז"א יש גם כן בתפלה של יד שהיא ברישא דרחל נוקבא דז"א. וכמו שאמרנו שיש מקיף עליון על רישא דז"א והיא הבחינה השנית שבמוחין דיליה כך זאת הקשר דתפלה של ראש הנק' לאה היא בחי' אור המקיף העצמי והעקרי של נוקבא דז"א הנקראת רחל ולכן זו הקשר עומדת כאן למעלה והיא למטה ומכאן היא נעשית אור מקיף העצמי אליה והבן זה. והנה ענין הרצועות הם בחינת המשכת

לעצמו ואותו המועט שנשאר נשאר ביסוד דז"א ונשארו בה תרין מוחין בלבד באופן זה מוח חכמה שבה מלובש בנצח דז"א בחלל גלגלתא הימני ומוח בינה עם עטרא דגבורה מלובשין בהוד דז"א בקי שמאל ובוה תבין איך הנקבה היא תמיד אתכלילי בשמאלא כי הרי רובה היא (ד"ש ע"ג) מן השמאל כי בימינא אין בה רק חכמה ובשמאלא יש בה גבורה ובינה אבל צריך שתדע כי גם היסוד דז"א נכנס בה בסוד מוח הדעת אלא שאין בו רק בחינת עטרא דגבורה לבד כי בחינת החסד שבו הוא דבר מועט הנשאר בו כנ"ל ועיקר מה שיש בו היא זאת העיטרא דגבורה. וזהו סוד מ"ש בתיקונין כי היסוד הוא גבורה בסוד יצחק ק"ץ ח"י דנטיל לשמאלא ומכאן נתפשטו אח"כ הגבו' במלכות ביסוד נקודת ציון שבה כנודע ומכאן באו שם כל הגבורות ההם וזהו סוד מ"ש בפ' בשלח דף ק"ע ע"א דנשים דעתן קלה ולא אמרו שאין בהם דעת כלל והכוונה היא כי אין להם רק מחצית הדעת שהוא עיטרא דגבורה ובפסוק בלחם הקלוקל נתבאר ענין הגבורה הנקראת ק"ל וע"ש. גם עיין בפ' שלח כנז' גם זהו סוד באדרת האזינו דרצ"ו ע"א ונהירו דתרי מוחי גליפן בה הרי שאין בה רק שני מוחין והם נמשכים מנהירו דמוחין דז"א בלבד ולכן נקרא נהירו דתרי מוחין כי הם אור נמשך מתרי מוחי דז"א. ואעפ"י שאנו אומרים כי אלו התרין עטרין הם ביסוד עכ"ז שרשם ועיקרם תלויים בחכמה ובינה שבנצח והוד דז"א רק שאח"כ מתחברין ביסוד לצורך הדעת שבה כמו שנבאר אבל עיקרה אינה רק שני מוחין בלבד שהם חכמה ובינה בנצח והוד דז"א כנ"ל. עוד צריך טעם אחר אל מ"ש באדרת האזינו שאין בה רק נהירו דתרי מוחי בלבד והענין הוא במה שנתבאר (ע"ד) למעלה בענין התפלה של ראש כי הדעת דז"א הוא כלול מתרין עטרין שהם חסדים וגבורות שנמשכו מן המוח הדעת דאז"א שנתפשט בגופא דילהון ובו קצוות שלהם ואינן מן הדעת שבראש עצמו דאז"א. משא"כ בתרי מוחין דחכמה ובינה שנמשכו מן המוח עצמו דאבא ואימא ולפי זה היה מן הראוי שבו"א יהיה הדעת שלו למטה בגופיה ולא בראשו ושם ביארנו טעם הדבר שהוא כי הכתר שבו הוא הת"ת עצמו דאימא בבחינת כלי ואור שבתוכו ולהיות הכתר שלו גדול בתכלית לפי שהוא מאימא היה בו כח להמשך ולהעלות את הדעת בראשו דז"א תחות תרין מוחין דחכמה ובינה שבו אבל בנוקב' דז"א שהכתר שלה איננו רק מת"ת דז"א אין בו כל כך כח לעלו' את הדעת שבה למעלה בראשה ואין בראשה רק תרין מוחין בלבד כנ"ל. אבל הדעת שלה שהם חמש הגבו' דעיטרא דגבו' ירדו למטה בגופ' דילה כפי השרש אשר משם חוצבו כנ"ל והם באמצע ממש בין זרוע חסד לזרוע הגבורה. וכדרך שביארנו לך בענין חטאו של אדם הראשון שהוריד גם את הדעת דז"א בין תרין כתפין דילה כדוגמא נוק' בשליש הראשון של הת"ת שבה והרי נתבאר

ונבאר ענין הרצועות בבחינת המוחין כי עד עתה ביארנום בבחינת הנצח וההוד דאימא שהם לבושי המוחין ועתה נדבר בבחינת המוחין הנה מן קשר התפילין של ראש שהיא אות ד' כנז' נמשכין שתי רצועות אחת כנגד הימין ואחת כנגד השמאל וברצועת הימין יש שם בחינת חכמה וחסד דז"א ובשמאלית גבורה ובינה דז"א שהם הארבעה מוחין. והרי הם שתי רצועות הכוללות ארבע המוחין כסדר הנז'. וכדוגמת הדלת עצמה שהיא הקשר שאיננה אלא בחי' עור בלבד גם וצרצועות הם בחי' עור בלתי בחי' פנימיו' בתוכן כמו שיש בתוך עור ארבעה בתי התפילין. ואמנם בחינת הרצועות האלו הם גם כן בבחינת אור המקיף ונמשכין מצד חוץ ולא בפנים והימני' היא היותר קצרה כמו שביארנו בריש הקדמת התיקונין ד"ס ע"א והיא מסתיימת בטיבורא דליבא דז"א ושם נגזרת ונכנסת בפנים והטעם הוא כי כבר נתבאר כי תרין עטרין יש בדעת חד אקרי חסד וחד אקרי גבורה. והנה ז"א רובו הוא מצד החסד ונוקביה היא מצד הגבו' ולכן הזכר הוא לוקח כל בחי' עיטרא דחסד לעצמו ואין נשאר ממנו אל נוקביה רק מעט מועט בתכלי' וזהו הטעם שהת"ת מטה כלפי חסד. ולטעם זה הרצועה הימני' ששם הוא העיטרא דחסד הנה היא נגזרת בתוך טיבורא דליבא כנ"ל שהוא במקו' החזה לפי שמשם ולמטה הוא התחלת בנין הנקבה והוא כלה ונפסק שם בחזה ומה שנכנס בפנים אינו רק דבר מועט מאד שנכנס ויורד עד היסוד דז"א עצמו (ע"ג) כנודע כי שם עומד ומתקבץ. האמנם עיטרא דגבור' עם מוח הבינה דז"א שהיא ברצועת השמאל אינה נגזרת בחזה אבל נמשכת בחוץ בסוד אור מקיף גם את הנקבה עד טיבורא דז"א לפי ששם הוא התחלת נה"י דז"א ונכנסת שם כדי להיות אותם המוחין מתלבשים שם בתוך נה"י דז"א להיותם מוחין לנוקביה ע"ד מוחין דז"א שנתלבשו בנה"י דאימא כנ"ל. והנה לפי שהז"א לקח לעצמו רוב עיטרא דחסד לכן לא הוצרך לקח מעיטרא דגבורה רק דבר מועט ונשארה כולה או רובה אל נוקביה כנז'. ודע כי אעפ"י שאמרנו כי עיטרא דחסד נפסק במקו' החז' ונגנו שם בפנים עכ"ז בחינת מוח החכמה דז"א שגם היא ברצועה הימנית כנ"ל לא נפסקה גם היא לרוב גדול הארתה. אמנם גם היא נמשכה ונתפשטה למטה עד הטיבור והקיפה גם את נוקבא דז"א המתחלת מן החזה ונכנסה גם היא בטיבורא מבפנים ואז נמצאו שם ג' מוחין שהם חכמה ובינה ועיטרא דגבורה ואלו השלשה נתלבשו בנצח והוד דז"א חכמה בנצח ובינה וגבורה בהוד ושם עמדו מלובשין כדוגמת הבחינה השלישית שביארנו במוחין דז"א בסוד אור פנימי. ואז יצאו גם שם בחינת אור המקיף שלהם לחוץ מהם כדמיון הבחינה הרביעית דז"א ואח"כ נכנסו בחללי גלגלת דנוקביה בסוד מוחין פנימיים שהיא בחינה החמישית. ובהיותם שם נקראים שני מוחין בלבד. וטעם הדבר הוא לפי שעיטרא דחסד שבדעת כולו לקחו הז"א

הקוצא דשערי שצו יכול להתדבק בגופו עצמו דז"א וכיון שכן מתקרב אצל עצמו ושם מאיר בו ומכה ובוטש להאיר בו היטב. והנה נתבאר לעיל כי תרין מוחין דז"א חכמה ובינה שבו מתפשטין כל אחד בכל קו שלו זה בכל קו ימין וזה בכל קו שמאל. ואעפ"י שבערך ז"א עצמו אינם נקראים מוחין אלא הבחינה העליונה שבהם דבגו חללי גלגלתא עכ"ז בערך נוקבא דז"א איקרו מוחין גמורין כי הרי המוחין שלה מנצח הוד ויסוד דז"א נעשו וכן לגבי יעקב בפני ז"א פנים באחור כמבואר במקומו כי פנים דז"א הם כלפי אחור דיעקב וגם לגבי יעקב הם בחינת מוחין ממש ונמצא כי קוצא דשערי דז"א מכה ובטש שם בשתי הקוים הימני והשמאלי אשר שם התפשטות תרין מוחין חכמה ובינה שבו וכבר ידעת כי מוחין דז"א הם כפולים חכמה ובינה ודעת מצד אמא ובתוכם חכמה ובינה ודעת דאבא ואז מכה בשתי חכמות דקו ימין ובשתי בינות דקו שמאל אבל בדעת דז"א שהוא באמצע כנגד מצחא דרחל אינו מכה בו כי הוא באמצע אחורי הראש במקו' דיבוק ראש הנקב' באחורי ת"ת ז"א. והנה בהיות קוצא דשערי מכה בקו הימין והשמאל בלבד כנו' הנה הוא בוקע ונכנס הארתו תוך שני הקוים הנו' עד שתי חכמות דמצד או"א המתפשטות בקו ימין דז"א ועד שתי בינות דמצד או"א המתפשטות בקו שמאל ומוציאין הארת ארבעה המוחין האלו כלפי פנים דז"א כי ההכאה שבאחור מוציא האורות כלפי פנים דז"א במקום ששם עומדת רישא דיעקב פנים באחור עם ז"א כנו'. וכשיוצאת האורות מתוך ז"א פוגעים באחורי רישא דיעקב שהוא כלפי פנים דז"א ובוקעים אותה במקום העורף דיעקב ונכנסת ההארה היא לתוך המוחין דיעקב ובוקעין במצח דיעקב ומוציאין ההארות במצחו כלפי פנים דיעקב ושם נעשים בחינת תפלה של ראש דיעקב ממש כדוגמת תפלה של ראש דז"א הנ"ל. ושם נעשים ארבעה פרשיות מארבע מוחין שהם חכמה ובינה דמצד אבא וחכמה ובינה דמצד אימא שבו"א כנו' כי לא בטש ההוא קוצא דשערי דז"א אלא בקו ימין ושמאל דז"א ולא בקו האמצעי וזה סדרן פרשת קדש חכמה דאבא. והיה כי יביאך בינה דאבא. שמע חכמה דאימא. והיה אם שמע בינה דאימא, כי חכמה ובינה דאימא (ע"ב) הם בבחינת חסד וגבורה דאבא ובערך זה אמרו בזה כי כל פרשת שמע והיה אם שמע חסד וגבורה. וכבר ישבנו זה בתפלה של ראש דז"א שהם תרין פרקין דחסד וגבורה דא"א הנקראי' תרין עטרין אבל האמת הוא שאינם כאן ביעקב אעפ"י שהם חכמה ובינה דאימא כיון שהם בערך חסד וגבורה דאבא הרי הם נקראים גם כן חסד וגבורה. אבל האמת הוא שאינם כאן ביעקב רק חכמה ובינה דאימא ואינן חסד וגבורה ממש. ובענין תפלה של יד שהם תפילין של רחל יתבאר למה אין קוצא דשערי דז"א מכה גם באותם שני החסדים המתפשטים בנצח הוד דז"א כי גם הם מן הצדדין עומדין ויהיה בחינת

כי שלשה מוחין יש לנקבה כנמצא בס' הזוהר אבל החכמה והבינה שבה הם לבדם בראשה והדעת הוא למטה בגופא כנוכר:

ונבאר עתה ענין התפלה של יד מה ענינה ובכללה יתבאר תפילין דיעקב. הנה אחר שנכנסו המוחין פנימיים בנוקבא דז"א הנקראת רחל שהיא הבחינה החמישית האירו ונצצו אורותיהם בסוד אור המקיף במצחא דילה והיא הנקרא' תפלה של יד כמו שנבאר וזו היא הבחינה הששית דמוחין דרחל כדוגמת תפלה של ראש דז"א וזה סדר התנוצצו' האורות האלו לצאת במצחא דילה. דע כי כמו שנתבאר לעיל כי אין תפלה דראש דז"א יוצאין רק ע"י ההיא קוצא דשערי דאריך אפין הנמשכין עד כנגד העורף דרישא דז"א ומכה ובטש תמן ובוקע ונכנס ואח"כ מוציא אורות המוחין לחוץ במצחו כך ברישא דז"א יש חד קוצא דשערי הנמשך מאחורי רישא דז"א עד מצחא דרישא דנוקביה כנו' בפ' נשא דקמ"א ע"ב וז"ל כד אתברי פרצופא דרישא דנוקבא תלייא חד קוצא דשערי מאחורי דז"א ותלי על רישא דנוקבא כו' ונלע"ד כי זה הקוצא דשערי הם ארבעה הציציות הנמשכות ממוחין דעיבור דז"א והם המוציאין תפלה של יד ועיין למטה בדרושי הציציות כי הוא מוכרח והנה נוקבא דז"א הנקראת רחל איננה מלבשת את ז"א כדרך שז"א מלביש את אימא אבל היא עומדת מאחורי דבוקה אחור באחור מן החזה שלו ולמטה. ואמנם כל אורך גופא הוא שטחיי ורחב הוא מתדבק בו אבל ראשה שהוא עגול מאחוריו איננו מתדבק כל שטח רוחב אחורי ראשה בת"ת דז"א רק באמצעו לבד אבל שתי צדדיו אינן מתדבקים מצד ימין ושמאל עם אחורי הת"ת דז"א ונשאר אור פנוי בשתי הצדדין. וכשנסתכל ונשער מקום דבקותו (ד"ש ע"ד) יהיה באחורי המוח דדעת שלה היושב באמצע אבל אחורי תרין מוחין דחכמה ובינה הם נפרדים מאחורי הת"ת דז"א והם שם בלתי מתדבקים. עוד אם נסתכל נראה (דף נ"ו ע"א) כי ראש הנקבה הוא עגול וצר ואחורי הת"ת דז"א הוא רחב ושטחיי ובהכרח נשאר מקום פנוי באחורי הת"ת דז"א שאין ראש הנקבה מתדבקת שם. כי אין רוחב ראשה ורוחב הת"ת שוים ונמצא כי כאשר קצה התחתון דההוא קוצא דשערי דז"א מכה במצח דרחל היושבת בסוד אחור באחור ונמצא כי קוצא דשערי הנו' נוגע במצחא אבל איננו מכה במצחא רק מן הצדדין באחורי הת"ת דז"א עצמו במקום שאין שם התדבקות רישא דנוקבא כנו'. עוד סיבה שלישיית והיא כי זה הקוצא דשערי ודאי שיותר היה חפץ להתדבק בגופו עצמו ולכן אינו מכה אלא באחורי ת"ת גופא דז"א משתי צדדי רישא דנוקביה. ואם קוצא דא"א לא הכה בגופו עצמו אלא ברישא דז"א היה לפי שא"א נעלם ומתלבש גופו בתוך אבא ואימא ובתוך ז"א ואיננו יכול לפגוע ולנגוע בו אבל כאן שאין הנקבה מלבשת את גופא דז"א נמצא שזה

שעליהן נאמר דעתן קלה. והמלכות אין בה רק שני מוחין חכמה ובינה שבה שהם שתי הויות דע"ב ודס"ג העולים בגמטריא קל"ה אבל מוח השלישי הנק' דעת אין לה. וכבר נתבאר באדרת האזינו ובברכת אבות כי מנצח והוד דז"א נעשין בה אלו השני מוחין עכ"ל. והנה היות כל הארבעה פרשיו' דתפילין של יד שהם בראש רחל בסוד בית אחת בלבד ולא בד' בתים כמו בתפלה של ראש הטעם הוא מפני שבז"א נמשכו בו ארבע מוחין עצמן דאז"א אלא שבאו מלובשים בנה"י דאימא ולכן היו בו ארבע בתים דתפילין אבל בנוקבא דז"א המוחין שלה אינו רק בחי' נה"י דאימא שנתפשטו תוך ז"א ובלטו אורם לחוץ במצחו ואח"כ חזרו בעורף ועשו שם הארת ד' דלאה ומשם נמשכו ארבעה מוחי נוקבא דז"א כנ"ל. ונמצא כי עיקר המוחין שלה אינן אלא מנצח והוד דאימא ולא מן המוחין עצמם ועוד כי הנצח והוד דז"א הם לבדם המתלבשין בראשה בסוד מוחין אבל לא היסוד כנ"ל וכללות ארבע מוחין שלה אינן אלא בנצח והוד בלבד הנ"ל ונודע כי נצח והוד תרי פלגי גופא אינן ושניהם אינם רק גופא חדא לכן אין הבתים בתפלה של יד רק בית אחד כי הבתים מנצח והוד נעשו שהם בחינה אחת אבל הפרשיות הם ארבעה משום הארבעה מוחין עצמם שבתוך הבתים דנצח והוד. והנה אחר שבלטו אור המוחין במצחא דרחל נוקבא דז"א חזר האור פעם שנית בסוד אור חוזר גם כן ונכנס תוך המוחין פנימיים שלה ומתחברין ארבע מוחין אלו בתוך היסוד דז"א המלובש תוך ראשה ואז בחי' היסוד הזה בולט דרך אחר בעורף שלה והוא סוד קשר תפלה של יד צורת יו"ד כי היוד הוא יסוד ובתוכו מלובשין ההארות ארבע מוחין שבה על דרך שביארנו בקשר דתפלה של ראש דז"א ודע כי ענין זה שמעתי בתחילה ועוד שמעתי אז כי הארבעה פרשיו' שבתפלה של יד הם חכמה ובינה וחסד וגבורה ואעפ"י שעטר' דחסד אין בה כי נשאר לזכר כי היא דעתה קלה כנ"ל אבל הענין הוא כי על ידי כח הארת הכאת קוצא דשערי במוחין דילה במקו' היסוד דז"א מלובש בתוכם נגדל איתו המעט שנשאר בי מן (ד"ש ע"ב) עיטרא דחסד כנ"ל והספיק ליעשות בחינה שלמה ונשלמו בה ארבע פרשיות. אבל אח"ך מורי ז"ל גילה לי הדברני יותר בפירושו ואמר לי מה שכתבתי לעיל בענין הארבעה פרשיות דתפלה של ראש של נוקבא דז"א הנק' תפלה של יד שאינן אלא חכמה ובינה דאבא וחכמה ובינה דאימא כנ"ל. וגם בענין הקשר של תפלה של יד גיל' לי הדבר באמיתותו ונקשר במ"ש בזוהר בפ' פנחס דף רל"ז ע"ב וז"ל יו"ד דא אצטרך דלא יעדי כלל מגו תפלה של יד דלא ועביד פירודא כו'. והענין הוא זה דע כי מצינו בענין קוצא דשערי דז"א יתרון גדול על קוצא דשערי דא"א כי ההוא קוצא לא האיר הארות גדולות רק בחינת הארת תפלה אחת במצחו (ע"ד) דז"א בסוד אור ישר והארת קשר דתפלה של ראש בסוד

אלו החסדים סוד הדעת ברחל או ביעקב וע"ש הטעם. הנה מכח ההכאה דקוצא דשערי עד שהוציאה תפלה של ראש במצחא דיעקב כנו' היה גם כן בחינת אור חוזר ע"ד הנז' בתפילין דראש דז"א וחזרו האורות ליכנס דרך אחר במוחין דיעקב הפנימיים ומשם יצאו לחוץ בעורף שלו ושם נעשה בחינת הקשר של התפילין דיעקב שהיא גם כן בחינת לאה אחרת אשת יעקב והיא הנקראת אצלנו בשם דור המדבר כמבואר במקומו (ד"ש דנ"ז ע"א) ואח"כ חזר עוד האור ההוא לאחור ונכנס תוך שני קווי ז"א ימין ושמאל וחזר ויוצא משם דרך האחר ופוגע בעורף רחל נוקבא דז"א אשר דבוקה היא כנגד פני הת"ת דז"א ונוקב שם ונכנס תוך המוחין דרישא דרחל נוק' דיעקב ומוציא הארתם דרך אור חוזר לאחור עד מצחא דילה שהוא פונה כלפי אחר כנודע ושם עושי' במצחא תפלה של ראש על דרך תפלה של ראש דז"א ודיעקב וזהו סוד תפלה של יד כי לגבי רחל נקראת תפלה של ראש ולגבי ז"א נקראת תפלה של יד כמו שנבאר. והרי נתבאר כי כל בחינות התפילין כולם אינן אלא במצח או במצחא דז"א או דיעקב או דצוקביה כי בחינת התפילין אינה אלא סוד הארת המוחין הפנימיים שבולטות במצח בסוד אור מקיף על הפנים אבל לא יעלה בדעתך כי מן המוחים שבזרוע דז"א יוצאת תפלה של יד כי זו טעות גמורה כי לגבי ז"א אין המוחין אשר שם נקראים מוחין בשו' אופן כלל כנ"ל וכמו שנבאר בע"ה מה ענין קשירת תפלת היד בזרוע השמאל של האדם. והנה הארבעה פרשיות שבתפלה של יד שהם התפילין שברישא דרחל נוקבא דז"א הם הם ממש כדמיון ארבע פרשיות תפלה של ראש דיעקב שהם חכמה ובינה מצד מוחין דאבא וחכמה ובינה מצד מוחין דאימא שבז"א וזמ"ש באדרת האזינו דרצ"ו ע"א שו' א' וז"ל ונהירו דתרי מוחי גליפין בה ואתנדבקות בסטרוי דדכורא כו' והענין הוא כי אעפ"י שיש בה ארבעה מוחין הנה כללותם אינם רק תרין מוחין הנקראים חכמה ובינה בלבד אעפ"י שהם כפולים כי אם היו נמנין כל אחד בפני עצמו היה ראוי למנות בז"א שמונה מוחין ארבע מצד אבא וארבעה מצד אימא והיו שמונה פרשיות בתפלה שלו אבל מן הדעת אין בה כי נשים דעתן קלה כנ"ל שאין בה רק עיטרא דגבורה לבד. אבל העיטרא דחסד היא כנגד פרשת שמע אין בה ונמצא כי חכמה ובינה דמצד אימא השלימו מקומם דחסד וגבורה שבדעת כנ"ל ואם תאמר והרי יש בה עיטרא דגבורה ויהיו חמשה פרשיות ותשובת דבר זה תתבאר (ע"ג) בענין קשר תפלה של יד זו כמו שיתבאר בע"ה. וכן כתב מורי זלה"ה במקום אחר וז"ל ונהירו דתרי מוחין גליפין בה כו' ענין זה נתבאר בכמה מקומו' בהקדמ' ביאור אדרת האזינו ובפרט בענין התפלה של יד. גם נתבאר בברכת אבות של תפלה שמנה עשרה דשחרית גם יובן במ"ש בפ' שלח לך דק"ע ע"א בענין נשים דעתן קלה כי שתי דיעות הם

ולכן לא חזר האור ממצח דרחל למקום העורף שבה לעשו' לה קשר תפילין והנה עתה צריך לבאר אם כן איך אנו מוצאים שיש קשר בצורת יוד בתפ"י ש"י כנ"ל בשם ס' הזוהר בפ' פנחס דרל"ז ע"ב והענין הוא כי אין (דף נ"ז ע"א) קשר הזה דומה אל קשר תפלה של ראש ז"א כי אותו הקשר היה יוצא על ידי הכאת קוצא דשערי דאריך אפינ' ועוד כי היה בסוד אור חזר בעורף דז"א להוציא ד' דאחד שהיא לאה אשת ז"א העליונה. ועוד כי היו בחי הארת האורות דרך חזרה כנ"ל אבל אינו כאן בשו' אופן מאלו כי אין צורך ברחל להוציא קשר מאחורי שהיא נקבה ואינה מוציאה נקבה אחר' ולכן הקשר שבה איננו אלא בסוד אור ישר דרך פני' שלא כדמיון התפילין שלה שהם במצחא אבל זה הקשר הוא יותר למטה (ד"ש ע"ג) במקום פנים כנגד מקום הדע' שבה אשר ביארנו לעיל בסוד הרצועות דתפלה של ראש כי מקום דעת של הנוקבא הוא למטה בגופא בין תרין כתפין דילה בשליש העליון דת"ת שבה ואינו בדעת דדכורא שהוא למעלה בראשו ממש. וגם נתבאר שם כי הדעת שבה הוא קל ואין בו רק בחינת עיטר' דגבורה בלבד. וכמו שהמוחין שבה בלשו כלפי פנים במצח שלה גם הדעת שבה היושב בין תרין כתפין בלש שם במקומו בסוד אור מקי' גם כן לחוץ כלפי פנים. והוה בחינת קשר תפלה של יד שהוא אור המקיף עצמו של הדעת שלה ואינו אור מועט חוזר ממנו אח"כ דרך אחר בעורף שלה בקשר תפלה של ראש והבן זה מאד. ובוה יתרוץ איך אין בתפילין שלה חמשה פרשיות שהם הארבעה מוחין הנ"ל ועוד בחינת הדעת הזה של עיטרא דגבורה ובוה נתרצה קושיא זו כי הארבעה מוחין יצאו למעלה במקומם במצח והדעת שלה יצא למטה במקומו בין הכתפים גם כן כלפי פנים והוא שם גם כן בבחינת מוח מקיף אלא שהוא למטה ולהורות הדבר הזה כי גם הקשר הזה הוא מכלל המוחין שלה עם היותו למטה בגופא. לכן אצטריך דיו"ד דא לא יעדי כלל מגו תפלה דיד ויחברוהו תמיד עמו בגין דלא יעבי' פרודא כלומר שלא יעשה פירוד בין המוחין שלה ולא יאמרו שזה המוח דדעת שבה איננו ח"ו בחי' מוח והוא נפרד מהם כיון שהוא למט' בגופא כנו' כי אם נפרד ח"ו ביניהם נמצא שתהיה הנקבה בלתי דעת כלל ואין פגם גדול מזה. משא"כ בקשר דתפלה של ראש כי הוא פרצוף אחד נפרד הנק' לאה אשת ז"א וצריך להפרידה ממנו להורות כי הוא פרצוף בפני עצמו. ומ"ש בוהר שם כי יו"ד זו בדכורא איהו ולא בנוקבא כו' מפורש עם הנ"ל כי אלו החמשה גבו' דדעת שבה באו אליה בהיותם מלובשים בתוך היסוד דז"א והיסוד ההוא הוא צורת יו"ד והוא דכורא וכל חדוה דנוק' בהאי יסוד הוא ואין להפרידו ממנה כנו' שם בוהר והרי נתבא' היטיב ענין הקשר הזה איך איננו בחינת מוח הדעת ברישא דנוק'. ולכן איננו ג"כ בבחינת פרשה חמישית בתפלה של יד אבל הוא בבחינת קשר וגם שהוא

אור חזר אבל האי קוצא דשערי דז"א האיר הארות עצומות והם תפלה של ראש בראש יעקב וקשר תפלה שלו בסוד דור המדבר ותפלה של ראש ברחל נוקבא דז"א וקשר תפלה שלה הם ארבעה הארות. אבל התשובה היא כי האמת הוא שלא הוציא רק שלשה הארות אבל ההארה הרביעית שהוציא קשר תפלה של יד לא הוציא כמו שנבאר ענינה למטה ועכ"ז עדין קצת קושיא במקומה עומדת שהרי הם שתי הארות וכאן הם ג' הארות והטעם הוא לפי שבהיו' המוחין למעלה ברישא דז"א הם סתומין ומלובשין בנה"י דאימא כנודע. ולכן אין כח בקוצא דשערי דאריך להכו' שם ולהוציא משם הארו' יתירו' אבל במקו' שמכה קוצא דשערי דז"א שהוא למטה בת"ת שבו כנ"ל ששם מתגלים החסדים דאימא בגילוי גדול כי כבר נפסק ונסתיים היסוד שלה שהיתה מלבישתם בחזה דז"א. ואותם החס' המגולי' אשר שם הם מאירי' אל הצדדי' בנצח והוד דאבא ובנצח והוד דאימא המתפשטים בקו ימין ושמאל' דז"א ולא עוד אלא שגם באותם הקוים יש התפשטו' ממש של חס' דאימ' כנודע ונסוף ע"ז כי היסוד דאבא המתפשט תוך הת"ת דז"א הנה הוא מגולה. ואין היסוד דאימא מכסה עליו כי נפסק בחזה הנו' ואור היסוד דאבא הוא גדול במאד מאד והוא מאיר גם כן בנצח והוד דאבא ואימא שבשני הקוים כנו'. ונמצא כי כמעט יותר הארות יש כאן למטה ממה שיש למעל' ברישא דז"א לסיבו' הנו' שהם בגילוי גמור ולכן היה כח בקוצא דשערי דז"א להאיר שם להוציא הארה שלישית יתירה על מה שהוציא קוצא דאריך ברישא דז"א וגם בטענות האלו יובן איך ממקו' הזה התחתון שאינו בחינת מוחין נעשו מוחין ברישא דיעקב ודרחל אבל הטעם הוא כי אעפ"י שבערך ז"א אינם שם בבחינת מוחין הנה בערך יעקב ורחל הם מוחין גמורים לסיבות הנו' שהם אורות מגולי' וגדולי' ועוד טענה אחרת והיא כי הנה כל דרך הליכה אחת היא וכל דרך חזרה אחת היא. נמצא כי בהיו' האור יוצא מקוצא דשערי דז"א ונמשך דרך יושר כלפי פנים האיר בכל המקומו' במצח בדרך הליכתו עד צאתו במצח דיעקב וכן בחזרתו האיר כל הבחינות שמצא דרך חזרתו עד צאתו במצח דרחל נוקבא דז"א ואם קוצא דשערי דז"א היה מוצא גם כן שם למעל' פרצופים אחרים גם היה מאיר בהם ומוציא בהם אורות דתפילין אלא שלא היו שם רק בחינת ז"א ולאה כנ"ל. ובוה הטעם האחרון יתרוץ איך לא הוציא קוצא דשערי דז"א קשר תפלה דיד בראש רחל כיון שאמרנו שהאור האלו הם גדולי' מאד ומגולי' אבל הטעם הוא כי טבע האור היוצא על ידי הכא' ובטישה בכח גדול הנה יהיה בו כח לרוץ דרך ישרה בהליכה ולחזור אח"ך בסוד אור חזר פעם שנית כדרך הזורק אבן בכח שהולכת במרוצה דרך יושר ואח"כ חוזרת לאחור אל מקו' שזרקו אותה אבל שתחזור עוד פעם שלישית דרך ישר אין בה כח לחזור.

קשורה ממש בזרוע ז"א השמאלי בסוד שימני כחותם על זרועך כל הלילה עד הבקר בתפלי' שחרית שבאין מוחי חדשי' ואז נעשי' בחי' פרצוף גמור לרחל וחזרת עמו אפין באפין ובחי' הראשונ' היא הנשאר' קשורה עמו בזרועו בסוד תפלה דיד דיליה וע"ש היטב:

ונבאר עתה הבחינה האחרת דשאר הי"ג חזרתני ונימין דרישא דא"א הנמשכין בז"א מצד פני' כי אותם דצד אחר כבר ביארנו שהם להוציא התפלין דרישא דזעיר אפין כנזכר לעיל. ואמנם עיקרם היא לתת דיקנא בזעיר אפין. (ע"ג) ודיקנא דיליה הם תשעה תקונין בלבד ועמהם נשלמין ל"ג תקוני דיקנא גם הוא והנה עיקר דרוש זה נתבאר אצלנו בפירוש ויעבור וי"ג מדות של רחמים באר היטב וע"ש ואמנם דרך קצרה נאמר עתה כי דיקנא דא"א נמשכה מן חכמה מוחא סתימא דביה כנ"ל. אבל הדיקנא דז"א נמשכת מן הדעת עצמו דז"א ועיין במה שביארתי בענין חטאו של קין והבל בהקריבם צמר ופשתים ושם ביארנו הטעם לזה איך נאצלה מבחינת הצמר של הכבש העליון שהוא הדעת דדיקנא עלאה אשר שם הוא זקן התחתון שביסו' אות ברית קדש דא"א וזהו הסוד שבאדרת נשא דף קל"ט ע"ב כי פסוק מן המצר קראתי יה כו' נאמר על דיקנא דז"א הנקרא מצר על שם שנמשכה מן הצמר העליון ושם ביארתי גם כן כי היסוד דעתיקא קדישא שהוא א"א יש בו זקן התחתון כלולה גם היא מן י"ג מידו' ולסוד זה רמזו רז"ל ואמרו גדולה מילה שנכרתו עליה י"ג בריתות ומשם נמשכו י"ג תקוני דיקנא בז"א בוק העליון שלו. וכבר ביארנו לעיל כי המול הי"ג דבדיקנא דא"א הוא היסוד שבדיקנא וממנו נמשך היסוד דז"א בסוד קונה הכל כנ"ל. וכן גם הדעת של ז"א הוא בחינת היסוד דאימא כנ"ל ולכן נמשך דיקנא דז"א מן היסוד העליון אשר ממנו היה בחינת הדעת דז"א והנה מאותם התשע' חזרתני ותשעה נימין דשערי דרישא דא"א הנמשכין בדרך פנים עד דיקנא דז"א ומכאן הארתם נעשין תשעה תקונין בלבד בדיקנא דז"א כנו' באדרת נשא דקל"ט אבל אח"כ כאשר גם אותם הארבע חזרתני וארבעה נימין דשערי דא"א דמצד אחר נמשכין מאחורי ריש' דז"א משם נמשך הארה אל דיקנא דז"א ונשלמין בו כל י"ג תקוני דיקנא כמבואר אצלנו בפירוש כנו' ויעבור והי"ג מידות וע"ש. ודע כי עוד מציאות אחר והוא כאשר מתעלה ז"א עד מקום או"א כי אז נכלל בד' תקונין תתאין דדיקנא עלאה דאריך אפין כנו' במנחת שבת ואז נשלמין תשעה תקונין דיליה לתשלום י"ג תקונין גם כן בו כדמיון דיקנא דא"א. ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל כי אין שום אחת מן הי"ג חזרתני דרישא דאריך נמשכין עד רישא דז"א רק מן חד ארח' אחרא חזרא דאזיל בפלגותא דשערי דרישא דאריך אפין ומשם נמשך חד ארחא אחרא חזרא בפלגותא דשערי דרישא דז"א כנו' באדרת נשא דף קכ"ט ע"א:

בבחינת עור ולא בבחינת פרשה בכתיבה לפי שאינו בבחינת פרשה אלא מה שהוא מוח גמור בראש אבל המוח הזה כיון שהוא למטה בגופא איננו מכלל מוח ולכן ג"כ הוא בחי' עור בלבד ולכן גם כן הוא למטה נפרד מהתפנה שג יד עצמו אבל להורות כי גם הוא בחי' מוח אלא שירד למט' לכן אצטרך דלא יעדי האי יו"ד מגו תפלה ויתחברו (ע"ב) יחד תמיד כנ"ל. גם יתבאר כי איננו בסוד קשר מאחורי העורף דרחל אלא כלפי פנים כנ"ל בסוד מוח ממש ועדין צריך לחקור למה לא היתה פרשה חמישית מבחינת דעת ממש דחסדים למעלה בראש נוקבא דז"א מאותם השני החסדים המתפשטים בשני קוים ימין ושמאל דז"א המגולים כנ"ל וכאשר מכה קוצא דשערי בנצח והוד דאבא ואימא להוציא אורם לחוץ בסוד תפלין למה אינו מוציא גם הארת שני החסדים האצו לחוץ ויעשו פרשה חמישית בסוד דעת דחסדים בראשה דנוקבא דז"א. ואם תאמר כי עטר' דחסד אין בה חלק אל הנקבה זה אינו כי הרי נתבאר אצלנו כי כל בנין הנקבה הוא על ידי אותם שני החסדים המגולים דנצח והוד דז"א. אבל התשו' היא כי הלוואי שיספיקו אלו החסדים לבנות פרצוף הנקבה בעצמה ועוד כי אלו השתי חסדים צריכין גם כן להאיר באלו המוחין שבנצח והוד דז"א הארות רבות להוציא תפלה דיעקב ותפלה דרחל וקשר דיעקב וקשר דרחל כנ"ל כי לא היה אפשר במוחין ההם להוציא מהם כל כך הארות לולי ע"י הארת אלו החסדים המגולים בהם וצכן אין בהם כח להוציא גם כן בחי' מוח דעת דחסדי' ועתה צריך לבאר כי מאחר שאלו הם תפלין של ראש דרחל איך נקראת תפלה של יד אבל הענין הוא במה שנודע כי ראש רחל מתחלת מן החזה ולמטה דז"א ונמצא כי התפלין דראש רחל שם הם מקומם בחזה דז"א ושם היה ראוי לינתן אבל להי"י כי הנקבה ליקחת עיטר' דגבו' וזהו עיקר מה שהיא לוקחת כי שאר המוחין שיש לה אינם רק הארה בלבד כי עיקרם לקחם ז"א לעצמו ולא נשאר לה רק הארתם בלבד אבל עיטר' דגבו' לא לקח הז"א כי אם האר' מועט ורובה נשאר לנוקב' כנ"ל והנה זו העיטר' דגבו' כבר נתבאר צע"י כי היא בחי' פרק התחתון של הזרוע השמאלי דא"א שהוא הדבוק עם הכתף שלו ולכן נקשר' זו התפלה דראש דרחל בפרק התחתון דזרוע שמאלי של ז"א הסמוך אל הכתף:

והרי נתבאר טעם למה נקשרה בזרוע ולמה הוא בזרוע שמאלי ולמ' הוא בפרק הסמו' אל הכתף ונמצ' כי בערך רחל נקר' תפלה של ראש שלה ובערך ז"א נקר' תפלה ש"י דיליה (ד"ש ע"ד) והבן זה ואמנם עדין צריכין אנו אל טעם אחר נתבאר אצלנו בסוד התפלין של יד שמניחין בבקר קודם התפלה של שחר מה ענינם ושם נתבאר הטעם האמתי והוא כי אז עדין נוקבא דז"א בסוד נקודה קטנה בלתי פרצוף ולכן אין הנשים חייבות בתפלין כי בחינת תפלה זו של יד הוא בהיות רחל נקודה קטנ' ואז היא

רצה המאציל העליון לחבר ולייחד כל השש קצוות בפרצו אחד מיוחד ומחובר ויהיה עתה נקרא רשות היחיד כמבואר אצלנו במשנת הקיטע יוצא בקב שלו וגם השביעית שהיא ספירת המלכות תהיה מיוחדת וכלולה עמהם לצורך הייחוד הראוי שיהיה אליה עמו כנודע וכדי לחברם ולייחדם כנו הוצרך להכניסם בסוד העיבו' בבטן המלאה ושם יתייחדו ייחוד גמור ואז יצאו אח"כ משם בעת הלידה בבחינת פרצו אחד שלם מיוחד בכל פרטיו וגם המלכות כלוצה עמהם כנו' ולהבין ענין העיבור הזה צריך שנבאר בראשונה ההקדמה שזכרנו והיא זו ודע כי הנשמות של הצדיקים הם יותר פנימי' מכל המלאכים כולם חוץ מן הנשמות שהם מבריאה יצירה ועשיה ואמנם אף הם יהיו כפי הערך עצמו של הבריאה והיצירה והעשיה כי נשמות הבריא' גדולים הם ממלאכי הבריאה ופחותות ממלאכי האצילות. וכן עדי' בשאר העולמות כמו שיתבאר במקומו. והנה גם באצילות עצמו בבחינת ז"א ונוקביה עצמ' יש בהם שתי בחינות האחת היא בחי' החיצונית שבהם שהיא כדמיון גוף אל הנשמ' שלפנים ומן (דף נ"ח ע"א) החיצונית הזה נבראו כל העולמות כולם של בריאה ויצירה ועשיה כי כל הבריות שבעולם כולם הם בסוד פרצו' אדם כנו' בפ' תולדות וז"ל בתחי' דכל שייפא ושייפא אתקרי אדם כו' ואפילו כל המלאכים נבראו מן החיצונית של ז"א ונוקביה. והשנית היא בחינת הפנימיות שבו"א ונוקביה ומשם נבראו כל נשמות הצדיקים הזכרים מן ז"א והנקבות מן נוקביה. ובוה תבין מ"ש רז"ל על פסוק הן אראלם צעקו חוצה אפי' מלאכי השלום אינן יכולין ליכנס כו'. וקשה מה ענין אומרם ז"ל דאפילו מלאכי שלום אינן נכנסין וכי מה נשתנו אלו משאר המלאכים לשיצטרך לומר בהם שאינם נכנסין לפנים אבל הענין הוא כי כל המלאכי הם מן החיצונית והנשמות הם מן הפנימיות. ואמנם יש מלאכים הנקראים מלאכי שלום על שם שהם מיוחד' להקביל פני נשמת הצדיק בעת פטירתו ואומר לו יבא שלום כנו' ברז"ל על פסוק יבא שלום ינוחו על משכבותם כו'. והיה מן הראוי שאלו המלאכים שיש להם קירוב זה עם נשמות הצדיקים יותר ממה שיש לשאר המלאכים ולכן היה ראוי שיכנסו בפנים ולכן השמיעונו שאפילו אלו מלאכי שלום אינן נכנסין להיותם גם הם מן החיצונית כנו'. ודע כי כל בחי' מאלו השתים יש לה אור פנימי ואור מקי' כנו' בדרוש סדר תפנת. שחרית וע"ש. ועתה שים לבך והבן בדברים דע כי שני עיבורים הם. אחד בראשונה בבחינת היות ז"א בסוד תלת כלילן בתלת ואח"ך נולד ועבר עליו זמן היניקה ונמשך זה עד תשעה שנים (ד"ש ע"ב) ויום אחד כנודע ואח"ך חזר שנית בעיבור שני לקבל המוחין שלו כנו' בדרושים שקדמו. והנה בתחילה נתעבר ז"א ונוקביה בעיבור ראשון בבחינת החיצוני' שבו בסוד תלת כלילן בתלת ואח"כ היה בו זמן היניק' ואח"כ היה בו בחינת העיבור

ודע כי ענין המוחין דז"א כבר ביארנו לעיל שמתחילין ליכנס בו מתשעה שנים ויום א' עד תשלום י"ג שנים ויום אחד. ארבעה שנים לארבע מוחין ואז נשלם ונעשה איש גמור. ואח"כ צריך שבעה שנים אחרים עד שיהיה בן עשרים שנה כדי להשלים ולתקן שבעה תיקוני גלגלתא דרישא דז"א ע"ד שנתקנו ברישא דז"א כנו' בתחילת הקדמה זו בשם ספרא דצניעותא שהם גלגלתא וטלא דבדולחא וקרומא דאוריא ועמר נקי ומצחא רעוא דרעוין ועינין פקיחין וחוטמא ואחר שנתקנו נמשכו בהם ז' אורו' מן אותם ז' יומין קדמאין דרישא עלאה הנקרא עתיק יומין ע"ד שנתלבשו בשבעה תקוני גלגלתא דז"א כנו'. ושם ביארנו כי ז' יומין דעתיק יומין שהם ז' תחתונות שבו נתפשטו בכל פרצוף ז"א והכונה היא על בחינת החסד דעת"י דאתלבש בגלגלתא שהוא (ע"ד) הכתר דז"א. והנה החסד נקרא יומם יומא דכליל כולו שבעה יומין ולכן ממנו נתפשטו ז' אורות בשבעה תיקוני גלגלתא הנו' דאריך ממקום מושב חסד דעתיק יומין אשר בגלגלתא דז"א. אמנם גם היסוד דעת"י גם הוא כולל כל השבעה יומין כדוגמ' החסד הנו' והנה היסוד (ד"ש דנ"ח ע"א) הוה דעתיק יומין גנו' בת"ת דז"א וחציו התחתון מתלבש בז"א ברישא דיליה כנו' ועתה בשבעה שנים אלו שאחר הי"ג שנים נמשכו שבעה אורות מן היסוד דעת"י בשבעה דגלגלתא דז"א עם היות כי עיקר התלבשותו הוא בגלגלתא לבד ע"ד הנ"ל בחסד דעתיק דאתלבש בגלגלתא דאריך ומשם נמשכו שבעה אורות לשבעה תיקוני גלגלתא דאריך. ואחר היות בן עשרים שנה אשר נתקנו שבעה דגלגלתא בז"א שהם תיקוני הכתר שבו אז אח"ך מתחילין ליתקן תיקוני מוחא דביה שהיא החכמה אשר תיקוניה הם י"ג תיקוני דיקנא כנו' כי הדיקנא אשתכחת ממוחא ולכן אין צמיחת הזקן באיש אלא מעשרים שנה ואילך:

ועתה אבאר דרוש אחר שאמר לי מורי ז"ל בענין סיבת צריכות אלו שני העיבורים הנ"ל שהוצרכו ז"א ונוקביה להתעבר תוך אימא עלאה ואע"פ שהקדמה הזאת נתבארה בכמה מקומות. וגם בזה נבאר הקדמה אחרת גדול' בענין פנימיות וחיצונית העולמות. ונתחיל לבאר בתחילה הטעם הנו'. והוא כי הנה ביארנו בענין ואלה המלכים כי בתחילת האצילות לא היו העשר ספירות אלא זו למטה מזו וזו מקבלת מזו. ולא היה פרצוף בשום אחת מהם רק בסוד כללות כי כל אחת היתה כלולה מכולן אבל הכללות ההוא היה מעורב ומעורב בכל אחד מהם יהיה בלתי סדר ותיקון ולכן מתו אותם השבעה מלכים והיו כך עד שאח"כ תיקן עתיקא קדישא את עצמו ונעשית ספירת הכתר פרצוף אחד שלם אליו בעשר ספירות בסו' ז"א ואח"כ נתקנו אבא ואימא וז"א ונוקביה ע"ד הנו'. והנה בבא זמן תיקון השבעה ספירות התחתונות אשר בתחילה היו נבדלות כל אחת מחבירתה הבדל גמור והיו נקראים רשות הרבים ועתה

השמיני הזה הוא סוד שלשה הווית במילוי יודין אשר יש בהם י"ב יודין ולכן היו שם י"ב חדש כדי לקבל מאלו הי"ב יודין עוד טעם אחר לפי כי הנה הוא עתה שלשה בחי' ובאלו השלשה היו שלשה אחר' כלולי' בהם והמלכות היתה רביעית כלולה בהם נמצא כי מקודם הם שלשה ואח"כ השלשה האחר' עם המלכות שהוא רביעית הרי הם ארבעה כלולים בשלשה וצרי' שבכל אחד מן השלשה הראשונים יהיה נכלל כל הד' האחרים. ונמצא שהם שלשה פעמים ד' שהם י"ב. ועוד בדרך אחרת כי צריך שהמלכות תהיה כלולה מכל הג' האחרות ושאי"כ כל אחת מן הג' אחרות תהיה כלולה בשלשה ראשונות הרי הם י"ב וכל זה הוא בערך ז"א ונוקביה שהוא תלת כלילין בג' ונוקביה רביעית אליו אבל בבחינת א"א עצמו הוא גם כן כך כי הנה נה"י שלו הם תלתא ונכללו בחג"ת שלו אשר באו"א הרי הוא כללות אחד הכולל ששה. עוד כללות שני והוא כי גם החג"ת שלו נכללו בנה"י שלו הרי הוא כללות שני הכולל ששה והרי הם י"ב כי כמו שצריכין הנה"י ליכלל מן חג"ת כן חג"ת צריכין ליכלל מן נה"י וכנגדם נשתהא י"ב חדש גם הטעם הזה עצמו הוא בז"א כי כמו שכללו נה"י דא"א בחג"ת שבו וחג"ת שבו בנה"י שבו הם י"ב וכנגדם נשתהא י"ב חדש עוד נפרש טעם שני אל אשר (ד"ש ע"ג) הוצרך א"א לכלול נה"י שבו בחג"ת שבו אשר באו"א והטעם הוא במ"ש לעיל כי בתחילה היו שש קצוות דו"א בסוד רשות הרבים נפרדין זה מזה ועתה רצה לחברם ולקשרם בבחינת פרצוף אחד מיוחד ולכן הוצרכו נה"י דאריך להכלל בחג"ת שלו עצמו ויהיו גם הם ששה כדי לכלול גם (ע"ג) את שש קצוות דו"א שיהיו גם הם בסוד תלת כלילין בתלת. ואח"כ נולדו ז"א ונוקביה ויצאו לחוץ ואז היה זמן היניקה הבאה אחר עיבור ראשון הנז' ואז ע"י היניקה אותם השש קצוות שהיו כלולין תלת בג' בסוד העיבור נתפשטו עתה והיו בסוד שש קצוות ממש אלא שנתחברו והיו בבחינת פרצוף אחד מקושרי' כולם יחד ועם היות כי ענין היניקה היא אמצעית בין שתי העיבורים ואין בה בחינות עיבור עכ"ז נרמז בה גם כן בחינת עיבור והוא באופן זה כי הנה היניק' הזו היא מן הדדים של אימא הנקראים שדים וסודם הם שם שדי וכבר ביארנו כי שם שדי הוא בחינת שם ההוי"ה שהפשוט שלה הוא בגמטריא כ"ז ועם הע"ב שנעשה ממנו ועם הרי"ו שנעשה ממנו הרי כ"ז וע"ב ורי"ו הם בגמטריא שד"י והם בסוד שלשה הקוים. כ"ז בסוד הת"ת שהיא ההוי"ה עצמה וע"ב בסוד החסד שעולה בגמטריא ע"ב ורי"ו בסוד הגבורה שהו' בגמט' רי"ו. ומבחינת אלו השדים הנקראים שד"י ינקו אלו השש קצוות דו"א באופן זה כי חג"ת שבו הם סוד שדי הנז' וכן הנה"י שלו ינקו ממש ונעשו בחינת כ"ז וע"ב ורי"ו אחרים כנודע כי גם בנצח הוד יסוד יש סוד כ"ז וע"ב רי"ו כמו שיש בחג"ת אלא ההפרש הוא כי הנה תיבת שדי נזכרה בפסוק

השני לצורך המוחין. וכל זה הוא לצורך בחינת החיצוניות דו"א ונוקביה. ואח"ך חזר כל הענין הזה להיות שנית אח"ך כי בתחי' נכנס ז"א ונוקביה בסוד עיבור ראשון בסוד תלת כלילין בתלת בבחינת הפנימיות שלהם ואח"ך היה בהם זמן היניקה. ואח"ך היה בהם עיבור שני לצורך המוחין וכל זה לבחינת הפנימיות שלהם. ועתה נבאר סדרן ונבאר החילוק שביניהם. ונתחיל מן החיצוניות אשר הוא קדם אל הפנימיות כנ"ל. ונאמר כי הנה מצינו בגמרא דילין שלשה מיני עיבורים עיבור של שבעה חדשים בלבד בענין עיבור יוכבד אמו של מרע"ה ועיבור של תשעה חדשים כמנהג רוב העולם. ועיבור של שנים עשר חדש כנז' בתלמוד בההוא עובד' דאשתהי תריסר ירחי ואכשר רבה תוספאה. והנה בבחינת החיצוניות שימשו שני העיבורים שהם של ט' חדשים ושל שנים עשר חדשים וכמו שנבאר הנה בגמ' אמרו ששאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא איזה מעשים נאים של הב"ה או של בשר ודם כו'. וכונתו היתה לשאול ממנו למה לא נברא האדם מהול על ידי מעשיו ית' ולא יצטרך להמול על ידי בשר ודם ואז הביא לו ראיה מן הגלוסקאות שהקב"ה בורא חט"י והאדם עושה מהם גלוסקאות הנאות. והרי כי יש דברים נתקנים על ידי בשר ודם ולא נתקנו על ידי הבורא יתברך. והנה גם בזה היה דומה לזה כי העיבור הראשון דתלת כלילין תלת היה מבחי' א"א (ע"ב) מנה"י שלו ומהזוג אשר בו עצמו נעשו תלת כלילין בתלת אבל העיבור השני שלצורך המוחין היה מן א"א עצמו ואין לתמוה אם השש קצוות תחתוני' היו מא"א והמוחין עליונים היו מן א"א כי הרי נתבאר בזה המעשה של טורנוסרופוס כי יש דברים נתקנים על ידי התחתונים ואינם נתקנים על ידי עליונים. ונבאר ענין העיבור הראשון הזה הנה נתבאר כי אין בא"א רק תשעה ספירות בלבד ולא נזכר בו בחינת המלכות ואמנם היסוד שבו הוא כלול בסוד זכר ונקבה כדמיון התמר הכולל זכר ונקבה וזהו סוד צד"י כתמר יפרח ובוה יובן גם כן סיבה שנית אל צורך העיבור הזה והוא כי הוצרך א"א להעלות נה"י שבו בחג"ת שבו המלוכשים תוך אבא ואימא כנ"ל נצח באבא והוד באימא והיסוד בדעת שהוא היסוד של א"א חציו כאן וחציו כאן ואז על ידי התלבשות א"א נה"י שבו באבא ואימא אשר הם זכר ונקבה ממש אז היסוד דא"א נדווג מיניה וביה על ידי אבא ואימא ואז האציל את ז"א בסוד תלת כלילין בתלת ונוקביה בסוד פסיעה לבר כנודע ונמצא כי עיקר העיבור הזה הוא בא"א אלא שהיה על ידי התלבשו בא"א. והנה זה העיבור הראשון היה בהמשך שנים עשר חדש. וזהו סוד מ"ש במאמר קו המדה של הזוהר מכתבת יד. כי הנטיעות אשתהו תמן תריסר ירחי כו' וסוד הענין הוא כמה שביארנו לעיל כי זוג א"א הוא על ידי המזל השמיני דדיקנא דא"א כי ממנו נשפע אבא ומזל הי"ג נשפע לאימא. וכבר ביארנו כי המזל

כי בחצי העליון (ד"ש ע"ד) של החסד דעת"י אין יכולת להשיגו כי גבה ממנו מאד ואין בו שו' השגה כלל לכן היולדת לשבעה יולדת למקוטעין כמ"ש ז"ל ואינה לוקחת מהם כל השבעה חדשים שלימים. ובה תבין כי רוב הצדיקים הקדושים העליונים נולדו לז' חדשים כמו משה רע"ה ושמואל הנביא ע"ה ופרץ ורח ודומיהם לפי שכולם נמשכין מן אותם שבעה דגלגלת' ודי בזה עד כאן שמעתי ממורי ז"ל בהקדמ' ביאור אדרת האזינו. תם:

וזה שמעתי ממנו מפוזר ומפורד באדרא זו דהאזינו: שם באדרת האזינו בדרפ"ח ע"א שו' י"ט וז"ל. ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבו ל' למנדע לון לא שכיח אלא בוצינא חדא בלחודיו כו' זה יובן במ"ש לעיל בהקדמת ביאור אדרת האזינו כי א"א הוא מתפשט עד סוף נוקבא דז"א דאצילות ונמצא כי א"א וז"א ונוקביה כל נהורין אילין אינון תקונין ולבושין דיליה ואיהו אחיד ואתפשט גו כולהון: שם ע"ב שורה י' וז"ל האי עתיקא סבא דסבין כתר' עלא' כו' וכל שאר כתרין מתנהרין ומתלהטין כו' גם זה יובן עם הנ"ל כי א"א הוא עתיקא סבא דסבין כתר' עלאה אשר מתפשט עד סוף כל האצילות כנשמה בתוך כוץ:

שם בדרפ"ט ע"א שו' כ"ז וז"ל והכא כתיב ותהלתי אחטם לך כו' כבר נתבאר בהקדמת ביאור אדרת האזינו כי מלכות דעת"י הנקרא' תהלה מתלבשת בחוטמא דא"א וע"ש:

שם ע"ב שו' י"א וז"ל האי עתיקא קדיש' סתימ' דכל סתימין לא אדכר ולא אשתכח כו' לא אדכר בר רישא חדא בלא גופא לקיימא כולא כו' גם זה נתבאר בהקדמת ביאור אדרת האזינו כי א"א הוא פרצוף שלם אבל לא אדכר אלא רישא בלא גופא כי גופא אתלבש בכל פרצופי האצילות בגין לקיימא יתהון וזמ"ש בגין לקיימא כולא ולא נשאר בגילוי בלי התלבשות אלא ראשו לבד שהם שלשה ראשונות שבו וזמ"ש לא אדכר ולא אמר לא הי':

(דף נ"ט ע"א) שם שו' י"ז וז"ל אתנהירו תלת רישין עלאין תרין רישין וחד דכליל לון ובמזלא תליין ואתכלילין ביה כו'. ענין זה יובן במ"ש לקמן דרצ"א ע"א בענין כי אל דעות ה' וביאור הענין הוא כי שני דעות הם הא' היא הדעת שבא"א שהוא למעלה מאבא ואימא. והשנית היא הדעת אשר למטה מאבא ואימא וכבר הודעתך בביאור הקדמת אדרת האזינו כי אבא ואימא נעשו מן הבינה הראשונה השורשית והמקורית מעשר ספירות השרשיית ובא"א לא יש בו רק ספירת הכתר והחכמה שהם גלגלתא ומוחא סתימא די ביה ונמצא כי בין אותה החכמה לזו הבינה צריך שיהיה ביניהם בחינת הדעת והנה הוא מזל הי"ג דדיקנא דא"א וזמ"ש כאן שהם תלת רישין באופן זה תרין רישין שהם אבא ואימא וחד דכליל לון הוא זה המזל הי"ג דדיקנא הנקרא' דעת והוא עליהן וגבוה מהם. וזמ"ש ובמזלא תליין ואתכלילין ביה כי להיותו גבוה ועליון מהם

בשני פנים. האחת ברפה והוא בין שדי ילין. והשני בדגש והוא ואל שדי יתן לכם רחמים והנה בחג"ת הוא שם שדי ברפה לשון שדיים כי שם מקום הדדים ועוד כי שם הוא רחמים אבל נה"י הם דין ולכן שם הוא שם שדי בדגש המור' על דין והרי איך גם ביניקה יש בה סוד עיבור שהוא סוד ע"ב רי"ו הנז' שהם אותיות עיבור וזמן היניקה הזה נמשך עד תשעה שנים ויום אחד כנ"ל. ואח"כ נכנסו בו ארבעה המוחין בארבעה שנים אחר' ונשלמו בו י"ג שנים ויום אחד ואז הוא איש גמור כנ"ל. וטעם אלו הי"ג הוא כי הנה הוא בן שש קצוות ואח"ך נמשכו בו ארבע מוחין בסוד מקיפים קודם שיכנסו בחללי גלגלתא והיא הבחינה הרביעית משש בחינות שיש במוחין כנ"ל. ואח"ך נכנסו בו המוחין בסוד מוחין פנימיים ונעשו שלשה מוחין בלבד שהם חכמה ובינה ודעת בתלת חללי גלגלתא נמצא כי המוחין הם ארבעה מקיפין ושלשה פנימיים והשש קצוות הרי הם י"ג כמנין הי"ג שנים:

ונבאר עתה ענין העיבור השני אשר לצורך המוחין וזמנו הוא תשעה חדשים בלבד והוא מספר שש הקצוות ושלשה המוחין הפנימיים אשר הם תשעה בחינות שכולל ז"א גם היא לסיבה אחרת והוא כי העיבור הזה אינו כמו העיבור הראשון שהיה בזווג א"א עצמו אבל עתה הוא זווג א"א עצמן לתת מוחין לז"א ונוקביה ועיקרו הוא מן א"א אלא שנעש' על ידי התלבשות א"א בהם הפך מן העיבור הראשון שעיקרו היה מן א"א. והנה זה נמשך לו מן המזל השמיני דדיקנא דא"א שיש בו שלשה הווי"ת כנ"ל והיי"ב יודין שימשו בעיבור הראשון ועתה שימשו הט' ווי"ן אשר בהם וכנגדם היו תשעה חדשי' אלו שבעיבור השני בזה. והרי נתבאר ענין בחינת החיצוניות דז"א ונוקביה בסוד כל העולמות כולן. והעיבור הראשון שבו היה על ידי זווג א"א עצמו שנזווג מנינה וביה בסוד היסוד שבו הכולל זכר ונקבה ועל ידי זווג (ע"ד) הזה עשה לבוש אליו מן השש קצוות של ז"א ומנוק' וכל זה בבחינת החיצוניות. והנה אח"ך היה כל ענין הנז' ממש פעם שנית בבחינת הפנימיות של הא"א עצמו ולא בהתלבשות כמו שהיה למעלה וממנו נעשה פנימיות אל ז"א ונוקביה וממנו נמשכו כל נשמו' כולן כנ"ל. והנה השני עיבורים האלו של בחינת הפנימיות הראשון הוא מתשעה חדשים והשני משבע' חדשים והענין הוא כי בעיבור הראשון הזה לא די שנכללו נה"י דא"א בחג"ת שלו אבל גם החג"ת שלו נכללו בחכמה בינה ודעת שלו עצמו ונמצא שהם שלש שלש שלש והם כלולין מכל תשעה הספירות של א"א עצמו והם סוד תשעה חדשי' העיבור הזה ועל ידי כך נעשו ששה הקצוות דז"א ונוקביה מבחינת פנימיות. אח"כ היה עיבור שני לצורך המוחין בבחי' הפנימיות והעיבור הזה הוא עליון מאוד בסוד שבע ספירות תחתונות דעת"י המלוכשות בא"א בו' תיקוני גלגלתא דיליה כנ"ל ולכן היה זה העיבור מן שבעה חדשים. ולהיות

לכן הם נכללים בו. וזהו הטעם שנמצא בספרי המקובלים שקוראים אל הדיקנא בינה והבן זה והוא לפי שאבא ואימא הם סוד הבינה השרשית כנו' והנה היא נכצלת במזלא כנו' ובביאור הקדמת אדרת האזינו נתבאר לשון זה היטב יע"ש ושם תראה ג"כ איך אבא ואימא התחלתם הוא מן הגרון דא"א עד טיבורא דלבא דא"א והאי מזלא דדיקנא מתפשט ונמשך וחופה ומכסה עליהם ואורכו גם כן הוא בשיעור ארכה ממש:

שם שו' כ"ז וז"ל אתגליף האי חכמתא ואפיק חד נהרא דנגיד ונפיק לאשקאה גנתא כו' מאמר זה נתבאר היטב בביאור הקדמת אדרת האזינו בענין נה"י דאבא ואימא הנעשין בסוד תלת מוחין ברישא דו"א וע"ש היטב. ועוד נבאר לשון זה בענין מציאות או"א עצמה אשר יש להם שלשה בחי' האחת היא בסוד אות היו"ד של ההוי"ה כי היו"ד רומזת אל אבא ובקוץ התחנות של היו"ד שם היתה אימא נכללת בו ושתי אותיות ו"ד שבמילוי יו"ד הם ברא וברתא ז"א ונוקביה הרי כי כולם רמוזים באות היו"ד במילואה והרי זו בחי' אחת אל או"א באות היו"ד כי שם נכללו שניהם. הבחינה השנית היא באות הה"א ראשונה של ההוי"ה כי אז נאצלה אימא במקומה ואז נעשה בנין גופא משתי אותיות ו"ד שבמילוי היו"ד אשר נרמזו בהם ברא וברתא כנו' ונעשו שתייהן צורת ה' אחת הראשונה הכוללת שתי אותיות ו"ד. וזוהו תבין מ"ש בפי' אחרי מות דס"ה ע"ב וז"ל דבקדמיתא ינקא להו (ד"ש דנ"ט ע"א) ולבתר אתעברת מינייהו והוא דבר שלכאורה אין השכל סובלו והכי הול"ל בקדמיתא אתעברת ולבתר ינקא להו. אבל סוד הענין הוא כי בהיות אימא בקוץ התחנות של היו"ד כנו' אז הוה ינקא אימא להו לברא וברתא הרמוזים בשתי אותיות ו"ד של המילוי כנו' ולבתר רוצה לומר כשנאצלה אימא ונתישבה במקומה הראוי לה שהוא באות ה' ראשונה של הוי"ה כנו' אז אתעברת מינייהו כי מאותם שתי אותיות ו"ד דמילוי היו"ד שהם ברא וברתא אתעברת מינייהו ממש ונעשית צורה ה' כנו' ולכן נקרא' בינה ר"ל בן י"ה כי הבינה היא עצמה מציאות הבן האמנם להיותה בחי' נקבה לכן גבר בה כח הבת שהיא ד' ומה שהיה בתחי' ו"ד נעשו עתה ד"ו ד' על ו' כי הברתא שהיא ד' עלתה על הבן הנק' ו' ונעשית ד"ו שהוא הה"א (ע"ב) עצמה שצורתה ד"ו אבל בתחי' בהיותה בסוד אבא היה להפך דכורא על נוקבא וזהו סוד מ"ש בפי' ויקרא ד"י ע"ב ו"ד מעילא לתתא ד"ו מתתא לעילא והנה גם שם כשנאצלה אימא במקומה בסוד ה' ראשונה גם אבא אתגליף תמן עמה בסוד צורת היו"ד העומדת בעוקץ הה"א שלאחוריה כמו שביארנו בפי' ויקרא ד"י ע"ב בסוד כתיבת שם ההוי"ה כי בכותבו אות ה' ראשונה יכתבנה כצורה י"ה כנו' שם והרי איך גם בסו' הה"א נכללו שניהם או"א והנה בעת שנתפשט ונאצל גם כן הבן אז יצאה אותה הוא"ו שבתוך הה"א ראשונה

הנק' אימא ונשאר אבא בסוד ד' לבד לפי שעיקר' היא מן ברתא שהיא נקבה והיא ד' כנ"ל ובסוף סיום המשך ו' זו של שם ההוי"ה יצתה שם ברתא כלילא בברא באברא בסוד אושיט פסיעה לבר שביארנו בפי' בלק ד"ג ע"ב. הרי נתבאר ששלשה בחינות שהיו לאבא ואימא האחת בסוד היו"ד כי שם נכללו שניהם ושנית בסוד הה"א ראשונה כי גם שם נכללו שניהם ואח"כ אתגליפו ואתקריאו אבא ואימא:

שם שו' ל"ז וז"ל עד דישתמידע דכולא חד וכולא הוא עתיקא ולא אתפרש מיניה כלום כו'. גם זה יובן ממ"ש לעיל דרפ"ח ע"א. במ"ש ואינון נהורין דמתפשטין כו' לא שכח אלא בוצינא חדא בלחודו כו' וע"ש:

שם בדר"ץ ע"א שו' ו' וז"ל באגדתא דבי רב ייבא סבא כללא דכולא ז"א אקרי אתה עתי' קדישא דאתכסייא אקרי הוא ושפיר כו'. יש מאמרים מורים כי חכמה נקרא ז"א כאשר כתבו קצת מקובלי' אבל הענין הוא זה דע כי ז"א אינו רק ז"א הנק' ת"ת וגם המלכות לבדם אבל חכמה ובינה הם בחינת או"א כי הנה מקומם הקדום הוא בעתיקא קדיש' שהוא הכתר הנק' או"א אבל אחר אשר עלה ברצון הכתר להאציל את ז"א שהוא הת"ת רצה להשלים תיקונו ולכן האציל ממנו עצמו תרין כתרין קדישין אלין שהם חכמה ובינה ואיתגליפו ברישיה דז"א הנקרא ת"ת כדי להדריכו כאב את בן ירצה כנו' סוף דרפ"ט ע"ב ובהוי' שירדו ונתלבשו בז"א לכן אודעיר ונתמעט נהוריהו ואיקרון אוף אינון ז"א כמוהו. וזמ"ש והשתא קרינן באתר דשירותא כו' כלומר עתה אשר נתלבשו בז"א ואשתכח ביה בז"א שירותא שהיא חכמה הנקראת ראשית השתא אקרי אתה לנוכח וגם אקרי ז"א אבל בהיותם למעלה בא"א במקומם לא אקרי אתה ולא אקרי ז"א:

שם ע"ב שו' א' וז"ל ת"ח שירותא דא דאקרי אב אתכליל ביו"ד דתלייא ממזלא קדיש' כו' זה יובן במה שהודעתך בביאור הקדמת אדרת האזינו כי המזל השמיני דדיקנא דעתיקא הוא צורת א' דיו"ד וי"ו יו"ד וי"ו ומההיא יו"ד תתאה נמשך אבא ואתכליל ביה אבל אימא נכללה במזל הי"ג שהוא צורת א' של יו"ד וי"ו דל"ת כזה יו"ד ומן אותה הדלת נכללת אימא כנלע"ד:

שם ע"ב שו' י"ט וביאור המאמר הזה נמצא מכתובת יד הרב הגדול זלה"ה וז"ל בספרא דרב המנונא סבא אמר דשלמה מלכא תקוני' קדמא' דגלי ואמר הנך יפה רעיתי מהאי הוא. ותקונא תניינא אקרי כלה דאיהי נוקבא דלתתא כו':

(ע"ג) הנה הזוג נמצא בארבעה ספירות לבד והם חכמה ובינה ת"ת ומלכות ונמצא לרשב"י ע"ה הפרש גדול בין זוג לזוג כי חכמה ובינה לא מתפרשן לעלמין משא"כ בת"ת ומל' וצריכין אנו לדע' מפני מה זוג חכמה ובינה תדירי ואין כן בזוג ת"ת ומלכות. ועוד לעיקר הענין מה הוא הזוג

בתקונין שנשבע השי"ת שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנס בירושלים של מטה ובכמה מקומות נזכר שם דאתתרכ' אימא עלאה וכיוצא בדברים אלו. והענין הוא כי להנחיל עטרות לבנים לייחדם לשתייחדו חסר בעו"ה בזמן הגלות וזמ"ש אימא עלאה כי בערך שהיא אימא להנחיל לבניה אתתרכת כי אינה מזדווגת להנחיל עטרות אל הבנים לייחדם וזהו ענין קרבן עולה ויורד כי אינה מתחברת יו"ד בה"א עד שתתחבר וא"ו בה"א כי ענין יו"ד בה"א מורה שהזווג לצורך הבנים. כי יו"ד מילואו ו"ד שהם ד"ו פרצופים וה"א צורתם גם כן ד"ו ונמצינו למדים שהזווג חכמה ובינה לא יחסר תמיד אלא שבזמן הגלות אינו זוג שלם כי אינו צורך הבנים ואינו כל כך משובח כדי שיגיע ממנו עטרות אל הבנים כדי שיוכלו להזדווג ולהתייחד אבל יש זווג לצורך העליונים להחיותם וזה לא יפסק. ובהו יובן מ"ש בזהר בפ' אחרי מות דס"א ע"ב שו' כ"ח וז"ל ת"ח כתיב ונהר יוצא מעדן כו', וראוי לעורר בו קצת הערות ומתוכן נבא אל מבוקשינו. ראשונה מאי אתפשט בסטרוי דקאמר ומהו אתפשטותיה. שנית מאי קאמר בזוגא שלים מכלל דאיכא זוגא דלא הוי שלים ועוד שאמר אח"ך זוגא בההוא נתיב כו' למה לו להזכיר שם זוגא פעם שנית. ועוד מהו דלא אתידע לעילא ולתתא. ואם לא אתידע לעילא כ"ש דלא אתידע לתתא. עכ"מ ולא נמצא עוד במאמר הזה:

שם ע"ב שורה כ"ד וז"ל אבל האי אימא לא אפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין כחד נפקין כחד שריין לא אפסיק דא מן דא ולא אסתלק דא מן דא ובג"כ כתיב ונהר יוצא מעדן יוצא ודאי ולא אפסיק כו'. כבר נתבאר לעיל ואמנם אומרו כחדא נפקי רצה כי ז"א ונוקביה כשנאצלו ונולדו מן אימא נולד (ד"ש ע"ג) ז"א בתחילה ואח"ך נפקת נוקביה מאחורי חדוי אבל אבא ואימא נאצלו יחד ולא קדם זמן זה לזה. עוד ירצה דע כי חמשה חילוקים יש בין אבא ואימא אל זוג ז"א ונוקביה. האחד הוא כי אבא ואימא הם תמיד שוים בקומתם משא"כ בו"א ונוקביה כי הנוק' נא יצאת עד אחר שיצא ז"א עד חצי הת"ת שבו. ואח"כ יצאת היא משם ולמטה ובערך בחינה זו אמר כחד נפקין. השני הוא כי אבא ואימא מן העת שנתקנו ואילך תמיד היו פנים בפנים אבל ז"א ונוקביה אף גם אחר התיקון שבא אחר מיתת המלכים כנודע אינם פנים בפנים אלא לפעמים ובערך בחינה זו אמר כחד שריין. השלישי הוא כי אבא ואימא זוגייהו תדיר ולא אתפרשן משא"כ בו"א ונוקביה שזווגם הוא לפרקים ובערך בחינה זו אמר לא אפסיק דא מן דא אבל צריך שתדע כי שני מיני זוגים הם האחד הוא נהאציל נשמות חדשות לתחתונים והשני הוא לתת חיות ומזון אל העולמות. וזה הזווג השני של חיות העולמות אינו נפסק לעלם מן אבא ואימא כדי שלא יתבטלו ויחרבו העולמות כולן ח"ו אם יפסק רגע אחד אבל הזווג האחר

של חכמ' ובינה ומה הויה היא מתחדשת ממנו כי בשלמא זווג ת"ת ומלכות נותן נשמה לעם בני ישראל כדכתיב ונשמות אני עשיתי. (ד"ש ע"ב) אבל זוג חכמה ובינה מה יתן ומה יוסיף שמא תאמר להעמיד ההויות שהם הספ"י על זירום. וכדי שיתעטרו ת"ת ומלכות באותם עטרות המשובחות ויתייחדו וכמו שכת' מוריני נר"ו שער מהות והנהגה פרק ז' ליתא. שאם כן לא היה ראוי להיות זווגם אלא בשעת זוג ת"ת ומלכות כדי לעטרם באותם עטרות כי כן נראה מדברי הזהר בפ"י שעטרות אלו לצורך זוג ת"ת ומלכות הם שהרי אמר בפ' אחרי מות דס"א ע"ב שורה ל"ה וז"ל. ותאנא בשעתא דמלכא עלאה בתפוקי מלכין יתיב בעטרוי כדין כתיב עד שהמלך במסיכו נרדי נתן ריחו דא יסוד דאפיק ברכאן לאזדווגא מלכא קדישא במטרוניתא כהאי דרגא כו'.

הרי בפירוש שעטרות אלו הם לצורך זוג ת"ת במלכות והיה אם כן מן הראוי שלא יהיה זוגם אלא בשעת זוג ת"ת ומלכות לא שיהיה לעולם וכבר הרגיש בקושיא זו מוריני נר"ו וכתב וז"ל ובהי' ייחודם תמידי יהיה העטרה אל הבנים בעת הצורך. ואין תירוץ זה כלום. והנראה אלינו בזה הוא כי שני מיני זוגים אלו צריכים להוות מלאכים ורוחין קדישין ולהיות נשמות לעליונים ולתחתונים ועל ידי זוג חכמה ובינה מתהוין מלאכים ורוחין קדישין. ומתהוין נשמות המלאכים העליונים ואין כונתנו נשמות ממש כי אם חיותם והוא האור השופע בהם להחיותם וכמו שאמרו ואתה מחיה את כולם מחיה לכולם וזה תמידי כמ"ש בזהר בפ' בלק וז"ל ת"ח כל אינון מלאכים דלעילא לא קיימין ולא יכלי למיקם כד בנהורא עלאה דנהיר לון וקיים לון ואי אפסיק מנייהו ההוא נהורא דלעילא לא יכלי למיקם כו'. ולפיכך לא מתפרשן לעלמין כי הם צריכי' לתת מחיה ומזון לעליונים לעולם ועד ולהיות מלאכים חדשים לבקרים. האמנם זוג ת"ת ומלכות להיות נשמות לתחתונים וזה לפרקים ולעתים מזומנים ובהו הרוחנו שאין פירוש דלא מתפרשן לעלמין בשעת שלום לבד כמו שפירש מורנו נר"ו כי זה דוחק ועוד שבפירו' נרא' מדברי הרשב"י ז"ל באדרת האזינו כנ"ל שגם בעת הגלות לא מתפרשן וז"ל. בספרא דרב המנונא סבא אמר דשלמה מלכא תיקונא קדמאה כו'. אבל האי אימא לא אפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין כו'. אלא לעולם ועד אין זוג זה חסר אפי' רגע כי הוא חיי המלאכים העליונים ואין להם חיות כי אם על ידי זוג זה. ודע כי אין כונתנו באומרנו שזווג חכמה ובינה לצורך המלאכים העליונים לשלול שאין בו צורך לתחתונים כי מבואר בזהר בכמה מקומות כי מזוג חכמה ובינה נעשים עטרות לבנים ועל ידי כן מזדווגים ומתייחדים ת"ת ומלכות. אבל כונתנו לוי' כי זוג חכמה ובינה הוא צריך לעליונים ולתחתונים (ע"ד) משא"כ בת"ת ומלכות שאינו כי אם להוות נשמו' לתחתו' ועם זה נעלה לנו תירוץ למה שנמצא

יעקב דכתיב ביה עם חסיד תתחסד כו' דנקיט לתרין סטרין ואחיד לון לכן כתיב ביה ולו נתכנו עלילות שהם אלו העלילות והערמומיות שנתכנו לו. ונחזור לבאר ענין אלו השתי דעות מה ענינם דע כי הדעת הראשון מקורו הוא למעלה בתרין תפוחין קדישין שהם תרין אנפין דא"א שהם התיקון השביעי מ"ג תקוני דיקנא דא"א כנו' (ע"ב) באדרת נשא דקל"ג ע"ב. תיקונא שביעאה פסיק שער א וכו' הה"ד ישוב ירחמנו (ד"ש ע"ד) כו' ובהאי דלתת' הוא אמת כו' פירוש כי אלו הי"ג תיקונין נרמזו בפסוקים מי אל כמוך כו' והמידה השביעית הוא ישוב ירחמנו וגם נרמזו בה' ה' אל רחום וחנון כו'. והמדה הז' היא ואמת כמבואר אצלנו בסוד ויעבור והי"ג מידות הוא כי להיותו שביעי הוא כולל כל שית תיקונין הראשונים והוא השביעי להם ולכן יש בזה התיקון השביעי שבעה הוי"ות דס"ג כזה יר"ד ה"י וא"ו ה"י. והם בגמטריא אמת. ואח"כ מאלו שבעה הוי"ות דס"ג אשר בזה התיקון נמשכין מהם שבעה מילויים שבהם באימא עלאה. פירוש כי כשתסיר ארבעה אותיות הפשוטות של ההוי"ה שהם ששה ועשרים ישאר חשבון שאר אותי המילוי בגמט' שלשים ושבעה. ונמצא כי שבעה פעמים שלשים ושבעה הם בגמטריא שבעה פעמים הב"ל והם שבעה הבלים שאמר קהלת והטעם הוא לפי שנמשכי באימא עלאה ומתגלג' בפה שלה וזהו סוד תורת אמת היתה בפיהו כי אלו ההבלי' נמשכים מתיקון אמת בפיהו של אימא ומלת בפיהו נחלק לשנים בפי הו רוצה לומר כי ה"ו במילויים הם ה"י וי"ו ובגמטריא הב"ל להורות כי כל אלו ההבלים הם בסוד מילוי הוי"ת ס"ג העולה בגמטריא הב"ל והם שרש השבעה הבלים שאמר קהלת. ואח"כ אלו השבעה הבלים יוצאין מפי אימא עלאה ומתלבשין בהם שבעה ספירות תחתונות דאימא כנודע. בסוד ההבל שהוא אור מקי ומלביש ואח"כ כאשר בא אימא לעשות מוחין בוז"א כבר ביארנו בביאור הקדמת אדר' האזינו כי שש בחינות יש בהם ושם אמרנו כי הנה הארבעה מוחין מתלבשין בתחילה תוך נה"י דאימא ואח"כ נכנסין תוך רישא דוז"א והנה כשנכנסין בחינת תרין מוחין חכמה ובינה דוז"א הנקראים אחסנתא דאבוי ואימיה בתוך נצח והוד דאימא זה בנצח וזה בהוד. הנה אז גם כן נכנסין שם אלו השבעה הבלים הנזכרים שם שהם שבעה מילויים דהוי"ת ס"ג ונעשין שם בסוד דעת מכריע ביניהם וזהו סוד הדעת העליון הנ"ל אשר מקורו למעלה בתיקון שביעי דדיקנא דא"א הנקרא ואמת: ודע כי מרע"ה זכה אל הדעת הזה העליון וזמ"ש וירא ה' כי סר לראות שהם שבעה הבלים האלו אשר כולם הם בגמטריא כמנין ס"ד. ומכאן נמשך המן לישראל שנאמר בו הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ונאמר עליו ונפשנו קצה בלחם החלקל. וקלקל בגמטריא ס"ד והנה מרע"ה לבדו הוא אשר זכה להוריד הדעת הזה אל נוקבא דוז"א ונעשה בה בחינת דעת ק"ל בסוד דעתן של נשים קלה כי ר"ס

נפסק לפעמים אפילו מאבא ואימא כמו שהודעתך במצות שלוח הקן וע"ש. אבל בוז"א ונוקביה אפילו זה הזוג השני של החיות (דף ס' ע"א) נפסק לפעמים. וזמ"ש לא ידון רוחי באדם לעולם רוצה לומר לא ימשך רוח החיות העליון באדם העליון הנקרא ז"א לעולם כי אם יהיה נמשך תמיד לעולם יאריכו הרשעים ימים רבים ויחיו תמיד ברשעים. אמנם מראותם שאינם מאריכים ימים יחזרו בתשובה ולכן לא ידון רוחי באדם לעולם אלא שיהיה נפסק משא"כ בזוג אבא ואימא כנ"ל. הרבועי הוא כי אבא ואימא הם רחמים כי אפילו אימא שאמרו בס' הזוהר' דדינין מתערין מינה היינו אחר שיצאו ממנה ז"א ונוקביה אבל בהיותם למעלה הכל הם רחמים משא"כ בוז"א ונוקביה שלפעמים הם רחמים ולפעמים הם דין וזמ"ש בס' הזוהר בפי' חיי שרה בדק"ג ע"א. על מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים כי בכתר ובאבא ואימא שהם בחי' מאה ובחינת עשרים נקט לשון שנה דלית בהו דינא ורחמי אבל בוז"א ונוק' שהם בחי' שבעה נקט לשון שנים רבים דמתפרשן בדינא וברחמי החילוק החמישי הוא כי אבא ואימא אין בחי' החיבוק נפסק מהם והם כתרין רחמיין דמתחבקאן דא בדא כנו' בס' הזוהר משא"כ בוז"א ונוקביה. עוד יש חילוק אחר זולת החמשה החילוקים הנזכרים והוא כי אבא ואימא אינון חד גופא ממש מתדבקן דא בדא פנים בפנים מה שאין כן בוז"א ונוקביה שהם תרין גופין:

שם בדרצ"א ע"א שו' י"ב וז"ל תרין עטרין דהוו גניזין בגויהו אלו השני עטרין נתבארו היטב בביאור ההקדמה אדרת האזינו וע"ש:

שם ע"א שור' נ"ו וז"ל כתיב כי אל דעות ה' דעות ודאי הוא דעת ירית כו'. ענין זה נתבאר לעיל בדרפ"ט ע"ב במ"ש אתנהירו תלת רישין עלאין תרין רישין וחד דכליל לון כו' וע"ש ביאור ענין שתי דעות אלו. עוד יש לפרש לשון בענין דעות דוז"א (ע"ח שכ"ה פ"ב כלל י"ז) והענין יובן במה שהודעתך בהקדמת ביאור אדרת האזינו ענין ארבע' המוחין דוז"א כי הם חכמה ובינה שבו ועוד דע' שבו המתחלק לתרין עטרין הנקראים חסד וגבורה וצריך שתדע כי בשני המוחין הראשונים חכמה ובינה הנק' אחסנתא דאבוי ואימיה יש בהם בינתים בחינת דעת המזוגם וגם למטה בין תרין עטרין הנז' יש בחינת דעת שני המכריע בין שני העטרין ההם. וכנגד שתי דעות אלו נאמר כי אל דעות ה' בלשון רבים. אבל יש הפרש ביניהם כי הדעת הראשון נשאר למעלה ואינו יורד ומתפשט כמו הדעת השני המתפשט לכמה אדרין ואכסדראין כנו' באדרת נשא דקכ"ו ע"א ולכן ולו נתכנו עלילות כתיב באלף וקרנין בואו כי כנגד הדעת הראשון שאינו מתפשט כתיב באלף ולא נתכנו עלילות שאינו מתפשט בעלילות תוך ז"א. וכנגד הדעת השני המתפשט ויורד בעקמימות ובארחות עקלקלות לכמה אדרין ואכסדראין מכאן ומכאן בחסד ובגבורה והוא סוד

דעת בחלל השלישי ונמצאים אז תלת מוחין בלבד וזמ"ש ואי תימא תלת ארבע אינון כי באור המקיף הם ארבעה ובאור פנימי הם שלשה לבד כנז' ושאר כל מלות לשונות אלו נתבארו שם היטב וע"ש גם ביארתי קצת מאמר זה באדרת נשא בדקל"ה ע"ב. שם ע"ב שו' ו' וז"ל וע"ד תנינא במתניתא דילן דניצוצא אפיק זיקין בויקין לש"ך עיבר כו' כל זה נתבאר היטב בפ' בא דל"ח ע"ב בענין נער ונערה וע"ש היטב:

שם ענין אוירא דכייא כו' נתבאר בפ' בשלח ד"ג ע"א בתוספתא עד לא אשתקע אוירא דכייא כו' ופ' נשא דקל"ה ע"ב ובהקדמת ביאור אדרת האינון וע"ש היטב מאד:

שם בדרצ"ה ע"א שורה י"ז וז"ל הא כל תקונין דדיקנא אוקימנא דכולהו מתקונין דדיקנא (ע"ד) עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא שיתא אינון תשעה אקרון דתקונא קדמאא כו' ענין זה נתבאר בסוף הקדמת ביאור אדרת האינון וע"ש. גם נתבאר בפ' נשא דקמ"ו ע"ב בר"מ איך דיקנא דז"א נשלמת ל"ג תקונין. עוד דע כי אלו תיקוני דבדיקנא דז"א נזכרים בפרשת שלח לך והם באופן זה אר"א. אפ"ס ב'. ורב חסד ג'. נושא עון ד'. ופשע ה'. ונקה ו'. נמצא ששיתא אינון. אבל תשעה אקרון עם שלשה אחרים שהם לא ינקה פוקד כו'. על שלשים הרי שלשה אחרים נמצאו כולם תשעה ואלו הם התשעה ראשונים שבדיקנא דז"א ומאירים מלמעלה אל רחום וחנון שהם מן הי"ג דרישא שהם יה"ו של העליון דא"א בארך אפ"ס ורב חסד שהם שלשה כנודע נמצאו שלשה עלאין מאירין באלו השלשה גם השלשה אחרים שהם ואמת נוצר חסד לאלפים הם מאירים בשנים תחתונים דז"א שהם נשא עון ופשע ולפי שהשלשה עלאין הם אותיות יה"ו של ההוי"ה דבתר כתפוי דא"א ואין שם כל כך הארה גדולה לכן אין בהם כח להאיר זולתי בשנים תחתונים ולא בשלשה כמספרם נשארו עתה ה' אחרונה שבהוי"ה עליונה דא"א וה' תתאה שבהוי"ה תתאה דבתר כתפוי דא"א ואלו הם מאירין כאן בז"א במדת ונקה. והטעם למה נצטרכו שתי ההי"ן הנו' להאיר כאן הוא מפני להאיר בג' אחרונים שהם פוקד עון אבות כו' כנ"ל:

והנה הם דינין וצריכין מיתוק והארה גדולה להמתיקם. והנה עם אלו השלשה הם ששה עשר אלא שאלו נדחי מפני שהם דינים כנז'. והנה ההוי"ה העליונה דא"א שמאיר בז"א בשתים מהם אעפ"י שמקבלים הארה מהם אין הארתם שוה לעליונים ולכן למטה בשמותם אין בהם אותיות וא"ו ה"א אבל אותיות י"ה יש כאן למטה וכמו שיש למעלה בתיקון ראשון דא"א מי אל כמוך גם כן פה בז"א יש בו אל גם כן בתיקון ראשון ממש ותיקון השני דא"א שהוא נושא עון הוא התיקון העשירי בז"א:

הוא בגמטריא קלק"ל שהם שני פעמים ק"ל וק"ל האח' נשאר למעלה בדעת הז"א וק"ל השני יורד למטה בנוקביה ונעשה לה דעת קל. והנה כאשר מחצית אלו ההבלים ניתנין בדעת הנקבה בסוד דעת ק"ל אז נאמר וירא מלאך ה' אליו בלבת אש וסמך ליה וירא ה' כי סר לראות כי נעשית היא לבת אש שהם אותי הבל' ולה"ב אש הכל דבר אחד ונמשכין מאותם השבע' ההבלים שהם בגמטריא ס"ד כנז'. ואמנם הדעת התחתון הוא למטה בין תרין עטרין קדישין הנודעים והוא מכריע בין אותם תרין עטרין והם סוד (ע"ג) חמש חסדים וחמש גבורות שהם עשרה הוי"ות שהם גם כן בגמטריא ר"ס וכאשר חציו של הדעת התחתון הזה ממלא אדרין ואכסדראין אז החמש חסדים מתפשטין בזכר לפי שהוא מטה כלפי חסד כנודע והה' גבורות הם יורדין ומתפשטין בנקבה ואז נאמר כי דעתן של נשים קלה שהם חמש הוי"ות דחמש גבורות שהם בגמטריא ק"ל ועם החמשה הוי"ות עצמן הרי קלה (ש' הכונות ד' ס"א ע"ב) וזהו סוד חמשה פסוקי' שיש בפרשת שמע וכל אחד מהם ר"ת וס"ת שלו הוא בגמטריא כ"ו כמנין הוי"ה אחת וסך החמשה הם ק"ל:

שם ע"א שו' כ"ח וז"ל האי אב ואם כלילן כולא כולהו בהו סתימן ואינון סתימן במול' קדיש' עתיקא דכל עתיקין כו' זה יובן במ"ש לעיל דרפ"ח ע"א במ"ש ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבו למנדע לון לא שכח אלא בוצינא חד בלחודוי כו'. וכמו שנתבאר בביאור אדרת האינון כי אבא ואימא מתלבשין תוך ז"א ונוקביה ונמצאין סתימן ומכוסין בתוכן. וזמ"ש כולהו בהו סתימאן ואח"כ אבא ואימא סתימן ומסתרין ומלבישין לעתיקא קדישא א"א המתלבש בתוכם ונמצא כי עתיקא הוא כולל כולא:

שם בדרצ"ב ע"א שור' י"ז וז"ל כד יסתכלון בכל מילי כולא הוא עתיקא בלחודוי הוא הוי והוא יהא וכל הני תקונין ביה כו'. זה יובן במ"ש לעיל בדרפ"ח ע"א במ"ש ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבו למנדע לון לא שכח אלא בוצינא חד בלחודוי כו' כי א"א מתפשט ומתלבש בתוך פנימיות כל האצילות (ד"ש דף ס' ע"א) כולו כמבואר בהקדמת ביאור אדרת האינון וש גם כן נתבאר היטב מה שאמר אב ואם מהאי מוחא נפקו וביה תליין וביה אחידן ז"א בע"ק תלייא ואחיד והא אוקימנא מלי באדרא:

שם ע"ב שו' כ"ז וז"ל בחללי דגולגלתא נהירין תלת נהורין ואי תימא תלת ארבע אינון כו' כל לשונות מאמר זה עד סוף הדף נתבארו היטב בהקדמת ביאור אדרת האינון מפוזר ומפורד שם. ושם נתבאר כי המוחין דז"א כשהם בבחי' אור המקיף עליון אז הם נחלקים לארבע מוחין אחסנתא דאבוי ואימיה ותרין עטרין וכן כשהם בסוד אור המקיף תחתון הנקרא תפלין דרישא דז"א הם בסוד ארבע פרשיות אבל בהיותם בבחינת מוחין פנימים גו תלת חללי גלגלתא אז מתחברין תרין עטרין והווי' מוחא הנקרא

שם ע"ב שוי י"ו וז"ל מאי עיר בספרא דאגדתא כד"א ויהי עריך כו' זה תבין ממה שביארנו בפ' פקודי דרנ"ז ע"א:

שם ע"ב שוי כ"ד וז"ל אחה"ע בגרון א' דטרוד מלכין ומהעדיה מלכין ומהקם מלכין כו' גיכ"ק בחיך היאכל תפל מבלי מלח כו' נתבאר היטב בהקדמת ביאור אדרת האזינו וגם עתה נבאר ענין זה באופן אחר. הנה נודע כי אבא ואימא הם ברישא דז"א ובחינתם נקרא ראש ואינה נקרא גוף כי גוף הוא בחינת ששה הקצוות לבד וכמו שביארנו לעיל דר"ץ ע"א במ"ש באגדתא דרב יובא סבא כו' וע"ש והנה החיך הוא חכמה בסוד כח מה והגרון היא בינה מעלמא דאתי והלשון המזווג שניהם את החיך ואת הגרון הוא הדעת המזווג לאבא ולאימא והנה כמו שביארתי לך כי יש חמש חסדים ביסוד (ד"ש ע"ב) הזכר וחמש גבורות בנקודת ציון שבה ומתבסמים אלו באלו כן על דרך זה הדעת שבחכמה הוא המושך חמש חסדים שבחכמה שהם אותיות גיכ"ק הבאים מן החיך שהוא החכמה ומתחברים עם חמש גבורות שבביני' שהם אותיות אחה"ע הבאים מן הגרון שהיא הבינה וזמ"ש אשא ומייא מתתקנן ויאן בסטריו והם החסדי' וגבו' (דף ס"א ע"א) דגיכ"ק ואחה"ע כנו' וזמ"ש אחה"ע בגרון א' דטרוד מלכין כו' לפי שהם בחינות הגבורות והדינין אבל גיכ"ק בחי"ך עליהם נאמר הנחמדים כו' ומתוקים מדבש כו' כי הם החסדים וגם עליהם נאמר והיה מעשה הצדקה שלום כנודע סוד הצדקה והשלום. ולהיות כי חיבור שתי בחינות אלו הוא על ידי הלשון המזווג החיך והחכמה לז"א (צ"ל לזה אמר) כולא מחכאן דא דלא בלישן ממלל רברבן כו' כי הלשון הוא בחינת הדעת המזווג והוא כדמיון היסוד התחתון וזמ"ש בס' יצירה ברית הלשון וברית המעור. ודע כי לסיבה הנז' שזווג דאבא ואימא הוא בסוד הפה שהם חי"ך וגרון ולשון כנו' לכן הזווג דאבא ואימא נקרא תמיד בלשון אכילה כמ"ש אכלו רעים כו' הנדרש בס' הזוהר על זווג אבא ואימא כנו' בפ' ויקרא: עוד ירצה כי הנה נודע כי חמשה מוצאות אלו יוצאות מן הפה העליון וכבר הודעתך כי החמש חסדים יורדין מן הדעת ונכנסין דרך הגרון תוך גופא דז"א בבחינת אור פנימי אבל החמשה גבורות ברדתם מן הדעת כשמגיעות אל מקום הפה ויוצאות משם לחוץ בבחינת אור מקיף ושבעה תחתונות שבו. ואלו הם שבעה הבלים הנזכרים בס' קהלת וכנגדם עומדים השבעה חסדים בפנים בבחינת אור פנימי כנו' ובלי ספק כי החסדי' הם גדולים ומעולים מן הגבורות אלא שלהיות החסדים בתוך ז"א. אבל הגבורות מקיפות בחוץ בגילוי ולכן אורן גדול' ובבחי' זו מעלתן גדולה על החסדים. והנה ביסוד של ז"א שם הוא כח הארת הגבורות שנתפשטו בפנים מתקבצו' שם בבחינת אור פנימי. ואמנם הבל יוצא דרך פי היסוד דרך העטרה לחוץ וחוזר ועולה להקיף את היסוד מבחוץ וזה ההבל הוא מן החסדים. והפנימי הוא בחינת גבורות' ונמצא כי החמשה גבורות' הם

מקיפין מבחוץ את חג"ת נצ"ח והו"ד והבל החסדים מקיפות את היסוד. ונחזור עתה לבאר ענין החמשה מוצאות הפה שהם החמשה גבורות כנו'. והנה גם שהמדקדקים סידרום כסדר האלפא ביתא אחה"ע בומ"ף כו'. הסדר שלהם האמתי הוא כסדר מוצאם כי הנה ההברה והקול נעשים במקום הגרון ומשם יוצאות כולן לחוץ ונחלקות לחמשה מוצאות. הראשון הוא אותיות הגרון הקודמות לכולם כי שם מקור המוצא והם אחה"ע. אח"כ מתפשט הקול יותר לחוץ ויוצא עד החיך ושם נעשים אותיות גיכ"ק. אח"כ יוצא הקול עד הלשון ונעשים אותיות דטלנ"ת. אח"כ יוצא לחוץ עד השיניים ונעשים זססר"ץ. אח"כ יוצא הקול יותר לחוץ עד השפתים ונעשים אותיות בומ"ף. נמצא סדרן אחה"ע גיכ"ק דטלנ"ת זססר"ץ בומ"ף. וזה סדר שמות הגבורות כנו'. כי חמשה מוצאות אלו הם בחינת החמשה גבורות הנק' מנצפ"ך שיוצאות דרך הפה לחוץ ומהם נעשים הכ"ב אותיות כנו'. וכבר נודע כי אלו החמשה גבורות נקראים חסד גבורה ת"ת נצח הוד. ואמנם סדר מוצאן הם ממטה למעלה לפי כי ברדתם אל הגרון עומדות כסדרן זו למעלה מזו כסדר חגתנ"ה. ואם כן היותר סמוכה אל הגרון היא גבו' הוד התחתונה מכולן וממנה נעשו שם בראשו' אותיו' (ע"ב) אחה"ע בגרון. וכמו שידעת כי אימא עד הוד התפשטת לפי שהוד היא נקבה. והנה אחה"ע היא בחינת אימא. אח"כ יצאת גבורת הנצח דכורא עד החי"ך שהוא אבא ושם נעשו אותיות גיכ"ק כנודע כי הזכר בנצח והנקבה בהוד. אח"כ גבורת ת"ת והיא בלשון ושם אותיות דטלנ"ת. אח"כ גבורת הגבורה והיא בשינים כנודע כי השיניים בחינת הגבורה בסוד שי"ן שורקת וכמ"ש בס' הזוהר פרש' שמות ממעונות אריות דא אינון שיניים. ואר"ה בגמטריא גבורה ושם אותיות זססר"ץ. אח"כ יצאת גבורת החסד עד השפתים בסוד מ"ם דוממת שהיא חסד ונעשו אותיות בומ"ף. והואיל ואתא לידן נבאר ענין אלו החמשה גבורות הנקראים מנצפ"ך כי מצינו כמה מקומות שבהם נרשמיין פעולתן. כי הנה מצאנו היותם בסוד חמשה מוצאות הפה כנו' כאן באדרת האזינו:

גם באדרת נשא דף קל"ז ע"ב אמרו ותאנא חמש גבוראן אינון בהאי ז"א כו' ואתפשטאן בחוטמוי בפומא בדרועוי בידין באצבעאן. גם שם דף קמ"ב ע"א. אמרו ותאנא חמש ערייתא אתגליין בה כו'. והכי תאנא קול באשה ערוה. שער באשה (ד"ש ע"ג) ערוה. שוק באשה ערוה. רגל באשה ערוה. ואע"ג דתרין אילין לא שנייה חברנא תרין אילין יתיר מערוה אינון ונבאר עתה בחי' התפשטותן השני מה ענינו. הנה החוטם היא מ"ם סתומה דמנצפ"ך. כי אם תסיר הקו האמצעי המפסיק בין תרין נוקבי חוטמא ישאר נקב אחד כדמיון מ"ם סתומה מרובעת. והפה היא אות פ' דמנצפ"ך כי אות פ' במילואה נעשית פ"ה. והזרועו' הם ין פשוטה:

מוצא השלישי דטלנ"ת בלשון. ובגמטריא צת"ג שם אחד של מ"ב. א"ש צריך לומר חצי שם של מ"ב שהוא בט"ר צת"ג. וסודו ד' של מנצפ"ך כי ד' פעמים ד' הם ת' ועם ד' עצמה הרי ת"ך. וציור הדי' היא ד' ו' כזה ד' הרי ת"ל וציור אחר ד' הוא שלשה וויין הם י"ח ות"ל הרי תמ"ח תחבר עמה הוי"ה דאלפין שהיא מ"ה נמצא מ"ה ותמ"ח הרי תצ"ג כמנין דטלנ"ת והוא כנגד אהי"ה דאלפין. בזה האופן כי אם תצרף י"ה (א"מ נ"ל כי לכן מוסיפים כי הלשון סוד הדעת כי חו"ב הנק' י"ה) עם תצ"ג יהיה בגמטריא תק"ח כמנין אחרים דאהי"ה דאלפין מוצא הרביעי זסר"ץ והם סוד מ' של מנצפ"ך. מוצא החמשי בומ"ף בגמטריא קכ"ח והם ארבעה מילויים של ארבע הוי"ות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והוא סוד ד' של מנצפ"ך כי ד' בגמטריא שמנים וצורתה כו"י ד' הרי קי"ו והמילוי שלה לפעמים נקרא פ"א ולפעמים פ"ה הרי ד' אותיות פ"א פ"ה הרי ק"ך ועם כללו ד' אותיות פ"ה וכללות שלשה אותיות כו"י ועם הכו' הכל הרי קכ"ח כמנין בומ"ף (א"ש קשה לי הלשון שהרי מנה אותיות פ"ה שני פעמים. ואולי ירצה כך (ד"ש ע"ד) בראשונה השמיענו שהפ"א באל"ף והפ"ה בהא הכל הוא מוצא אחד ונעשה שם אלהים ואלהים יש בו חמשה אותיות וארבע אותיות פ"ה הרי תשעה וג' אותיות כו"י הרי שנים עשר וקי"ו הנזכרים הרי קכ"ח כנלע"ד וכנראה מלשון הרי ו"ל ממה שאמר אח"ך וו"ל והנה פ"ה ופ"א בגמטרי' אלהים פ"ו הרי כי מוצא זה בשם אלהים כנ"ל. הרי רמז מה שאמרנו כי אין קפידת בין פ"א לפ"ה מאחר שהכל הוא מקור אחד מאותיו אחה"ע אשר בגרון. גם דע כי (ע"ד) אחה"ע הם בגרון והם בבניה והם בגמטריא אג"פ. וגיכ"ק הם בחי"ך והם בחכמה כי אותיות חכמה חיך מ"ה והם בגמטריא נג"ף. א"ש במספר גיכ"ק. ואלו הם שמות קדושים כנודע:

שם בדרצ"ו ע"א שו' א' וו"ל ונהירו דתרי מוחי גליפן בה כו' נתבאר היטב בהקדמת ביאור האזינו ובפרט בענין תפלה של יד גם נתבאר בברכת אבות של תפלת שמנה עשרה דשחרית: תם האדרא זוטא:

ומנצפ"ך כי הזרוע ארוך וסתום כעין ד' פשוטה. והידים הם אות ד' דמנצפ"ך כי ד' במלוא' היא כ"ף רומזת לשתי כפות הידים זולת האצבעות והאצבעות הם אות ד' פשוטה דמנצפ"ך כי במילת אצבע יש אות צ' וגם ציור אות ה' ד' דומה בראשה לחיתוך האצבעות הנפרדים ויוצאין מן הכף שהוא רגל הצי'. והתפשטותם השלישי היא באופן זה דע כי שתי הערוות שהם יד ורגל הם שתי גבורות נצח והוד האחרונות לא הזכירום בעלי התלמוד לפי שנודע ששתי גבורות אלו נמתקו עם החסדי' ברדתם ביסוד דו"א כנודע כי החסדי' נמתקו שני חסדי'. ושני שלישי'. אבל הגבורות לא נמתקו רק שנים האחרונות נצח והוד ואלו הם סוד שתי אותיות הרא' של מנצפ"ך שהם מ"ן בסוד המ"ן שטוחנין בשחקים שהם נצח והוד ומתמתקות על ידי הטחינה וטעמו כצפיחית בדבש ולכן לא הזכירום בעלי התלמוד בבחינת ערוה וגבורות אלא לשלשה גבורות חג"ת שהם שלשה אותיו' צפ"ך והם קו"ל ושיע"ר ושו"ק כי אלו לא נמתקו. אבל עכ"ז תרין אילין דנצח והוד יתיר ערוה אינון מן השלשה לפי שאלו מן היותר תחתונות בסו' הרגלים נצח והוד אשר שם הדינין הקשים ביותר ובפרט כי אלו השתים הם עיקר הגבורות כי מהם נוצר תיקון הפרצוף של הנקבה כנודע אלא שלהיותן נמתקות לא הזכירום בעלי התלמוד בשם ערוה:

(דף ס"א ע"ג) עוד ירצה קרוב אל הנו' דע כי חמשה מוצאות אלו הכלולים בפה הכוללים כל הכ"ב אותיות הם נשרשים וכלולים בחמשה אותיות מנצפ"ך כי אחה"ע הוא מוצא הראשון שבכולן וכנגדו היא אות צ' מן מנצפ"ך האחרונה שבחמשה אותיותיה (א"ש אתי עם מ"ש לעיל בסדר האלפא ביתא שהם כמנצפ"ך) וכדי לבאר זה צריך שתדע כי שלשה המוצאות הם בסוד שלשה אהי"ה שבאימא אחד דיודין ואחד דאלפין ואחד דהיהי"ן ושני מוצאות האחרים הם בסוד שני אלהים שבאימא גם כן. ונחזור לענין כי הנה אחה"ע מוצא הראשון שהוא הגרון והוא בגמטריא פ"ד שהוא אהי"ה פעמים אהי"ה שיש בהם פ"ד אותיות. א"ש הביאור הוא עשרים ואחד פעם ארבע אותיות אהי"ה. והיינו ארבעה פעמים אחד ועשרים וכולם מן הכאת שם אהיה אחד המכה ומוציא הארו' במספר חשבונו שהם כ"א פעמים אהי"ה כמוהו ואהיה זה הוא ממילוי היהין שהוא בגמטריא קנ"א גם סוד אחה"ע הוא נשרש בצ' דמנצפ"ך כנז' שחשבונה היא תשעים ד' וגם בציורה היא י' ד' פשוטה כזה צ' שהם ששים. סך הכל קנ"א גם כן עם הכולל. מוצא השני גיכ"ק בחיך כי מן הגרון נמשכין אל החיך וגיכ"ק וחי"ך בגימט' קס"א שהוא סוד אהי"ה דיודין והוא נשרש בן' פשוטה דמנצפ"ך כי נו"ן בגמטריא ק"ו ועם שלשה אותיותיה הם ק"ט. וציורה הוא אות י' בראשה וארכה שיעור שני וויין הם כ"ב ועם אלו השלשה אותיות יו"ו הם כ"ה. והנה ק"ט וכ"ה בגמטריא גיכ"ק עם הכולל.